

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ "Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ" • ΤΕΥΧΟΣ 41 ΙΟΥΛΙΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018

Καλό φθινόπωρο με τις μνήμες του καλοκαιριού

Καστανιώτικες συνταγές
Σελ. 3

Kastoreioreunion
Σελ. 4-5, 13-20

Πολιτισμός
Σελ. 28-29

Πρόσφατα συμμετείχα σε ένα διεθνές συνέδριο με θέμα «Τρόφιμα, Ασφάλεια, Κοινωνία». Πέρα από τις καθαρά επιστημονικές εργασίες υπήρχαν και ενότιες με ευρύτερα θέματα όπως σχετικά με την αντίληψη της κοινωνίας για το τι είναι ασφαλές, τι είναι ευεργετικό κ.λπ. και πώς αυτή διαμορφώνεται. Επίσης συζητήθηκε σε σημαντική έκταση ποιο θα είναι το μελλοντικό μοντέλο μιας καλής διατροφής. Ακουστήκαν από εφιαλτικά σενάρια έως αισιόδοξα. Κοινός άξονας ήταν η εξατομικευμένη διατροφή, δηλαδή η διατροφή που είναι κατάλληλη για τον καθένα από εμάς και η οποία δε σημαίνει ότι είναι κατάλληλη και για τον διπλανό μας. Μετά από χρόνια ενασχόλησης στους τομείς της ασφάλειας του

καταναλωτή μπορώ να πω ότι υπάρχουν σοβαρές αποδείξεις γι' αυτό. Όμως το μοντέλο του μέλλοντος δεν μπορεί να περιλαμβάνει μόνο τον άνθρωπο και πώς αυτός θα ικανοποιήσει τις ανάγκες του και την ευημερία του χωρίς να συνυπολογίζεται και ο έτερος θεμελιώδης παράγων που είναι το περιβάλλον. Έτσι σήμερα, ήδη έχουν ξεκινήσει προσπάθειες και δράσεις για το συγκερασμό των δύο πωλώνων. Ευημερία του ανθρώπου μέσα σε ένα περιβάλλον που ευημερεί επίσης. Μια από αυτές που προχωράει είναι η κυκλική οικονομία, δηλαδή η αξιοποίηση των απορριμμάτων της ανθρώπινης κατανάλωσης προς νέα χρήση με στόχο τόσο την προστασία του περιβάλλοντος όσο και τη μείωση της κατανάλωσης ενέρ-

γιας. Αυτό το μοντέλο προβλέπει και ένα αισιόδοξο μελλοντικό σενάριο για τον τρόπο διατροφής που θα βασίζεται και στην ατομική παραγωγή. Όλες οι υπάρχουσες πληροφορίες μπορούν να αξιοποιούνται πολλώ μάλλον η ανεκτίμητη ελληνική παράδοση αν μιλήσουμε για την Ελλάδα. Ο Πολυδεύκης μετά από μακροχρόνια και συντονισμένη εργασία της Βαρβάρας Κεμερίδου και της Καίτης Σμυρνιού και με τη βοήθεια της Ρένας Δαγριτζίκου και της Ρόης Λαμπή, αφήνει μια παρακαταθήκη με τη νέα έκδοση που αφορά στο βιβλίο «Καστανιώτικες Συνταγές - Όπως παραδόθηκαν από γενιά σε γενιά». Θεωρούμε ότι αυτό το βιβλίο, όπως και τα προηγούμενα, θα είναι ένα κεφάλαιο για το μέλλον. Θέλουμε

να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας σε όλες τις πατριώτισσες και όλους τους πατριώτες που μας έδωσαν ή αφηγήθηκαν τις συνταγές.

Αυτό το τεύχος του Πολυδεύκη είναι αφιερωμένο στο Αντάμωμα στο Καστόρι τον Ιούλιο του 2018, μια αξιόπαινη προσπάθεια που ευχόμαστε να συνεχιστεί.

Επίσης όπως κάθε τέτοια εποχή με ιδιαίτερη χαρά παρουσιάζουμε τους μαθητές μας που πέτυχαν στις εξετάσεις για τις ανώτατες σχολές. Ευχόμαστε μια καλή και παραγωγική χρονιά γεμάτη μάθηση σε όλους τους μαθητές στα σχολεία μας καθώς και σε όσους συνεχίζουν τις σπουδές τους στα ανώτατα αλλά και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Καλό Φθινόπωρο

Έντυπη Εφημερίδα
«ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ιδιοκτήτης: Πολιτιστικός Σύλλογος Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»

Ταχυδρομική Διεύθυνση:

Καστόρειο Λακωνίας, τ.κ. 23059

τηλ.: 6973208890, 6944377514

http://kastori.gr, http://polydefkis.gr

e-mail: info@polydeuces.gr

Εκδότης: Η Πρόεδρος Ευγενία Λαμπή

Συντακτική Επιτροπή

Βαρβάρα Κεμερίδου, Γιάννης Αρφάνης, Ελένη Βλαχογιάννη,

Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου, Ευγενία Λαμπή,

Δημήτριος Πελεκάνος, Καίτη Σμυρνιού,

Αγγελική Βαριαδάκη-Παρασκευοπούλου, Γιώργος Σκαφιδάς,

Γαρυφαλία Ρουμελιώτη,

Σύμβουλος Έκδοσης: Θάνος Ξυδόπουλος

Αγροτικά, Αθλητικά: Γιώργος Σκαφιδάς

Επιστημονικά: Ευγενία Λαμπή,

Κοινωνικά: Ελένη Βλαχογιάννη, Καίτη Σμυρνιού

Περιβαλλοντικά: Γιάννης Αρφάνης

Πολιτιστικά - Λαογραφικά: Βαρβάρα Κεμερίδου,

Θεοδώρα Δαρειώτη-Πελεκάνου

Φωτογραφικό υλικό: Βασίλης Λαγανάς, Κω/νος Χ. Λαγανάς Γιάννης

Αρφάνης, Γιώργος Κουρεμπής, Γιώργος Λαγανάς,

Θ. Ανδριανός, Π. Γεώργαρης, Καίτη Σμυρνιού,

Ηλίας Γρηγοράκης

Χορηγίες: Καίτη Σμυρνιού

Καστανιώτικα: Γιώργος Λαγανάς

Ανταποκριτές

Καστόρι - Βόρειοι Δήμοι: Δημητράκης Κραμποβίτης, Θεόδωρος

Αλαφόγιαννης, Παναγιώτης Λαμπράκης, Θανάσης

Δημητρακόπουλος, Νίκος Λαγανάς

ΗΠΑ, Βοστώνη: Eugenia Markos,

Νέα Υόρκη: Panagiotis Pantazis, Αλάσκα: Maria Bascous

Αυστραλία: Angela Vasilas, M. Gylorpidis

Παραγωγή - Εκτύπωση: Stilvopress, 25ης Μαρτίου 124, Περιστέρι,
τηλ.: 210 57 81 638, e-mail: stilvopress@gmail.com

ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΙΚΑ

Σε λίγες εβδομάδες θα γιορτάσουμε για άλλη μια φορά την επέτειο του ΟΧΙ του 1940.

Εμπρός από το μνημείο του χωριού μας για τους πεσόντες, θα ακουστούν ποιήματα θα εκφωνηθούν πανηγυρικοί, αν ριζούμε μια ματιά στον κατάλογο των πεσόντων πρώτο - πρώτο θα δούμε το όνομα Αντωνάκης Χρήστος του Πανάγου.

Ο πατριώτης μας ο Αντωνάκης ήταν από τους πρώτους νεκρούς του πολέμου του '40 υπηρέτησε στο 51ο Σύνταγμα Πεζικού και έπεσε ηρωικά στις 29 Οκτωβρίου 1940 στο Βερνίκ, νότια της λίμνης Μικρή Πρέσπα. ΑΘΑΝΑΤΟΣ

Αξιωθήκαμε και φέτος να ανηφορίσουμε στις 29 Αυγούστου προς την κορυφή της Ξεροβούνας μαζί με δεκάδες πατριώτες, για να γιορτάσουμε τον Αϊ Γιάννη τον νηστευτή.

Η εμπειρία είναι γνωστή στους περισσότερους, μαγεία .

Φέτος γίναμε όλοι μάρτυρες της συντήρησης του ναού.

Αναδείχτηκε με τον καλύτερο τρόπο η εξωτερική τοιχοποιία, συντηρήθηκε η στέγη, σοβατίστηκε το εσωτερικό του ναού και για δεκαετίες, πιστεύω, θα αντέξει τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες της κορυφής του

βουνού. Θα πρέπει να εξάρουμε τις άοκνες προσπάθειες του ιερέα του χωριού μας που πρωτοστάτησε στις εργασίες. Να επαινέσουμε όλες και όλους που πρόσφεραν ότι μπορούσαν. Αλλά ένα μεγάλο μπράβο αξίζει στον αγαπητό εξάδελφο Βασίλη Λαγανά που είχε αναλάβει τις εργασίες της συντήρησης αφιλοκερδώς και έδωσε τα πάντα για να έχουμε αυτό το αποτέλεσμα.

Θέλω όμως να κάνω ιδιαίτερη μνεία στον πατριώτη μας Κωνσταντίνο Τσίχλη που γενναία χρηματοδότησε την ανακαίνιση του Αϊ Γιάννη και ανήμερα στη γιορτή, με τη χάρη του αγίου ανέβηκε στην κορυφή και μαζί με όλους τους πατριώτες, έψαλε το «πλούσιοι επώχευσαν και επείνασαν» και πιστεύω ότι χάρηκε για τη γενναιόδωρη προσφορά του, βλέποντας τον ανακαινισμένο ναό.

Να είσαι καλά Κώστα, γερός και δυνατός σαν τον Ταΰγετο.

Να μην ξεχνάμε πατριώτες ότι θα βρούμε μπροστά μας τις ανεμογεννήτριες στην Γραμμένη Πέτρα και το καθολικό αίτημα για την κατασκευή κόμβου στον νέο αυτοκινητόδρομο.

Γειά σας πατριώτες

Ο Καστανιώτης
gld@otenet.gr

Καστανιώτικες Συνταγές

Υστερα από πολύχρονη προσπάθεια, η ομάδα του Πολυδεύκη, που είχε αναλάβει το έργο της συγκέντρωσης και καταγραφής των συνταγών του χωριού μας, είναι έτοιμη να τις παρουσιάσει σ' ένα βιβλίο που όλοι θα αγαπήσετε. Γιατί το βιβλίο αυτό θα σας κάνει να θυμηθείτε πρόσωπα αγαπημένα, θα σας γυρίσει στα παιδικά σας χρόνια και οι νεότεροι θα δοκιμάσουν να μαγειρέψουν τα φαγητά της γιαγιάς.

Στη χώρα μας, όπου οι ρίζες της γευστικής παράδοσης είναι τόσο βαθιές, οι τοπικές κουζίνες έχουν μπει στο περιθώριο, χάριν του «φαστ φουντ», του «πρόχειρου φαγητού». Το βιβλίο αυτό συνταγών αφιερώνεται στις μπτέρες και στις γιαγιάδες μας. Σ' αυτές τις γυναίκες που σε χρόνια δύσκολα και με λιγοστά εφόδια επινοούσαν συνταγές φαγητών και γλυκών για τη φάμιλία τους. Και ήταν πολλά τότε τα στόματα και έπρεπε να μπαίνει κάθε μέρα το τσουκάλι στη φωτιά πρωί και βράδυ.

Η κάθε νοικοκυρά λοιπόν οικονομούσε τον οίκο της. Το καλοκαίρι μαζεύονταν οι γυναίκες στις γειτονιές να φτιάξουν τα ζυμαρικά τους-χυλοπίτες και τραχανάδες για όλο το χρόνο. Έφτιαχναν τον πελτέ από φρέσκες ντομάτες και τον αποθήκευαν στα βάζα με βασιλικό και πιπεριά. Κάπνιζαν και έβραζαν το χοιρινό, μόλις έσφαζαν το γουρούνι, και το έβραζαν στο λαγύνη. Έφτιαχναν πλάκες σαπουνι, μεγάλες για να «φτουράνε». Όταν μάζευαν ελιές, στο τέλος της ημέρας διάλεγαν τις καλύτερες για να τις χαράξουν ή να τις τσακίσουν και να τις βάλουν στη βιτινάρα. Τις βροχερές ημέρες που δεν πήγαιναν για ελιές, ζύμωναν μεγάλα καρβέλια ψωμιού και γέμιζε το ράφι τους. Έμπαιναν στον κήπο, μάζευαν τα λαχανικά και μπόλικα μυρωδικά και όταν αυτά έμπαιναν στην κατσαρόλα μοσχοβολούσε ο τόπος.

Γέμιζαν τα κολοκυθολάουδα, μάζευαν τα κληματόφυλλα κι έφτιαχναν τα γιαπράκια (ντολμάδες) άλλοτε με μπακαλιάρο και άλλοτε με κρέας από το χοιρινό, τσακαριστό πάνω στο κούτσουρο... Αυτά και άλλα πολλά που θα δείτε ξεφυλλίζοντας το βιβλίο. Η προσπάθειά μας αυτή στοχεύει στη διάσωση της κουζίνας της περιοχής μας, όπως αυτή έχει μείνει στη μνήμη μας, από το γαστρονομικό περιθώριο.

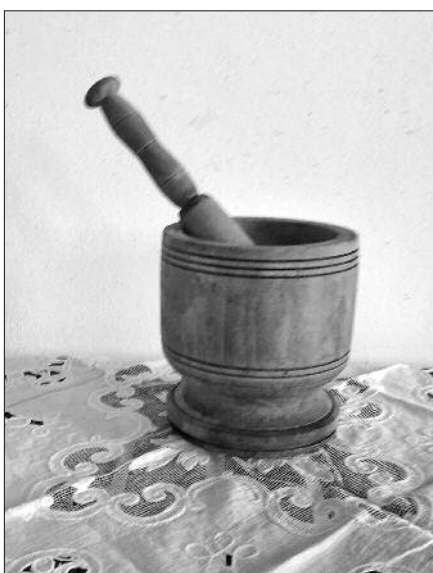
Ζητήσαμε από παλιές και νέες νοικοκυρές, παραδοσιακές συνταγές μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής, αλλά και συνταγές για διάφορες άλλες παρασκευές (χωριάτικο σαπούνι, κεραλοιφή, βαλαμόλαδο κ. ά.) Και οι γυναίκες αυτές ανταποκρίθηκαν με μεγάλη προθυμία.

Το αποτέλεσμα στα χέρια σας και στην κρίση σας.

Χορηγοί για την έκδοση

ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΥ ΝΙΚΟΛ. .... 20 €
 ΜΑΖΑΡΑΚΟΣ ΚΩΣΤΑΣ ..... 50 €
 ΤΙΓΚΛΙΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝ ..... 100 €
 ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΗΣ ΓΕΩΡΓ ..... 250 €

Βαρβάρα Κεμερίδου

Αντάμωμα στο Καστόρειο

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το Καστανιώτικο Αντάμωμα (Kastoreioreunion) κατά το τριήμερο 27 έως 29 Ιουλίου. «Στου χρόνου τα γυρίσματα», που φέτος είχε αφιερωθεί στο αντάμωμα με τους ομογενείς μας στο Καστόρειο. Από χρόνο πριν συγκροτήθηκε για τη διοργάνωση του ανταμώματος Επιτροπή Πρωτοβουλίας από επιφανείς συμπολίτες μας και Εκτελεστική Επιτροπή από τους τοπικούς φορείς.

Με συσκέψεις, προτάσεις, αποφάσεις, προετοιμασίες καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα προσαρμοσμένο στην περίσταση. «Reunion» λοιπόν στο Καστόρειο μετά από κάλεσμα που στάλθηκε στους απανταχού Καστανιώτες. Αρκετοί ομογενείς μας ανταποκρίθηκαν και είχαμε τη χαρά να περάσουμε μαζί ένα ευχάριστο τριήμερο με ένα πρόγραμμα που ικανοποίησε όλους. Το πρωί της πρώτης ημέρας του τριημέρου που συνέπεσε η εορτή του Αγίου Παντελεήμονος στον Αϊ Μάμα στην εκκλησία του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου πραγματοποιήθηκε η Θεία Λειτουργία από τον Εφημέριο Πατέρα Νεκτάριο και επιμνημόσυνη δέσπη υπέρ των θανόντων στο εξωτερικό Καστανιωτών. Στην ομιλία του ο πατέρας Νεκτάριος τόνισε τους δεσμούς των ομογενών με την ιδιαίτερη πατρίδα και έκανε μικρή αναφορά στην

ιστορία του Ναού και στο βίο του Πολιούχου Αγίου Θεοκλήτου. Ακολούθησε καλωσόρισμα από τον Αντιδήμαρχο κ. Βασ. Σκρουμπέλο, τον Πρόεδρο του Τοπικού Συμβουλίου κ. Γεώργ. Οικονομάκη και τον κ. Ντίνο Αλεξάκο. Χαιρετισμό απύθνυε και ο ομογενής μας Τάκης Μουτής, που πρώτος έριξε την ιδέα του ανταμώματος. Τέλος διαβάστηκε από την κ. Καίτη Σμυρνιού χαιρετισμός της Κάρεν-Καλίσα Χιώτη.

Το απόγευμα ακολούθησε η αναπαράσταση του αλωνίσματος σταριού στο Καστρί, που καταχάρηκαν οι μεν νεώτεροι παρακολουθώντας μια άγνωστη για αυτούς διαδικασία, οι δε μεγαλύτεροι

αναπολώντας καλές αλλά και κοπιαστικές σκηνές των νεανικών τους χρόνων. Για το αλώνισμα είχαν προηγηθεί μήνες πριν οι απαιτούμενες διαδικασίες όπως η σπορά σταριού, η επισκευή του αλωνιού στο δρόμο πριν τον Άγιο Κωνσταντίνο, και λίγες ημέρες πριν ο θερισμός από ομάδα συμπατριωτών μας.

Στο αλώνισμα, που συνοδεύτηκε από παραδοσιακά τραγούδια του αλωνίσματος από μέλη της χορωδίας συμπολιτών μας, γυναίκες του Καστρίου πρόσφεραν λαδοκουραμπιέδες, ο Εμποροεπαγγελματικός Σύλλογος τσίπουρο και οι διοργανωτές αναψυκτικά σε όλους τους παρευρισκόμενους.

Το βράδυ μετά το αλώνισμα η ίδια χορωδία σε πλήρη ανάπτυξη τραγούδησε δημοτικά τραγούδια που πολλά εξ αυτών αφορούσαν στην ξενιτιά αποσπώντας τα χειροκροτήματα και τις επευφημίες από όλους.

Πρώτο τραγούδι ήταν αυτό που τραγούδησε ο κ. Ντίνος Αλεξάκος με τίτλο «νοστάλγησα την Καστανιά» που το συνέθεσε ο ίδιος και ακούστηκε για πρώτη φορά. Οι ομογενείς μας είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν σπιτικούς μεζέδες που ετοίμασαν οι κυρίες του χωριού και σέρβιραν στην πλατεία.

Τη δεύτερη ημέρα, το Σάββατο το απόγευμα πραγματοποιήθηκαν ομιλίες με ομιλητές τον κ. Γιάννη Ξυδιά, διδάσκαλο, με θέμα «Η Καστανιά ανά τους αιώνες» και τον κ. Ευάγγελο Ανδριανό, επίτιμο Αεροπαγίτη, με θέμα «Η Καστανιά μετά το 1821», και τον ομογενή κ. Ευθύμιο Γυλοπίδη, Πρόεδρο του Συλλόγου Καστανιωτών στη Μελβούρνη Αυστραλίας. Η βραδιά έκλεισε με παράσταση Καραγκιόζη για τα παιδιά και φαγητό στις ταβέρνες του χωριού.

Την Τρίτη ημέρα, την Κυριακή πραγματοποιήθηκαν παραδοσιακές αθλητικές δραστηριότητες και το βράδυ λαϊκό γλέντι στο προαύλιο του Γυμνασίου χωρίς ζωντανή μουσική λόγω του πένθους για τα θύματα των φονικών πυρκαγιών στην Αττική. Το τριήμερο

πλασίωσαν τρεις σημαντικές εκθέσεις που διήρκεσαν επί 15 ημέρες. Η μία του Οδοντιάτρου κ. Γιώργου Ψυχογιού, που με την δεύτερή του ιδιότητα του καλλιτεχνικού φωτογράφου, η άλλη ου συμπατριώτη Πελλανιώτη Ντίνου Ρασσιά, αξιόλογου και διακεκριμένου ζωγράφου και η τρίτη από τον Βασίλη Λαγανά στο Γραφείο του Συλλόγου «Λουσίνα», λεπτομέρειες θα βρείτε στη σελίδα 28.

Το πολιτιστικό τριήμερο - REUNION σε γενικές γραμμές εκπλήρωσε το πρόγραμμά του με ελαφρές αποκλίσεις. Ευχόμαστε να επαναληφθεί και του χρόνου, εμπλουτισμένο με περισσότερα δρώμενα και την παρουσία ακόμα περισσότερων ομογενών. Για την πραγματοποίησή του δούλεψαν και πρόσφεραν πολλοί συμπατριώτες μας τα ονόματα των οποίων εδώ δεν αναφέρουμε από φόβο μη τυχόν παραλείψουμε κάποιον ή κάποια.

Ε.Β.

Φωτο: Β. Λαγανάς

Διηγήσεις του παππού Δημητρακάκη

Από την έκδοση του ΠΟΛΥΔΕΥΚΗ με ενθυμήματα και διηγήσεις του Δ.Γ. Δημητρακάκη

Αποσπάσματα από τις διηγήσεις του Δημ. Γ. Δημητρακάκη από το Καστρί Β. Λακεδαιμόνος, ο οποίος εθίτευσε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και στο Κοινοβούλιο, στα χρόνια του Όθωνα κυρίως.

Τα σακούλια του Ρήγα (Παλαμής)- Δολοπλοκίες πολιτικών

Ο Ζωγράφος αναλαμβάνων θέσιν επιτηρητοῦ τῆς Ἐξελεγκτικῆς ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν Ἐπιτροπῆς, ἦν ἐθῶρει εἰς ἑαυτὸν ἀφωσιωμένην, μετέβη ἡμέραν τινὰ μετὰ τῶν Μ. Σχινὰ καὶ Φιλήμονος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ εἰσηγητοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς Κορφιωτάκη, ὅστις ἠθέλησε νὰ τοῖς ἐξηγήσῃ ἐν μέρει τὰς σκέψεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐκλογῶν Πυλίας, Μαντινείας καὶ Καλαβρύτων καθὼς καὶ τῶν δύο ἐτέρων ἐπαρχιῶν εἰς ἃς ἐξελέγη ὁ Μαυροκορδάτος, ὃ ἐστὶ ἐπὶ τῆς Πυλίας εἶχεν ἀποφασίσει ἢ Ἐπιτροπὴ δ' ἀφαιρέσεως τὰς ὑπὲρ τὸν κατάλογον εὔρεθείσας ἐν τῇ κάλπῃ τοῦ Δήμου Κορώνης ψήφους νὰ εἰσαγάγῃ τοὺς μετὰ τὸν ὑπολογισμὸν αὐτὸν πλειοψηφούντας Σχινᾶν καὶ Μπάσταν. Ἐν δὲ τῇ Μαντινείᾳ καὶ Καλαβρυτὰ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς Παλαμῆδην καὶ Ζωγράφον, ὑπολογίζοντα ὑπὲρ ἑαυτῶν τὰς διὰ συμβολαιογραφικῶν πράξεων βεβαιωθείσας ψήφους, τὰς ὁποίας ἤθελον δώσει οἱ ἀποκλεισθέντες ὑπὸ τῆς Κυβερνητικῆς βίας ψηφοφόροι καὶ αἵτινες εἶχον σφραγισθῆ εἰς πανίνους σάκκους, τοὺς ὁποίους καὶ “Σακούλια τοῦ Ρήγα” ὠνόμασαν τότε χλευαστικῶς, διότι τούτου ἐφευρέσεις ἦτο τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀποδείξεως κατὰ τῆς Κυβερνητικῆς βίας, τοῦ δὲ Μαυροκορδάτου νὰ ἐπικυρώσωσι τὴν τῆς Καρυστίας ἐκλογὴν εἰς ἣν συνεξελέχθη καὶ ὁ Μεταξᾶς. Εἰς τὴν πληροφορίαν ταύτην ὠργί-

σθησαν καὶ οἱ τρεῖς, Ζωγράφος, Σχινᾶς, καὶ Φιλήμων, εἰς πάντας ὅτι ἦτο σφάλμα πολιτικὸν νὰ ἀφήσωσιν ἔστω καὶ διὰ μικρᾶς θυρίδος τὴν εἰς τὴν Βουλὴν εἴσοδον τοῦ Μαυροκορδάτου, τοῦ ἐπιδιώξαντος διὰ τῶν πλέον παρακεκινδυνευμένων καὶ ἐγκληματικῶν πράξεων τὸν ἀποκλεισμὸν πάντων τῶν ἐχόντων ἀξίαν ἀντιθέτων του. Ὁ Κορφιωτάκης εἶπεν ὅτι ἡ ἰδέα περὶ τῶν ἐκλογῶν Πυλίας, Μαντινείας καὶ Καλαβρύτων εἶναι τῆς Ἐπιτροπῆς, περὶ τῆς ἐκλογῆς δὲ τοῦ Μαυροκορδάτου εἶναι ἰδέα τοῦ Κωλέτου, μὴ ἐγκρίνοντος καθόλου νὰ ἀποκλεισθῆ τῆς Βουλῆς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πρώην Κυβερνήσεως ἀφοῦ ἐξετέθη εἰς ἐπτὰ Ἐπαρχίας, τοῦτο ἤθελε κατακριθῆ πικρά εἰς τοὺς Διπλωματικούς κύκλους.

Εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτὴν ὁ Ζωγράφος ἀπάντησεν ὅτι ἡ ἰδέα τοῦ Κωλέτου εἶναι πλεκτάνη αὐλικὴ νὰ ἐξοντώσῃ τὸ Σεπτεμβριανὸν κόμμα, καὶ διὰ τοῦτο θέλει νὰ ἔχη εὐχερὸν τὴν μεταξύ Κωλέτου καὶ Μαυροκορδάτου θέσιν ὅχι ἀσυμβίβαστον, ἀφοῦ ὁ πρῶτος χάριν τοῦ δευτέρου, ἐκλογὴν διεξαχθεῖσαν μετὰ τὴν μεγαλύτεραν παρανομίαν ἐπικυροῖ, καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν παρανομίαν ταύτην ἐπιτρέπει ἵνα καὶ αἱ ἐκλογαὶ Καλαβρύτων καὶ Μαντινείας ἐξελεγχθῶσι καὶ ἐπικυρωθῶσι διὰ τὸν τρόπον ἀντιβαίνοντος εἰς τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου, διὰ τοῦτο ἂν ὁ Ρήγας δέχεται τοιαύτην ἐκλογὴν αὐτὸς ὅμως δὲν δέχεται νὰ εἰσέλθῃ διὰ τοιούτου μέτρου εἰς τὴν Βουλὴν. Ὁ Κορφιωτά-

κης διαγνοὺς ὅτι ὁ Ζωγράφος ἐλάμβανε τοιαύτην ἀγέρωχον θέσιν πεπειθῶς ὅτι καὶ ἐν Ἑλλάδι οἱ χαρακτῆρες τῶν ἀνθρώπων στηρίζονται ἐπὶ ἀρχῶν καὶ ὄχι συμφερόντων ἐπομένως πιστεύει ὅτι ἡ Σεπτεμβριανὴ αὐτοχθονικὴ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ μὲν ἀδιάφορος ἀπὸ τὰς Κυβερνητικὰς περιποιήσεις εἶπεν εἰς τὸν Ζωγράφον ὅτι καίτοι πρεσβύτερός του καὶ πολυπειρότερος δὲν γνωρίζει καλῶς τοὺς ἀνθρώπους, διότι μὴ ζήσας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲν ἠξεύρει τὰς τε πολιτικὰς καὶ προσωπικὰς τῶν ἀνάγκας διὰ τοῦτο τὸν προτρέπει νὰ μὴ ἀντιτείνῃ καθόλου εἰς τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ τῶν ἐκλογῶν Μαντινείας καὶ Καλαβρύτων, ἀλλὰ νὰ φροντίσῃ ἵνα τελειώσῃ ὅσον δυνατόν ταχύτερον, ὅπως ἐργάζεται καὶ ὁ Ρήγας, ὅσον δὲ διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μαυροκορδάτου, ὑπάρχει ἰσχυρὸς λόγος νὰ ἀποτύχῃ ἡ ἐπιθυμία τοῦ Κωλέτου, διότι ὁ Γριζώτης θέλει ἀντιτείνει μέχρις ἀποχωρήσεως ἀπὸ τὸ κόμμα του. Ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τούτων περιεστράφη ἡ συζήτησις ἐπὶ μίαν περίπτου ὥραν μεταξύ Κορφιωτάκη ἀφ' ἑνὸς καὶ Ζωγράφου, Φιλήμονος καὶ Σχινᾶ ἀφ' ἑτέρου, ἐπὶ τέλους δὲν συνεφώνησε μετὰ τὸν Κορφιωτάκην ὁ Ζωγράφος, τοῦ Φιλήμονος ἀμφιταλαντευομένου καὶ τοῦ Σχινᾶ ἐγκρίναντος καθ' ὅλοκληρίαν τὰς σκέψεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Ζωγράφος εἶχε μάθει ὅτι ὁ Πισκατόρης καὶ Πρόκενς εἰργάζοντο πρὸς τὸν Λάγιον ἵνα φέρωσιν εἰς συνεννόησιν τὰ δύο κόμματα Μαυροκορ-

δάτου καὶ Κωλέτου καὶ νὰ συμπληρώσωσι τὸ Ὑπουργεῖον τοῦ δευτέρου ἀπὸ φίλους τοῦ Μαυροκορδάτου, διωκομένων τῶν Μεταξᾶ καὶ συντρόφων του, καὶ εἰς τὴν συνεννόησιν αὐτὴν ἀπέδιδε τὴν ὑπὲρ τοῦ Μαυροκορδάτου ἀπόφασιν τοῦ Κωλέτου διὰ τοῦτο ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑψώσῃ ἀμέσως κατ' αὐτοῦ τὴν σημαίαν τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ εἰς τοῦτο συνεφώνησαν μερικοὶ θερμοκέφαλοι Μεταξικοί, ἐν οἷς προεπορεύοντο ὁ Μαυρομάτης καὶ Λύσανδρος, εἰς μάτην ὁ Μεταξᾶς καὶ Σχινᾶς παρετήρησαν τῷ Ζωγράφῳ νὰ ὑπομείνῃ μέχρι τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Βουλὴν, οὗτος ἐφρόντισεν ἀμέσως νὰ συνεννοηθῆ διὰ τῶν κοινῶν συγγενῶν Φαναριωτῶν μετὰ τὸν Μαυροκορδάτον, ὅστις προβλέπων ὅτι ὁ Κωλέτης ἐπιδιώκει τὴν ἐξόντωσιν ἀπάντων ἐδέχθη τὴν πρότασιν τοῦ Ζωγράφου νὰ συνεργασθῶσι καὶ ἡ συμμαχία τῶν ἐσυνθηκολογήθη. Τοῦτο μαθὼν ὁ Κωλέτης καὶ φοβούμενος συγκέντρωσιν ἰσχυρὰν ἐν τῇ Βουλῇ ἀπεφάσισε νὰ ὠφελῆθῃ ἐκ τῆς κατὰ τοῦ Μαυροκορδάτου ἀντιπαθείας πολλῶν ἰσχυρῶν Σεπτεμβριανῶν αὐτοχθονικῶν καὶ νὰ κηρυχθῆ ἀρχηγὸς τοῦ αὐτοχθονικοῦ κόμματος, καὶ οὕτω νὰ κατορθώσῃ ὄχι μόνον τὸν Μαυροκορδάτον ἀλλὰ καὶ τὸν Λόντον καὶ τὸν Ζωγράφον καὶ πολλοὺς φίλους τοῦ Μεταξᾶ καὶ Μαυροκορδάτου νὰ ἐξοβελίσῃ τῆς Βουλῆς καὶ νὰ θέσῃ στερεὸν θεμέλιόν τῆς ἰσχύος του, ἀρεστῶς εἰς τὸν τόπον ὃν καὶ ἐπεριποιήθη.

Οι επιτυχόντες μαθητές στις εξετάσεις για την εισαγωγή τους στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας μας

Άλλη μια σχολική περίοδος έκλεισε για τους αποφοίτους των Λυκείων της χώρας μας ανοίγοντας νέους ορίζοντες με αναζητήσεις, προκλήσεις, και προσμονές για το μέλλον τους.

Πολλά παιδιά επέλεξαν τη συνέχιση των σπουδών τους και την επιστημονική τους κατάρτιση με τη δοκιμασία των εισαγωγικών εξετάσεων στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας μας και αρκετά από αυτά πέτυχαν το στόχο τους. Συγχαίρουμε τους επιτυχόντες και τους γονείς τους αλλά και τους καθηγητές τους, που όλοι μαζί έδωσαν των αγώνα τους και δικαιώθηκαν. Κάποια απέτυχαν στις εξετάσεις αλλά πάντα υπάρχει η δεύτερη ευκαιρία και άλλα δεν μπήκαν καθόλου σε αυτή τη δοκιμασία μπαίνοντας απευθείας στη μάχη της επιβίωσης επιλέγοντας την αξιοποίηση των ιδίων δυνάμεών τους. Σε όλους ευχόμαστε καλή επιτυχία στο νέο και σημαντικό κύκλο της ζωής τους.

Οι επιτυχόντες στα ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας μας, που αποφοίτησαν από το Λύκειο Καστορείου ή και από άλλα Λύκεια με καταγωγή από το χωριό μας και έπασαν στην αντίληψή μας είναι:

Η **Βέργαδου Μαρία** του Παναγιώτη και της Κωνσταντί-

νας (από τα Βεργαδέικα Λύκειο Καστορείου) στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής στο τμήμα Γεωγραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών (Αιγάλοι).

Ο **Ζάβρας Ηλίας** του Παναγιώτη και της Χαρίκλειας (από Αλευρού Λύκειο Καστορείου) στο Πανεπιστήμιο Κρήτης στο Τμήμα Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης.

Ο **Πανταζόπουλος Ιωάννης** του Νικολάου και της Αθανασίας (από Γεωργίτσι Λύκειο Καστορείου) στο Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής στο ΤΕΙ Πελοποννήσου (Σπάρτη).

Η **Κοκορού Ελένη** του Κωνσταντίνου και της Δήμητρας Παπαδοπούλου (Λύκειο Σπάρτης) στο ΤΕΙ Ηρακλείου στο Τμήμα Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων και Φιλοξενίας.

Η **Νικητάκη Αγγελική** του Αριστοτέλη (Λύκειο Αθηνών) στο ΤΕΙ Χαλκίδας στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών.

Η **Νικητάκη** του Αγγελική Αθανασίου (Λύκειο Σπάρτης) στην Κοινωνική Θεολογία του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η **Νικητάκη Μαρία** του Αθανασίου (Λύκειο Σπάρτης) στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών του ΤΕΙ Πάτρας.

E.B.

ΜΙΑ ΛΑΜΠΡΗ ΠΟΡΕΙΑ

Η Ιωάννα Πορφύρα του Κων/νου και της Ευαγγελίας Πάντου από το Καστόρι, φοιτήτρια του 4^{ου} έτους της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ηράκλειο) διακρίθηκε στα μαθήματα - εργαστήρια του 6^{ου} εξαμήνου και έλαβε υποτροφία για ένα μήνα, τον Αύγουστο 2018, στο Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ των ΗΠΑ, όπου παρακολούθησε εργαστήρια γενετικής κ.λπ. (κλινικές, χειρουργεία, συνέδρια).

Το Ταχυδρομικό Πρακτορείο σε ιδιώτη επαγγελματία

Το Γραφείο των Ελληνικών Ταχυδρομείων που εξυπηρετούσε το Καστόρειο και όλα τα χωριά των Βορείων Δήμων με την μορφή, που το γνωρίζαμε τελικά έκλεισε οριστικά. Τις προσφερόμενες ταχυδρομικές υπηρεσίες - εξυπηρετήσεις των ΕΛΤΑ προς τους πολίτες (διακίνηση αλληλογραφίας και δεμάτων και άλλων υπηρεσιών) των χωριών των Βορείων Δήμων ανέλαβε ο ιδιώτης επαγγελματίας Αντώνης Π. Κούμαρης με έδρα το Σούπερ Μάρκετ, που διαθέτει στην πλατεία του Καστορείου, το οποίο πλέον λειτουργεί μετά από νόμιμες διαδικασίες και ως Πρακτορείο των ΕΛΤΑ. Ώρες λειτουργίας του Πρακτορείου είναι οι ώρες λειτουργίας του καταστήματος σε καθημερινή βάση. Τηλέφωνα Επικοινωνίας: 2731057803 και 2731057739. **E.B.**

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 01/08/2017 ΕΩΣ 31/07/2018

ΕΞΟΔΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ	2.152,81
ΧΟΡΗΓΙΕΣ	1.735,66
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ	110,00
ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΑ	105,00
ΛΑΧΕΙΟΦΟΡΟΣ	976,00
ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ 2018	3.730,00
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ	500,00
ΧΟΡΗΓΙΑ ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ	100,00
ΜΕΤ/ΡΑ ΥΠΟΛ	4.361,03
ΣΥΝΟΛΟ:	13.770,50

ΕΞΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ	4.617
ΕΞΟΔΑ ΑΠΟΣΤ.ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ	2.375
ΧΟΡΗΓΙΕΣ	168
ΑΝΑΝ. SITE	66,96
ΕΤΗΣΙΑ ΚΟΠΗ ΠΙΤΤΑΣ	3.478
ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	60,22
ΣΥΝΟΛΟ:	10.765,18
ΥΠΟΛΟΙΠΟ	3.005,32

Η Ταμία Καίτη Σμυρνού

ΧΟΡΗΓΟΙ

GYLOPIDIS MAKIS	11
GENOVEZOS JOHN	24
GENOVEZOU συζ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ	12
ΤΙΓΚΛΙΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝ	100
ΚΕΜΕΡΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	20
ΤΟΥΦΑΝΙΔΗΣ ΚΟΣΤΑΣ	60
PETER MENIDIS	30
ΛΙΝΑΡΔΑΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	5
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΤΩΝ MELBOURNI	150
MARKOS EUGENIA	50
ARFANIS COSTAS	10

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Δια της παρούσης, αισθάνομαι ηθικό χρέος να εκφράσω και δημόσια την απεριόριστη ευγνωμοσύνη μου ιδιαίτερα στη Γενική Ιατρό του Κέντρου Υγείας Καστορείου κα Παναγιωτοπούλου Αικατερίνη, η οποία την Τρίτη 23 Μαΐου 2018 μου έσωσε τη ζωή, όταν διέγινω - από την κλινική μου εικόνα και μόνο - εγκαίρως την απειλητική για τη ζωή μου πάθηση. Η γιατρός, με αμέριστο ενδιαφέρον, χωρίς ίχνος έπαρσης και ιδιοτέλειας, με ενημέρωσε αναλυτικά για την κατάσταση της υγείας μου κι αφού κάλεσε το Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών του Νοσοκομείου Σπάρτης ώστε να με περιμένουν, με παρέπεμψε άμεσα στο νοσοκομείο. Σε λιγότερο από μία ώρα, ιατροί και νοσηλευτικό προσωπικό του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών του Νοσοκομείου Σπάρτης, ενήμεροι όλοι, έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό, με άριστο επαγγελματισμό και ανθρωπιά, ώστε να αντιμετωπιστεί άμεσα η κρίσιμη κατάσταση της υγείας μου.

Στα δύσκολα χρόνια της οικονομικής κρίσης που διανύουμε, με όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα Νοσοκομεία μας λόγω σημαντικών ελλείψεων σε προσωπικό αλλά και σε υποδομές, ένα απλό ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ, ως ελάχιστη ανταμοιβή, αποζημιώνει ηθικά όλους αυτούς τους ανθρώπους που τιμούν το λειτούργημά τους και δίνουν καθημερινά τη μάχη τους για να μας αποδείξουν ότι κάποιες αξίες δεν έχουν χαθεί!...

Σας ευχαριστώ όλους μέσα από την καρδιά μου! Σας αξίζουν θερμά συγχαρητήρια!

Με εκτίμηση,
Παναγιώτα (Πίτσα) Λιναρδάκη
Ροδόπης 33, Θρακομακεδόνες Αττικής

3^ο RIVER PARTY ΣΤΟ ΚΑΣΤΟΡΙ

Στις 14 Αυγούστου 2018 έγινε με μεγάλη επιτυχία στο Καστόρι το 3ο River Party όπως πάντα δίπλα στον ποταμό Καστορα και κάτω από τα φωτισμένα πλατάνια.

Φέτος ήταν εντυπωσιακός ο νέος φωτισμός στο χώρο. Το πάρτυ οργανώθηκε από την ομάδα μας, την Αθλητική Ένωση Πελλάνας - Καστορείου, η οποία γιορτάζει την άνοδό της στην Γ' Εθνική.

Ο κόσμος πολύς και το κέφι ατελείωτο μέχρι το πρωί, όχι μόνο οι νεολαίοι αλλά και οι μεγαλύτεροι. Φέτος τραγούδησαν ο Κώστας Δόξας, γνωστός τραγουδιστής και το συγκρότημα Kings. Για τη διοργάνωση του πάρτυ εργάστηκαν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της ομάδας και ήταν χορηγοί όλα σχεδόν τα καταστήματα του Καστορείου. Η επιτυχία της εκδήλωσης για τρίτη συνεχή χρονιά δεί-

χνει ότι βρίσκει ανταπόκριση στον κόσμο.

Και τώρα λίγα λόγια για την ομάδα. Μετά τους φιλικούς αγώνες ξεκινά η αγωνιστική περίοδος. Ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και χρειάζεται συντονισμένη προσπάθεια και στρατηγική για να συνεχιστούν οι επιτυχίες.

Καλή επιτυχία στην ομάδα μας.

Ε.Α.

Σε πανηγυρική ατμόσφαιρα και με θρησκευτική κατάνυξη η εορτή της εκκλησίας μας

Με εκκλησιαστική λαμπρότητα και θρησκευτική κατάνυξη παρουσία πλήθους πιστών από το Καστόρειο και από την ευρύτερη περιοχή εορτάσθηκε και φέτος η θεομπτορική εορτή του Γενεσίου της Θεοτόκου στον ομώνυμο ιερό ναό της κωμόπολης μας. Την παραμονή τελέσθηκε ο μεγάλος εσπερινός και ανήμερα μετά τη Θεία Λειτουργία ακολούθησε η λιτάνευση της ιεράς εικόνας της Παναγίας ακολουθούμενη από πλήθος κόσμου. Και στις δύο ιερές ακολουθίες ακολούθησε αρτοκλασία. Ο εορτασμός της μεγάλης θεομπτορικής εορτής πλαισιώθηκε την παραμονή με την εορταστική ετοιμασία και προσφορά δίπλα από τους φίλους της δίπλα και ανήμερα το βράδυ οι Σύλλογοι του χωριού: Εμποροεπαγγελματικός, Φίλοι του Βουνού «Λουσίνια», ο Πολιτιστικός «Πολυδεύκης» και το Φιλόπρωχο Ταμείο της Ενορίας διοργάνωσαν γιορτή στην πλατεία με ζωντανή μουσική από το μουσικό συγκρότημα «Δωρικός Ρυθ-

μός». Την πανηγυρική εορτή άνοιξε με χαιρετισμό και μικρή ομιλία ο Εφημέριος πατέρας Νεκτάριος και στη συνέχεια η κ. Βαρβάρα Κεμερίδου Γ.Γ. του Συλλόγου «Πολυδεύκης» χαιρέτισε και παρουσίασε την Χορευτική Ομάδα Παραδοσιακών χορών Καστορείου «ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ», που χόρεψε παραδοσιακούς τοπικούς χορούς με παραδοσιακές τοπικές ενδυμασίες του Συλλόγου. Ο κόσμος απλωμένος στα γύρω της εκκλησίας καταστήματα μετά από το φαγητό και το ποτό παρακινούμενος από την χορευτική ομάδα και την καλή και ποιοτική μουσική διασκέδασε και χόρεψε μέχρι τις πρωινές ώρες. Στον εορτασμό της Παναγίας παρευρέθη ο Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βαγγέλης Βαλιώτης, ο Αντιδήμαρχος κ. Βασίλης Σκρουμπέλος, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Βαγγέλης Νικολακάκης, οι Πρόεδροι των Τ.Σ. Καστορείου κ. Γεώργιος Οικονομάκης και Περιβολίων ο κ. Γεώργιος Κουρεμπής.

Ε.Β.

Γιορτές και Πανηγύρια

Πλούσια σε γιορτές και πανηγύρια η περιοχή μας το Καλοκαίρι. Εκκλησίες και ξωκλήσια εορτάζουν κατά τους θερινούς μήνες δίνοντας την ευκαιρία στους πιστούς συμπολίτες μας να προσκυνήσουν και να παρακολουθήσουν σε αυτά τη Θεία Λειτουργία. Σε πολλά εξ αυτών έχει καθιερωθεί να πραγματοποιείται και πανηγύρι με ζωντανή μουσική, χορό και φαγοπότι.

Τον χορό των πανηγυριών πρώτη άνοιξε η Πελλάνα, που έχει την πρωτοκαθεδρία σε αυτά, στις 30/06/2018 στη βρύση, που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πελλάνας «Διόσκουροι» και μετά στις 14/07/2018 διοργάνωσε ο Σύλλογος Γυναικών Πελλάνας το αντάμωμα των Πελλανιωτών. Και τα δύο πανηγύρια είχαν μεγάλη επιτυχία και πολύ κέφι. Στις 26 Ιουλίου το Πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής στη Βορδόνια, ονομαστό και αυτό στην περιοχή δεν έγινε λόγω του τριήμερου πένθους για τις φονικές πυρκαγιές στην Αττική. Στις 15 Αυγούστου στα Περιβόλια καθώς και το μεγάλο πανηγύρι στην Αγόριανη στις 16 Αυγούστου πραγματοποιήθηκαν και αυτά με επιτυχία και μεγάλη συμμετοχή κόσμου. Λίγες ημέρες μετά, στις 23 Αυγούστου, ακολούθησε το πανηγύρι στο Παρδάλι που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Παρδαλίου, που είχε και αυτό μεγάλη συμμετοχή και επιτυχία. Μπαίνοντας στο Φθινόπωρο στις 23/09/2018 έκλεισε τον χορό των πανηγυριών το παλαιότερο από όλα του Σκουληκκοκρασά στην Πελλάνα. Ολα αυτά, εκδηλώσεις χαρούμενες και διασκεδαστικές γέμισαν τις καλοκαιρινές ημέρες.

E.B.

«Η Χαρούλα της καρδιάς μας»

Στις 10/08/2018 είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε μια όμορφη και ιδιαίτερη μουσική βραδιά με τραγούδια της Χαρούλας Αλεξίου με τίτλο «Η Χαρούλα της καρδιάς μας»

Την εκδήλωση διοργάνωσε το Τοπικό συμβούλιο Καστορείου σε συνεργασία με το Νομικό Πρόσωπο Πολιτισμού και Περιβάλλοντος του Δήμου Σπάρτης. Τα τραγούδια αποδόθηκαν από το Ωδείο Μελοποιία και το συγκρότημα «Στίχος Ελληνικός» Μεγάλη ήταν η προσέλευση του κόσμου και το κέφι διατηρήθηκε αμείωτο για πολλές ώρες.

E.B.

Η εθελοντική προσφορά

Ο εθελοντισμός και η προσφορά για την ανακατασκευή της εκκλησίας του Αι Γιάννη στην κορυφή του βουνού μας περίσσεψε και αυτή τη φορά από τους συμπατριώτες. Πέρα από τους εργάτες και τεχνίτες που εργάστηκαν με αφοσίωση υπήρξαν αρκετοί συμπατριώτες μας, που πρόσφεραν αφιλοκερδώς εργασία και χρήματα, προκειμένου να φτιαχτεί σχεδόν εκ νέου το όμορφο εκκλησάκι μας. Αξίζει τον κόπο και τον χώρο στο περιοδικό μας να τους αναφέρουμε: Κώστας Ηλ.Τσίχλης, Κώστας Αν. Καράγιαννης, Γεώργιος Π. Κουτρομπής, Νίκος Δ. Λαγανάς, Γεώργιος Π. Διακόπουλος, Χρήστος Σπ. Πάντος, Μανώλης Μαρκουλάκης, Γιάννης Π. Μερκεούλιας, Γιάννης Κ. Αρβανίτης, Παναγιώτης Ε. Πρασκευόπουλος, οι νεαροί Στάθης Π. Παρασκευόπουλος και Στάθης Γ. Παρασκευόπουλος, Ντίνος Χ. Λαγανάς, Νίκος Π. Πάντος,, Χρήστος Β. Κορτζής, Μπάμπης Δ. Κονιδισιώτης, Παντελής Π. Λαμπράκης, Κώστας Π. Κουτρομπής, Αλεξάνδρα Π. Μπιστόλα Βασίλης Χ. Λαγανάς.

E.B.

Όταν η προσφορά γίνεται γιορτή

Για δεύτερη χρονιά και με μεγάλη επιτυχία η καλή παρέα των εννέα Καστανιωτών φίλων της δίπλας την Παρασκευή το απόγευμα στις 07/09/2018, παραμονή της εορτής της ενοριακής μας εκκλησίας της Γεννήσεως της Παναγίας βάλανε τους σκούφους τους και τις καθαρές ποδιές τους και στην πλατεία απέναντι από την εκκλησία μας ανέλαβαν δράση και στο πι και φι οι παραδοσιακές για την περιοχή μας δίπλες ήταν έτοιμες να προσφερθούν στον κόσμο, που πρόσμενε την νόστιμη λιχουδιά.

Ο ένας στο ζύμωμα, ο άλλος με τον μπλάστρη άνοιγε φύλλο, κάποιιοι το έκοβαν σε δίπλες, κάποιιοι στο τηγάνι και άλλοι στο μέλωμα και στο σερβίρισμα, εργασίες δίκαια μοιρασμένες και συντονισμένες και όλα με τάξη, πρόσφεραν όλοι μαζί, απλόχερα και περίσσια το νόστιμο προϊόν τους σε όλους τους παρευρισκόμενους, δημιουργώντας μια ευχάριστη και γιορτινή ατμόσφαιρα στην πλατεία του χωριού. Την καλή παρέα των φίλων της δίπλας αποτελούν οι: Αλειφέρης Νικήτας, Ζούζουλας Γιάννης, τα αδέρφια Θεοφιλάκη Στέλιος και Δημήτρης, Λιναρδάκης Γεώργιος, Μανιάτης Νεκτάριος, Μακρής Παναγιώτης και τα αδέρφια Ρουμελιώτη Κώστας και Θεόκλητος.

Τους ευχαριστούμε για τις νόστιμες δίπλες που μας πρόσφεραν και τους ευχόμαστε να είναι καλά και του χρόνου την ίδια μέρα όλοι μας θα τους περιμένουμε πάλι στην Πλατεία.

E.B.

Ωραία Ελένη – Σίδνεϋ

Ο Σύλλογος των Βορείων Δήμων Σπάρτης Ωραία Ελένη και φέτος διοργάνωσε τον ετήσιο χορό του 2018. Έγινε η χοροεσπερίδα στο Haldon Function Centre Lakemba..

Η βραδιά ήταν αφιερωμένη στην Άνοια - Dementia Australia. Ήταν μια μεγάλη εκδήλωση με μεγάλη επιτυχία και ξεπέρασε τις προσδοκίες μας. Ο σκοπός μας ήταν ιερός, τα κέρδη από τις εισπράξεις της εκδήλωσης να δοθούν στο ερευνητικό κέντρο για την άνοια. Η επιλογή για το Dementia Australia ήταν για να κάνουμε κάτι και για τα γηρατειά - όλοι προς τα εκεί πορευόμαστε, ας γίνουν προσπάθειες και σε αυτόν τον κλάδο, ελπίζοντας για ένα καλύτερο μέλλον και σε αυτή την ομάδα ανθρώπων. Ελπίδα όλων μας είναι να βρεθεί θεραπεία για την επόμενη γενιά Φωτογραφία του Δ.Σ. πρώτη σειρά από αριστερά. Βασιλική Μπακοπούλου, Μαρία Γκλέκα, Γεωργία Βαρούτσου, Δήμητρα Λέντρου. Δεύτερη σειρά από αριστερά, Γιώργος Κουτρουπής, Χρυστίνα Καρατζά, Κωσταντίνα Δήμου και Κώστας Λαγανάς. Απουσιάζει η Αγγελική Σκιαδοπούλου.

Ευχαριστώ, θερμούς χαιρετισμούς

Μαρία Γκλέκα

Η Γιορτή του Φιλόπρωχου Ταμείου της Ενορίας Καστορείου

Την Κυριακή το απόγευμα στις 20/08/2018 το Φιλόπρωχο Ταμείο της ενορίας μας πραγματοποίησε μια υπέροχη γιορτή με καλή και ποιοτική ζωντανή μουσική στην Πλατεία του χωριού μας. Ο Εφημέριος πατέρας Νεκτάριος καλωσόρισε τους παρευρισκομένους απευθύνοντας μικρή ομιλία και οι κυρίες του Φιλόπρωχου πρόσφεραν τσάι, καφέ και αναψυκτικά συνοδευμένα με νόστιμα γλυκίσματα. Η εκδήλωση είχε μεγάλη επιτυχία και η καλή μουσική παρέσυρε τον κόσμο σε μια όμορφη διασκέδαση με χορό και πολύ κέφι.

Ε.Β.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Αγαπητοί Κύριοι του Δ. Σ. του Συλλόγου των εν Μελβούρνη Καστανιωτών. Με πολλή ευχαρίστηση αποδεχθήκαμε τη χορηγία σας (150 ευρώ) δια του εκπροσώπου σας κ. Μάκη Γυλοπίδη, στηρίζοντας έτσι το έργο μας.

Δεχθείτε τις ολόθερμες ευχαριστίες μας και τις ευχές μας για προσωπική και οικογενειακή υγεία και ευτυχία.

Για το Δ. Σ.

Η Πρόεδρος

Ευγενία Λαμπή

Μικρές ειδήσεις

Καμαριώτικη ρούγα

Τις παλιές ρούγες που οι μεγαλύτεροι θυμόμαστε ξαναζωντάνεψαν οι Καμαριώτες, λίγο πιο κατω από το Καμάρι.

Οι δύο γειτονικές ρούγες η μία έξω από το σπίτι της Καλλιρόης Λαμπή και η άλλη πιο πάνω στη βρύση του Γιώργου Χρ. Σκαφιδά ζωντάνεψαν στις 24/08/2018 και έγιναν μία που βρήκε χώρο στου Κώστα Τσίχλη την αυλή (παλαιότερα σπίτι Καλλιάνη) Η ιδέα της αναβίωσης της ρούγας ήταν του Θανάση Δημητρακόπουλου σε συζήτηση με τους γείτονες Κώστα Τσίχλη, Γιώργο Σκαφιδά, Νίκο Κ. Λαγανά και Δημήτρη Ξιάρχο, που την δέχτηκαν και μαζί με τους υπόλοιπους της περιοχής την έκαναν πραγματικότητα. Βέβαια έλειπαν οι παλαιοί που η απουσία τους στους μεγαλύτερους ήταν αισθητή αλλά ως μνημόσυνο στις ψυχές τους αναφέρθηκαν όλοι όσοι υπήρχαν στις μνήμες.

Στη σύγχρονη ρούγα η καινοτομία ήταν η παράθεση φαγητού και κρασιού. Εκλεκτοί μεζέδες από το κάθε σπίτι και μεζέδες ψημένοι επί τόπου στην ψησταριά, το ίδιο και οι τηγανιτές πατάτες που τηγανίζονταν στην ξυλοφωτιά και σερβίρονταν απ' ευθείας έκαναν πιο οικεία την ήδη ζεστή ατμόσφαιρα. Τρεις γενιές, γονείς, παιδιά, εγγόνια, γείτονες όλοι μαζί μίλησαν για τα νέα και τα παλιά, αναπόλησαν, τραγούδησαν και χόρεψαν μέχρι αργά. Ήταν για τους γείτονες μια πολύ ευχάριστη βραδιά που όλοι ευχήθηκαν του χρόνου να επαναληφθεί.

Αιμοδοσία στο Καστόρειο

Αιμοδοσία πραγματοποιήθηκε στο Καστόρειο στις 13/08/2018 στην αίθουσα του Πολιτιστικού Κέντρου Μπακή-ΚΑΠΗ. Αρκετοί πατριώτες μας αισθανόμενοι για άλλη μια φορά το αίσθημα της συμπαράστασης στον συνάνθρωπο προσέτρεξαν και έδωσαν το πιο ακριβό δώρο ζωής, το αίμα τους. Ευχαριστούμε για άλλη μια φορά τους αιμοδότες για την ακριβή προσφορά τους καθώς επίσης και την Ομάδα αιμοληψίας του Νοσοκομείου Σπάρτης, το ιατρικό και νοσηλευτικό Προσωπικό του Ιατρικού Κέντρου Καστορείου, που βοηθά πάντα στην αιμοδοσία, καθώς και τον υπεύθυνο της Τράπεζας Καστορείου κ. Μπάμπη Μπασκουρέλο για την συνεισφορά του στη διατήρηση της Τράπεζας.

Εργα και ημέρες του ΚΑΠΗ ΣΠΑΡΤΗΣ

Το ΚΑΠΗ Σπάρτης με το Παράρτημά του στο Καστόρειο συνέχισε και αυτό το Καλοκαίρι να προσφέρει αρκετές και πιο εμπλουτισμένες παροχές. Δόθηκε η ευκαιρία σε πολλούς συμπατριώτες μας να απολαύσουν πολλές υπηρεσίες και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, που μέχρι πρότινος λόγω αποστάσεων και λόγω άλλων πολλών δυσκολιών δεν είχαν δυνατότητα να μετέχουν.

Δωρεάν ή με πολύ χαμηλό κόστος συμμετοχής, παρέχονται φυσικοθεραπείες, ονυχοπλαστική, θαλάσσια μπάνια στο Μαυροβούνι Γυθείου, ιαματικά λουτρά στην Αιδηψό, εκδρομές μονοήμερες, τριήμερες αλλά και εκτός Ελλάδος επταήμερες (Κροτία-Δαλματικές ακτές). Νέα επταήμερη ετοιμάζεται για τον Οκτώβριο στην κάτω Ιταλία. Στο ΚΑΠΗ Σπάρτης προσφέρονται περισσότερες υπηρεσίες όπως εκμάθηση ξένων γλωσσών, παραδοσιακών χορών κ. λ. π. Φέτος από την περιοχή μας ήταν αρκετοί αυτοί που επωφελήθηκαν από αυτές τις παροχές και δήλωσαν πολύ ικανοποιημένοι.

Ε.Β

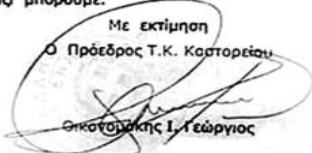
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΠΕ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
Αγόριανη 26-07-2018
Α.Π 278
ΔΕ ΠΕΛΛΑΝΑΣ
ΤΚ ΑΓΟΡΙΑΝΗΣ
ΑΓΟΡΙΑΝΗ 23059
ΠΛΗΡ.: Δ. Καφετζής
ΤΗΛ. : 6945698412
ΠΡΟΣ

-Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Μεσογείων 119 11526 Αθήνα)
-τους βουλευτές Λακωνίας
-την Περιφέρεια Πελοποννήσου(Πλ. Εθν. Μακαρίου, 22100 Τρίπολη)
-την Αντιπεριφερειάρχη Κα. Τζανετέα
-το Δήμο Σπάρτης
-το Δήμο Καλαμάτας
-τη Διεύθυνση Δασών Λακωνίας(οδός 118, αρ. 37 Σπάρτη)
-το Δασαρχείο Σπάρτης
-το Δασαρχείο Καλαμάτας(Υδρας 5)
-την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λακωνίας
-την Εφορεία Αρχαιοτήτων Μεσσηνίας
W. W. F Ελλάς(Λεμπέση 21, Αθήνα)

Θέμα: Προστασία οικοσυστήματος& αρχαιολογικών χώρων Ταυγέτου

Στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Σπάρτης, που έγινε στο Καστόρειο Λακωνίας στις 7/12/2017, υπεβλήθη αίτημα της τοπικής κοινωνίας των Βορείων Δήμων (Τ. Δ. Καστορείου, Περιβολίων, Πελλάνας, Παρδαλίου, Καστρίου, Αλευρούς, Γεωργιτσίου, Αγόριανης, Αγ. Κωνσταντίνου, Φουντέικων, Λογκανίκου και Βεργαδέικων δια των θεσμικών εκπροσώπων αυτών, καθώς επίσης και εκπροσώπων των πολιτιστικών φορέων της περιοχής), σχετικά με τη σύνταξη περιβαλλοντικής μελέτης του Βορείου Ταυγέτου με σκοπό την προστασία της σπάνιας και μοναδικής παγκοσμίως κλωρίδας και πανίδας της περιοχής(ενδημικό το φυτό Μικρομέρεια η Ταυγέτα), καθώς επίσης και τη διάσωση και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων που βρίσκονται στο κομμάτι αυτό του Βορείου Ταυγέτου, όπως η αρχαία αμαξήλατη οδός που διατρέχει την κορυφογραμμή, η θέση «γραμμένη πέτρα» που σηματοδοτούσε τα αρχαία όρια των νομών Λακωνίας-Μεσσηνίας και άλλα ήδη καταγεγραμμένα και όσα δεν έχουν ακόμη ανακαφεί, τα οποία αποτελούν κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, προσδιορίζουν την πολιτική ταυτότητα της περιοχής και αποτελούν μέσο ανάπτυξης της.

Τοποθετούμεθα ξανά και κοινοποιούμε τούτο προς άπαντες τους φορείς, καθώς πρόσφατα και ανεπίσημα πληροφορηθήκαμε για την υπ. αριθμό 698/2014 απόφαση της ΡΑΕ σχετικά με την εγκατάσταση 24 ανεμογεννητριών στις θέσεις «Γραμμένη Πέτρα-Πυργάκι-Ξεροβούνα» των Περιφερειών Λακωνίας, Μεσσηνίας και τη χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από αιολικό σταθμό ισχύος 48MW στη θέση «Γραμμένη Πέτρα-Πυργάκι-Ξεροβούνα» της Δημοτικής Ενότητας Καλαμάτας του Δήμου Καλαμάτας της περιφερειακής ενότητας Μεσσηνίας και

 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΛΛΑΝΑΣ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ 23 059 ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ Πληροφορίες: Οικονομάκης Γεώργιος Τηλέφωνο: 6911119682 Fax: 2731057828	Καστόρειο 27-6-2017 Αριθ. Πρωτ: 76
ΠΡΟΣ:	1. Δήμο Σπάρτης 2. Τεχνική Υπηρεσία Δ. Σπάρτης 3. κ. Λαγονά Κωνσταντίνου του Νικόλ. 4. κ. Γιαννίτσα Ευστράτιο 5. κ. Κουτρομυρή Γεώργιο 6. κ. Σκρουμπέλου Βασιλική 7. κ. Κοντουλάκο Νικόλαο
ΘΕΜΑ: «Έκφραση ευχαριστιών».	
Με την ευκαιρία του ηλεκτροφωτισμού στο χώρο αναψυχής στη θέση «Γέφυρα» του ποταμού Καστώρα της Τ.Κ. Καστορείου θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε το Δήμο Σπάρτης την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου μας, αλλά και τους πατριώτες μας Γιαννίτσα Ευστράτιο, Κουτρομυρή Γεώργιο, Σκρουμπέλου Βασιλική και Κοντουλάκο Νικόλαο για τις δωρεές τους. Ιδιαίτερες ευχαριστίες όμως θέλαμε να εκφράσουμε στον κ. Λαγονά Κωνσταντίνου του Νικόλαου Διπλωματούχο Ηλεκτρολόγο Μηχανικό για τις δωρεάν υπηρεσίες που προσέφερε και όχι μόνο. Κατοφάραμε με τη βοήθειά σας να υλοποιήσουμε ένα ακόμα έργο πνοής για τον τόπο μας. Γιατί όλοι μαζί μπορούμε.	
Με εκτίμηση Ο Πρόεδρος Τ.Κ. Καστορείου Οικονομάκης Γ. Γεώργιος	

των Δημοτικών ενοτήτων Μυστρά και Πελλάνας του Δήμου Σπάρτης της περιφερειακής ενότητας Λακωνίας, στην εταιρεία με την επωνυμία «ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α. Ε. και ΣΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΟΕ» και διακριτικό τίτλο «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΝ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΟΕ» Εκφράζουμε λοιπόν τις εύλογες ανησυχίες και τους προβληματισμούς της τοπικής κοινωνίας, καθώς, αν υλοποιηθεί τέτοιο πρόγραμμα, θα καταστραφούν μοναδικού κάλλους φυσικές περιοχές, θα πληγεί ανεπανόρθωτα το σπάνιο και μοναδικό αυτό οικοσύστημα, θα αλλοιωθούν δραματικά τα μοναδικά αυτά αρχαιολογικά σημεία, τα οποία είναι όχι μόνο τοπικού αλλά και πανελληνίου ενδιαφέροντος και θα αλλοιωθεί η ταυτότητα του τόπου μας. Εκτιμούμε δε ότι δεν έχουμε έννομο συμφέρον μόνο όταν προστρέχουμε ανιδιοτελώς, αφιλοκερδώς και με κίνδυνο της ζωής μας να σβήσουμε πυρκαγιές στον τόπο μας, αλλά και όταν διαπιστώνουμε ότι αυτός απειλείται καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο. Μας έχει προκαλέσει ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι κατά τις προηγούμενες πυρκαγιές που κατέκαψαν μεγάλο μέρος του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, πριν καν κοπιάσουν οι καπνοί, τοποθετήθηκαν ανεμοδείκτες. Προς τι τούτο άραγε; Εν κατακλείδι, πληροφορούμε άπαντες ότι έχουμε κι εμείς ιδιοκτησιακό δικαίωμα στη δημόσια περιουσία και τούτο μη το αγνοείτε. Αντίθετα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη των τοπικών κοινωνιών. Ο φυσικός, ο αρχαιολογικός και ο πολιτιστικός πλούτος του τόπου μας είναι η κληρονομιά από τους προγόνους μας και το κληροδότημα

μας στις επόμενες γενιές. Γι αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να τα διασώσουμε και να τα διαφυλάξουμε με κάθε τρόπο. Θεωρούμε ότι η ανάπτυξη της περιοχής μας εξαρτάται από το φυσικό κάλλος και τον αρχαιολογικό της πλούτο. Τα ανωτέρω καθιστούν επιτακτική την ανάγκη άμεσης σύνταξης της εν λόγω περιβαλλοντικής μελέτης και κοινοποιούνται προς άπαντες τους εμπλεκόμενους φορείς αφ' ενός για την αποτροπή υλοποίησης ενεργειών σε βάρος του περιβάλλοντος και της ιστορίας του τόπου μας, οι οποίες και προφανώς είναι αντίθετες με τη θέση της τοπικής κοινωνίας, αφετέρου για την επανεκτίμηση και αναθεώρηση αποφάσεων, που ενδεχομένως έχουν ληφθεί βάσει εσφαλμένων ή παραπλανητικών στοιχείων.

Ενδεικτικά επισυνάπτονται:

Α. Για τις φωτιές στον Ταυγέτο το 2007

Φωτογραφίες όπου οι κάτοικοι της περιοχής με τεράστιο αγώνα και κίνδυνο της σωματικής τους ακεραιότητας συμμετέχουν στην κατάσβεση αγωνιζόμενοι για τη διάσωση του δασικού πλούτου του τόπου μας.

Β. Για τους αρχαιολογικούς χώρους.

-Φωτογραφία της αρχαίας αμαξήλατης οδού, που διατρέχει την κορυφογραμμή και απόφαση του Τ. Δ. Γεωργιτσίου σχετικά με το θέμα αυτό.

-Απόσπασμα περί των αρχαιολογικών ευρημάτων στη θέση «Γραμμένη Πέτρα», σελ. 34, από το ιστορικό βιβλίο: Η Σπάρτη και η Λακεδαίμων, Διονυσίου Σιγαλού.

Γ. Για την πανίδα-κλωρίδα Ταυγέτου

Απόσπασμα του ενημερωτικού φυλλαδίου/μελέτης του Υπουργείου Περιβάλλοντος με τίτλο: Ταυγέτος, φύση, πανίδα, κλωρίδα, όπου πιστοποιείται η μοναδικότητα του πλούτου της κλωρίδας και πανίδας της περιοχής μας.

Δ. Προηγούμενες αποφάσεις τοπικής κοινωνίας.

Απόφαση 376/9-8-2007 του Τ. Σ. Γεωργιτσίου περί αποτροπής εγκατάστασης αιολικού πάρκου σε τμήμα του βορείου Ταυγέτου.

Με τη βεβαιότητα ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες θα εισακούσουν το αίτημα της τοπικής κοινωνίας και θα πράξουν αναλόγως σεβόμενοι, ως οφείλουν, τη λαϊκή επιταγή

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος του Τ. Δ. Αγόριανης και εκ μέρους όλων των θεσμικών εκπροσώπων της περιοχής εισηγητής του θέματος Δημήτριος Καφεντζής

Να ταξιδεύεις σημαίνει να ζεις

«Να ταξιδεύεις σημαίνει να ζεις» είπε κάποτε ο σπουδαίος Δανός παραμυθάς Χανς Κρίστιαν Άντερσεν, που στην ωριμότητά του έκανε πολλά ταξίδια. Έφτασε μάλιστα και στην Ελλάδα το 1841. Τα ταξίδια τον γέμιζαν έμπνευση και δεν παρέλειπε να γράφει τις εντυπώσεις και τις εμπειρίες από αυτά στους φίλους του στη Δανία.

Τα ταξίδια, υπογράμμισε ο Άντερσεν, δίνουν στον ταξιδιώτη μοναδικές εμπειρίες και μαθήματα ζωής αφού γνωρίζει διαφορετικές χώρες, πολιτισμούς, κουλτούρες, ανθρώπους και άλλα πολλά. Για αυτούς τους λόγους τα ταξίδια μας ανανεώνουν και μας μαθαίνουν πράγματα που δε θα μπορούσαμε να γνωρίζουμε αλλιώς.

Αυτή η φιλοσοφία αποτέλεσε μάλιστα τη βάση της πρωτοβουλίας "DiscoverEU". Στο πλαίσιο του «Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018» και της παροχής ευκαιριών κινητικότητας στους νέους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε την πρωτοβουλία μέσω της οποίας 15.000 νέοι, που έχουν κλείσει τα 18 τους χρόνια, είχαν την ευκαιρία το φετινό καλοκαίρι να ταξιδέψουν δωρεάν στην Ευρώπη.

Με τρία ψηφίσματά του το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε την πρωτοβουλία, πιστεύοντας πως θα επιτρέψει στους νέους να βιώσουν τη διαφορετικότητα της Ευρώπης, να κατανοήσουν ο ένας τον άλλον και να μάθουν περισσότερα για την Ευρώπη. Ενθαρρύνοντας τους νεαρούς Ευρωπαίους πολίτες να ταξιδεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να συναντήσουν ανθρώπους από άλλες χώρες, οι νέοι της Ευρώπης θα ενισχύσουν την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα και τις κοινές αξίες της ΕΕ.

Οι νέοι που επιλέγονται, θα έχουν την ευκαιρία να επισκεφθούν μέχρι και 4 χώρες της Ε.Ε. και να γνωρίσουν καλύτερα την πολυμορφία και τον πολιτιστικό πλούτο της Ευρώπης. Οι μετακινήσεις θα γίνονται κατά κύριο λόγο με τρένο μέσω συνεργασίας με το πρόγραμμα Interrail, και η ΤΡΑΙΝΟΣΕ ως πλήρες μέλος του Interrail συμμετέχει στο πρόγραμμα.

Για να δοθεί όμως πρόσβαση σε Ευρωπαίους πολίτες από όλα τα μέρη της ηπείρου, η ταξιδιωτική κάρτα θα προσφέρει εναλλακτικές λύσεις μετακίνησης, όπως με λεωφορεία ή φεριμπότ. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, και όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα άλλα μέσα μεταφοράς, θα επιτρέπεται και η μετακίνηση με αεροπλάνο. Με τον τρόπο αυτό, οι νέοι που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή σε νησιά θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να λάβουν μέρος.

Ο πρώτος γύρος υποβολής αιτήσεων τελείωσε στις 26 Ιουνίου 2018. Μπόρεσαν να λάβουν μέρος οι νέοι που:

- ήταν 18 ετών την 1η Ιουλίου 2018
- είχαν υπηκοότητα ενός από τα 28 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- είχαν συμπληρώσει αριθμό δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου στο ηλεκτρονικό δελτίο αίτησης

• είχαν προγραμματίσει να ξεκινήσουν το ταξίδι τους μεταξύ της 9ης Ιουλίου και της 30ής Σεπτεμβρίου 2018

• είχαν σχεδιάσει να ταξιδέψουν για διάστημα από 1 ημέρα έως και 30 ημέρες

• είχαν σχεδιάσει να επισκεφτούν από τουλάχιστον 1 μέχρι και 4 ξένες χώρες στο εσωτερικό της ΕΕ

• είχαν σχεδιάσει να επισκεφτούν από τουλάχιστον 1 μέχρι και 4 ξένες χώρες στο εσωτερικό της ΕΕ

• ήθελαν να γίνουν πρεσβευτές DiscoverEU και είχαν τη διάθεση να μοιραστούν την ταξιδιωτική τους εμπειρία μέσω δημοσιοποίησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κάνοντας παράλληλα προσβάσιμο και το φωτογραφικό υλικό των περιηγήσεών τους ώστε να συμπεριληφθεί στην επετειακή έκθεση φωτογραφίας του DiscoverEU, που θα φιλοξενηθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Οι νέοι που πήραν μέρος στο DiscoverEU 2018 μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση είτε μεμονωμένα είτε ως μέλη ομάδας 5 ατόμων το πολύ.

Μετά τη συνεδρίαση της επιτροπής αξιολόγησης ανακοινώθηκαν οι τελικοί 15.000 νικητές σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής.

Ένας δεύτερος γύρος υποβολής αιτήσεων για το 2019 θα ξεκινήσει το φθινόπωρο του 2018. Περισσότερες πληροφορίες θα ανακοινωθούν στην Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας https://europa.eu/youth/EU_el

Ξεκίνησα με τον Χανς Κρίστιαν Άντερσεν και καταλήγοντας θα ήθελα να αναφερθώ στο βιβλίο του «Οδοιπορικό στην Ελλάδα», στο οποίο εκθέτει τις εντυπώσεις του από την επίσκεψή του στην Ελλάδα του 1841, συμπληρώνοντας τις σημειώσεις του με πληροφορίες από άλλες πηγές (Εκδότης: Εστία).

Κάρεν Καλίσα Χιώτη

Αγαπητοί φίλοι και μέλη του «Πολυδεύκη» Θέλω να σας γνωρίσω ότι ο Σύλλογός μας έχει λογαριασμό στην ALPHA BANK με αριθμό **112-002101-399452. IBAN: GR90 0140 1120 1120 0210 1399 452**

Δικαιούχοι: Ευγενία Λαμπή, Πρόεδρος, Αικατερίνη Σμυρνιού, Ταμίας.

Σας προτείνουμε να καταθέσετε τη συνδρομή σας, τη διαφήμισή σας ή τη χορηγία σας σ' αυτόν το λογαριασμό αναγράφοντας στο έντυπο κατάθεσης το όνομά σας. Μην στέλνετε επιταγές στο όνομα Πολυδεύκης διότι δεν μπορούν να εισπραχθούν. Σας ευχαριστώ θερμά *Καίτη Σμυρνιού*

KASTOREIOREUNION - ΑΝΤΑΜΩΜΑ 2018: ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

Μετά από την πρόταση του πατριώτη μας, δικηγόρου στη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ, Τάκη Μουτή το βήμα έγινε και διοργανώθηκε το πρώτο Αντάμωμα στο Καστόρειο στο τέλος του Ιουλίου 2018. Αξίζουν συγχαρητήρια στην Επιτροπή Πρωτοβουλίας με μέλη της, έγκριτους πατριώτες μας, τα ονόματά τους βλέπετε στο πρακτικό του απολογισμού αυτής της σελίδας. Επίσης συγχαρητήρια αξίζουν στην Εκτελεστική Επιτροπή στην οποία εκπροσωπούνται οι σύλλογοί μας και οι οποίοι απέδειξαν για μια ακόμη φορά ότι βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την ανάδειξη του Καστορείου. Όλοι κατέθεσαν πνευματική και προσωπική δουλειά για την επίτευξη του στόχου και πιθανόν να προέκυψε και σχετική συναισθηματική φόρτιση.

Παρότι δεν μπόρεσα να συμμετάσχω στις εργασίες του ανταμώματος τις μέρες της διοργάνωσής του, λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων, ας μου επιτραπεί να εκφράσω κάποιες σκέψεις με στόχο τον εποικοδομητικό διάλογο. Το αντάμωμα 2018 είναι γεγονός, οπωσδήποτε κατατέθηκαν πολλές ιδέες, προκρίθηκαν ορισμένες από αυτές και υλοποιήθηκαν με μεγάλη επιτυχία χωρίς όμως μια μαζική συμμετοχή πατριωτών μας - η εκτίμηση με βάση τους αριθμούς, όπως θα δείτε στη σελίδα 30 του τεύχους αυτού είχαμε αρκετές αφίξεις μετά το Αντάμωμα - από το εξωτερικό, όπως αναμενόταν από το σχεδιασμό της εκδήλωσης. Παρόλα αυτά η συμμετοχή των κατοίκων του Καστορείου και των πατριωτών μας που κατοικούν σε άλλα μέρη της Ελλάδας ήταν ενθουσιώδης και ουσιαστική, δίνοντας

ένα σημαντικό αποτέλεσμα. Έτσι η πρώτη αυτή διοργάνωση μπορεί να αποτελέσει τον μπουσούλα για επόμενες διορθώνοντας τα λάθη και βελτιώνοντας ακόμη πιο πολύ τις επιτυχημένες δράσεις. Εύχομαι η Επιτροπή πρωτοβουλίας με συμπαραστάτη τους συλλόγους μας, να προχωρήσει δυναμικά για την επόμενη διοργάνωση.

Έχουμε αποδείξει άλλωστε ότι παρά τις πιθανές διαφωνίες μπορούμε να συνεργαζόμαστε και να παράγουμε ένα αξιόλογο αποτέλεσμα.

Όμως το Αντάμωμα εκτός από τις ίδιες τις δράσεις που το αφορούσαν, πρέπει να αξιολογηθεί και για τις παράλληλες, οι οποίες είχαν σπουδαία επίπτωση στο Καστόρειο και η σημαντικότερη από αυτές είναι η διαμόρφωση του Αϊ Μάμα και της Βάγιας. Εδώ αξίζουν συγχαρητήρια στη

Λουσίνα και τους άλλους συμπολίτες μας που κατέθεσαν όχι μόνο χρήματα αλλά και κουραστική και μακροχρόνια δουλειά για να επιτευχθεί αυτό. Αν κάνετε μια βόλτα εκεί δεν θα πιστεύετε στα μάτια σας.

Τέλος μια πρόταση, εκτός από τις αναμνήσεις και την παράδοση, το Καστόρι είναι μια ζώσα σύγχρονη κοινότητα με σύγχρονες δραστηριότητες και νέους που δραστηριοποιούνται εδώ και θα πρέπει να αναδειχτεί και αυτό το κομμάτι μας. Επίσης ίσως πρέπει να εξεταστεί η διοργάνωση του Ανταμώματος ανεξάρτητα από τις θεσμοθετημένες εκδηλώσεις του τελευταίου τριμήνου του Ιουλίου.

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΙΚΟΥ ΑΝΤΑΜΩΜΑΤΟΣ 2018

Σήμερα Δευτέρα 20 Αυγούστου 2018 και ώρα 20.00 στο Γραφείο του Πολιτιστικού Συλλόγου «Λουσίνα» συνήλθε υπό την Προεδρία του κ. Ευαγγέλου Ανδριανού η Επιτροπή Πρωτοβουλίας με θέμα τον απολογισμό των εκδηλώσεων του Ανταμώματος 2018.

Παρόντες οι κ.κ. Ευάγγελος Ανδριανός, Κων/νος Αλεξάκος, Νίκος Ανδριανόπουλος, Θεοφάνης Γεωργιάτσος. Δικαιολογημένα απών ο κ. Παναγιώτης (Τάκης) Κ. Μουτής. Παρίσταται μετά από ειδική πρόσκληση ο Πρόεδρος του Συλλόγου «Λουσίνα» κ. Κων/νος Λαγανάς, αρμόδιος για τα οικονομικά θέματα.

Μετά την διαπίστωση απαρτίας αρχίζει η συζήτηση των θεμάτων της Η.Δ.:

1. Έγκριση οικονομικών αποτελεσμάτων.

Εγκρίνεται ομοφώνως ο έσοο κλεισμένος Προϋπολογισμός-Απολογισμός ύψους 4,147.24€, που επιδυναπύεται.

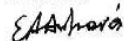
2. Αποτίμηση των εκδηλώσεων.

Ο Πρόεδρος εκφράζει τις ευχαριστίες της Επιτροπής προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όλους τους φορείς και άτομα που βοήθησαν εθελοντικά, στην πραγματοποίηση των εκδηλώσεων. Απεστάλησαν ευχαριστήριες επιστολές προς όλους, όπως φαίνεται στον συνημμένο κατάλογο.

Από την συζήτηση προέκυψαν τα εξής συμπεράσματα:

- Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε με μικρές αποκλίσεις (π.χ. απουσία ζωντανής ορχήστρας λόγω των πυρκαϊών της Αττικής).
- Η συμμετοχή στις εκδηλώσεις ήταν σημαντική, αλλά μικρότερη του αναμενομένου, ιδίως από τους Ομογενείς.
- Η πρωτοτυπία μερικών εκδηλώσεων (Μνημόσυνο, Διαλέξεις, Τοπικοί Τραγουδιστές, Αλώνισμα, Εκθέσεις κλπ) είχαν μεγάλη αποδοχή και πρέπει να επαναληφθούν.
- Η συμβολή των τοπικών φορέων ήταν σημαντική (ιδίως του συλλόγου «Λουσίνα»), αλλά και η απουσία μερικών εκπροσώπων τους από εκδηλώσεις του Ανταμώματος ήταν διδακτική.
- Το Αντάμωμα απέδειξε ότι τυχόν επιφυλάξεις ή καχυποψία στην συνεργασία μεταξύ φορέων είναι αβάσιμες και δεν πρέπει να αποτελούν εμπόδιο στο μέλλον.
- Η Επιτροπή θεωρεί ότι μελλοντική επανάληψη του Ανταμώματος απαιτεί προηγούμενη προετοιμασία από συλλόγους Ομογενών. Έτσι, θα είναι εφικτή η κατ' αρχήν εκτίμηση του αριθμού των αναμενομένων επισκεπτών. Τότε, η επί τόπου οργάνωση του Ανταμώματος θα είναι ευκολότερη και καλύτερα στοχευμένη. Η μελλοντική οργανωτική επιτροπή θα πρέπει να έχει ευρύτερη συμμετοχή από μέλη όλων των τοπικών και Ομογενειακών συλλόγων.
- Η αποκατάσταση συνεχούς επαφής μεταξύ Ομογενών και εντοπίων πρέπει να επεκταθεί και να συντηρηθεί με κάθε κόστος. Η επικοινωνιακή στρατηγική χρειάζεται μελέτη και καλύτερη οργάνωση. Είναι ενδεικτικό ότι οι εκδηλώσεις του Ανταμώματος δεν καλύφθηκαν από τα τοπικά μέσα ενημέρωσης.

Ο Πρόεδρος

Ευάγγελος Α. Ανδριανός

Τα μέλη

Κων/νος Δ. Αλεξάκος

Νίκος Α. Ανδριανόπουλος

Θεοφάνης Η. Γεωργιάτσος

ΟΜΙΛΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΑΝΔΡΙΑΝΟΥ ΑΝΤΑΜΩΜΑ 2018

Πάτερ Νεκτάριε, αγαπητές συμπατριώτισσες, αγαπητοί συμπατριώτες.

Για την παλαιότερη ιστορία της περιοχής μας, μάς κατατόπισε ο κ. Γιάννης Ξυδιάς με την πολύ ενημερωτική ομιλία του για την οποία τον ευχαριστούμε. Με μερικά στοιχεία από την Επανάσταση του 1821 μέχρι τις ημέρες μας θα σας κουράσω εγώ, αλλά όχι για πολύ, για να μη με βαρεθήτε..

Στην Επανάσταση του 1821 έλαβαν μέρος όλοι οι κάτοικοι του χωριού με επί κεφαλής τις οικογένειες Τζωρτζάκη, Νικολοπούλου, Παπαδοπούλου και Δημητρακάκη. Ένα μέλος της οικογένειας Δημητρακάκη που έλαβε μέρος στην Επανάσταση έγραψε μεγάλης σημασίας Απομνημονεύματα που εκδόθηκαν τελευταία από τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Πολυδεύκης» κατά παραχώρηση από τον αείμνηστο Δημήτρη Δημητρακάκη. Κατά την επιδρομή του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο, το απόσπασμα που έστειλε για να καταλάβει το χωριό, αποκρούστηκε από τους πατριώτες μας. Στους πολέμους 1912-13 έλαβαν μέρος όλοι οι στρατεύσιμοι πατριώτες μας ως πολεμιστές της 4ης Μεραρχίας της Σιδηράς όπως ονομάστηκε γιατί αυτή παρεβίασε τα στενά του Σαρανταπόρου και δέχθηκε το βάρος της επιθέσεως των Βουλγάρων στο Κιλκίς. Πολλοί συμπατριώτες μα έπεσαν τότε στους πολέμους αυτούς μεταξύ των οποίων και ο αξιωματικός Νικήτας Οικονομόπουλος. Στον πόλεμο 1940-41 επίσης πολέμησαν όλοι οι στρατεύσιμοί μας και ο ταγματάρχης Παναγιώτης Μπελίτσος σκοτώθηκε τότε. Στην μάχη των Οχυρών ο πατριώτης μας, λοχαγός τότε, Κί-

μων Καλλιμόπουλος ήταν υποδιοικητής σε ένα συγκρότημα του οχυρού «Ρούπελ» στο οποίο πολέμησαν επίσης και πολλοί άλλοι συμπατριώτες, ο Γιώργης Αλαφόγιαννης, Δημήτρης Λαγανάς, Παναγιώτης Θωμάς, Κώστας Βλαχόγιαννης, Χρήστος Μυρίδης και Κακούνης που σκοτώθηκε.

Στην κεντρική πλατεία της κωμοπόλεως του Καστορείου υπάρχει το Ηρώον με τον εντυπωσιακό αριθμό των ονομάτων των πεσόντων στους αγώνες του Έθνους.

Κατά την διάρκεια του πολέμου 1940-41 στην εκκλησία μας γινόταν κάθε ημέρα Παράκληση στην Παναγία μας για να κερδίσουμε τον πόλεμο, αλλά και για τα παιδιά μας που ήσαν στο μέτωπο.

Ένα δείγμα της ανεξικακίας του Λαού μας και των πατριωτών μας ειδικότερα, είναι και το εξής: Το καλοκαίρι του 1941, όταν η Πατρίδα μας είχε υποδουλωθεί, ένας Λόχος Ιταλών ήλθε στο χωριό, όταν γινόταν το πανηγύρι του Αη-Μάμα, στο οποίο περιλαμβάνονταν και μεγάλη ζωοπανήγυρη και άρπαζαν όλα τα ζώα. Επί κεφαλής των ιταλών ήταν ο λοχαγός Μορέτι. Όταν το καλοκαίρι του

1943 συνθηκολόγησε η Ιταλία, ο Μορέτι μαζί με άλλους ιταλούς κατέφυγε στο χωριό μας. Έμαθε ο κόσμος και αυτοί που τους είχε αρπάξει τα ζώα, ότι ο Μορέτι ήταν στο χωριό, αλλά κανείς δεν σκέφθηκε να εκδικηθεί και να τον χτυπήσει.

Το ίδιο καλοκαίρι του 1941 ήρθε στο χωριό και εγκαταστάθηκε ένας λόχος ιταλών. Έμεναν στο σχολείο και το διοικητήριό τους ήταν στην πλατεία. Μερικοί νεαροί σκέφθηκαν τότε να κατεβάσουν τη νύχτα την ιταλική σημαία του διοικητηρίου και να την μαγαρίσουν, δεν το έκαναν όμως, όχι ότι φοβήθηκαν, αλλά γιατί τότε η σημαία των ιταλών είχε το Σταυρό στην μεσιανή άσπρη λωρίδα της.

Από το 1943 και μετά οι πατριώτες μας φιλοξενούσαν με κίνδυνο της ζωής τους τους ιταλούς στρατιώτες που είχαν καταφύγει στο χωριό μας.

ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΥ

Ο Δήμος Καστορείου ιδρύθηκε το 1832 μαζί με άλλους Δήμους της Πατρίδας μας. Ο Δήμος μας πήρε το όνομά του από τον Κάστορα επειδή ο τάφος του είναι στην περιφέρειά μας. Ο Κάστορας, ως γιός του Τυνδάρεω, ήταν θνητός ενώ ο άλλος δίδυμος αδελφός του, ο Πολυδεύκης, ως γιός του Δία, ήταν αθάνατος, επειδή όμως τα δύο αδέρφια ήσαν πολύ αγαπημένα, ο Δίας έκανε και τον Κάστορα αθάνατο. Ο Κάστορας αναφέρεται στον Όμηρο ως «Ιππόδαμος», δηλαδή αυτός που τρέφει και έχει καλούς ίππους-άλογα. Από την σχέση του Κάστορα με τα άλογα κάτι έχει μείνει μέχρι σήμερα γιατί θυμάμαι ότι οι συγχωριανοί μας μιλούσαν πολύ συχνά για τα άλογα και έκαναν κριτική

για το ποιος έχει το καλύτερο. Λέγεται ότι ένα άλογο από την Καστανιά πουλήθηκε στο πανηγύρι του Μυστρά 5.000 δραχμές, δηλαδή 200 χρυσές λίρες πριν από το 1912.

Πρώτος Δήμαρχος ήταν ο Αναγνώστης Τζωρτζάκης ο οποίος έλαβε μέρος και στην σύναξη των αρχηγών της Επανάστασης, στην Πελοποννησιακή Γερουσία, στην Μονή Καλτεζών το Μάιο του 1821 ως αντιπρόσωπος της Επαρχίας Λακεδαιμόνος.

Ακολούθησαν δύο Δήμαρχοι από την οικογένεια Δημητρακάκη, οι Γαλανόπουλος, Θεοφανόπουλος από την Βορδώνια, Γ. Θεοφιλόπουλος και Παναγιώτης Τζωρτζάκης μέχρι το 1914 που ο Δήμος Καστορείου έγινε Κοινότης Καστορείου. Ο Π. Τζωρτζάκης παρέμεινε ως Πρόεδρος της Κοινότητας και στην συνέχεια ήσαν Πρόεδροι οι Ευάγγελος Τζωρτζάκης, Δημήτριος Νικητάκης, Ιωάννης Δημητρακάκης, Δήμος Οικονομόπουλος, Πανάγος Γεωργαντάς, Νικόλαος Μενίδης, Ευάγγελος Μελάς, Νικόλαος Σκαρλατίνης, Λεωνίδας Τζωρτζάκης, Παναγιώτης Διπλάρης, Ευάγγελος Νικολακάκης, Δημήτριος Γομάτος.

Ο Γ. Θεοφιλόπουλος ήταν ο αναμορφωτής του Δήμου μας. Η εκκλησία μας, που είναι όλη από σταχτί μάρμαρο που το κουβάλησαν από την Τίκλα στην πλάτη, χτίστηκε επί των ημερών του. Τότε σκεπάστηκε το ρέμμα που περνούσε μέσα από την πλατεία και έγινε και Σχέδιο Πόλεως. Χαρακτηριστικά της φήμης του Γ. Θεοφιλοπούλου ως αναμορφωτού είναι δύο έγγραφα της εποχής εκείνης. Μετά την σύσταση του πανηγυριού του Αη-Μάμα που

έγινε το 1888, ο Νομάρχης Λακωνίας Ε. Γονατάς παρακινεί με έγγραφό του τους Δημάρχους του Νομού να παρευρεθούν στο πανηγύρι γιατί θα παρατηρήσουν εκεί ότι «εις τον μικρόν και ορεινόν Δήμον Καστορείου, πλην της συστάσεως της εμπορικής πανηγύρεως και φιλανθρωπικού συλλόγου ο νυν Δήμαρχος κ. Γ. Θεοφιλόπουλος, εντός βραχέως χρόνου κατώρθωσε, μη επαρκούντων των τοπικών πόρων του Δήμου, δι' εράνων και προσωπικής εργασίας, να κατασκευάση οδούς, υδραγωγεία, κρήνας, οχετούς, πλατείας...». Ο Στέφανος Δραγούμης που διετέλεσε και πρωθυπουργός, μετά την περιοδεία του στην Λακεδαίμονα το 1910 αναφέρει για τον Δήμο Καστορείου «... έτυχε να αντιληφθώ ο ίδιος των πατριωτικών έργων του Δημάρχου Καστορείου Γ. Θεοφιλοπούλου. Διότι ουδέ Έλλην Δήμαρχος θα εφαντάσθη ότι η πρωτεύουσα του Δήμου, μία πολίχνη, έχεο ρυμοτομίαν λαμπράν, έχει οδούς με πινακίδας, έχει οικίας αριθμημένας ..... ότι όλα τα χωριά του Δήμου υδρεύονται δι' υδραγωγείου, μηδ' αυτής της καλλιεργησίμου πεδιάδος εξαιρουμένης...».

Επί των ημερών του Π. Τζωρτζάκη έγινε και το μνημείο των πεσόντων στους πολέμους. Επί των ημερών του Δήμου Οικονομοπούλου έγιναν τα τσιμενταύλακα και ξεκίνησε το κτίριο του Γυμνασίου και το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που το ετελείωσε ο Πανάγος Γεωργαντάς που έφερε και το νερό στο Καστρί και στη Νέα Λιβερά από το βουνό. Επί των ημερών του Νικολάου Μενίδη έγινε το κτίριο του Δημαρχείου στον Αη-Μάμα. Για την συγκέντρωση των στοιχείων αυτών βοήθησαν πολύ οι συμπατριώτες μας Μάριος Τζωρτζάκης και Νικόλαος Ανδριανόπουλος, που τους ευχαριστώ. Για τα νεώτερα χρόνια, τα υπόλοιπα είναι από όσα θυμάμαι, γι' αυτό ζητώ συγγνώμη αν υπάρχουν

λάθη και παραλείψεις.

Κατά την εφαρμογή του σχεδίου «Καποδίστριας» η κωμόπολή μας του Καστορείου ήταν έδρα του Δήμου «Πελλάνας». Σήμερα με την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης» όλη αυτή η περιοχή υπάγεται στον Δήμο Σπάρτης. Στην κωμόπολη παραμένουν οι έδρες του Συμβολαιογραφείου και Υποθηκοφυλακείου και των συλλόγων Εμποροεπαγγελματικού, Κυνηγετικού και Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου, του Γυμνασίου και του Λυκείου. Το Ταμειυτήριο έχει καταργηθεί και το Ταχυδρομείο είναι υπό κατάργηση. Το Κέντρο Υγείας, που ευρίσκεται επίσης στην κωμόπολή μας και που πρέπει να καλύπτει τις ανάγκες όλης της παραπάνω περιοχής, υπολειτουργεί γιατί οι γιατροί το δεν μένουν μονίμως εδώ, αλλά έρχονται από την Σπάρτη από την Δευτέρα μέχρι την Παρασκευή και μόνον από το πρωί έως το απόγευμα. Το Φαρμακείο και το Κτηνιατρείο είναι τα μοναδικά στην περιοχή και στο Δημοτικό Σχολείο φοιτούν παιδιά από το Καστόρειο, το Καστρί, την Νέα Λιβερά, τα Σερβείκα, τα Περιβόλια, την Αλευρού και την Πελλάνα, ενώ το Νηπιαγωγείο δέχεται παιδιά από τους ίδιους οικισμούς.

Στην κεντρική πλατεία γίνεται κάθε Δευτέρα λαϊκή αγορά. Παλαιότερα, την ίδια ημέρα γινόταν και εμπόριο ζώων στην κάτω πλατεία στην οποία ήσαν και τα κρεοπωλεία. Πλάι από την κάτω πλατεία περνούσε το ρέμμα της «Κούρνηζας». Σήμερα τα κρεοπωλεία δεν λειτουργούν και το ρέμμα έχει σκεπασθεί και ο χώρος έχει διαρρυθμισθεί ως παιδική Χαρά. Στην θέση «Άγιος Μάμας» με τα πολλά νερά υπάρχει ιχθυοτροφείο με πέστρες.

Στην αγροτική περιοχή της κωμόπολεως ευδοκούν όλων των ειδών οι καλλιέργειες. Σήμερα παράγονται, εκτός από το λάδι από ελιές της ποικιλίας

«Αθηνολιά», κυρίως κτηνοτροφές και γι' αυτό υπάρχουν τα μεγάλα βουστάσια με σύγχρονες εγκαταστάσεις των αδελφών Σκαφιδά. Στην ίδια περιοχή και σε κατάλληλο μέρος υπάρχει σκουπιδότοπος που καλύπτει τις ανάγκες όλης της περιοχής, σε έκταση που έχει δωρίσει στην κωμόπολη ο αείμνηστος δικηγόρος Δημήτρης Δημητρακάκης.

Ο αυτοκινητόδρομος Σπάρτης-Καστορείου-Λογγανίκου έγινε στις αρχές της δεκαετίας του 1930 και η γέφυρα έγινε το 1936. Η διάνοιξη από το πάνω μέρος της πλατείας της Καστανιάς έγινε με τους κασμάδες. Για το στρώσιμο του δρόμου χρησιμοποιήθηκε χονδρό χαλίκι που το έφτιαχναν εργάτριες σπάζοντας μεγάλες πέτρες με μικρά σφυριά. Στην δουλειά αυτή δούλευαν κυρίως προσφυγοπούλες από την Νέα Λιβερά, στην αρχή ήλιο με ήλιο και, όταν καθιερώθηκε το οκτώωρο, επί οκτώ ώρες την ημέρα. Και μία λεπτομέρεια, χαρακτηριστική του ήθους των συμπατριωτών μας της προπολεμικής εποχής: Κανείς δεν σκέφθηκε να πάρει κάποια από τα πολύ ακριβά και χρήσιμα εργαλεία που οι εργολάβοι είχαν μία βραδυά ξεχάσει να ασφαλίσουν στην αποθήκη. Στην Κατοχή η συγκοινωνία με αυτοκίνητο σταμάτησε γιατί δεν υπήρχε βενζίνη. Η επικοινωνία γινόταν με ζώα και με τα πόδια.

Μετά το 1950 έγινε το κτίριο του Γυμνασίου, τσιμενταύλακα, υδροηλεκτρικό εργοστάσιο και ο δρόμος για το βουνό, αλλά εκδηλώθηκε και δεύτερο κύμα μεταναστεύσεως με αποτέλεσμα την γρήγορη μείωση του πληθυσμού. Σήμερα, έχουν καθιερωθεί μερικές δραστηριότητες όπως ο Ορεινός Ημιμαραθώνιος, η γιορτή Μπουκουβάλας, η Μουτζουροδευτέρα και το σημερινό Αντάμωμα.

Μερικά στοιχεία από την πνευματική ζωή του χωριού

μας. Για τα Απομνημονεύματα Δημητρακάκη, μία αξιόλογη πηγή πληροφοριών για τα επαναστατικά και μετεπαναστατικά χρόνια μιλήσαμε παραπάνω. Στις αρχές του 20ου αιώνα είχε ξεχωρίσει ως ηθοποιός στην Αθήνα ο συμπατριώτης μας Παντόπουλος. Στα νεώτερα χρόνια ο αείμνηστος Σπύρος Λούβης έχει γράψει Απομνημονεύματα και για τα παιχνίδια που έπαιζαν παλαιότερα τα παιδιά. Ο αείμνηστος Νικόλαος Μενίδης εξέδιδε για ένα διάστημα μία εφημερίδα με τίτλο «Βορειοδημότης» με θέματα της περιοχής μας. Σήμερα, οι πατριώτες μας εκδίδουν το περιοδικό «Πολυδεύκης» με πολύ ενδιαφέροντα θέματα από τη ζωή της πατρίδας μας. Ο αείμνηστος Γιάννης Κορζής μας άφησε μία αξιόλογη ποιητική συλλογή. Στις 31 Ιουλίου 2016 έγινε η παρουσίαση του βιβλίου του «Ποιήματα», εκδόσεως του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο Πολυδεύκης» με μία αναλυτική και πολύ κατατοπιστική ομιλία, η οποία συγκίνησε το ακροατήριο, της κυρίας Βαρβάρας Κεμερίδου-Λιακοπούλου, καθηγήτριας φιλολόγου, η οποία έχει και την επιμέλεια των κειμένων του βιβλίου και έχει αφιερώσει λίγα λόγια για τον ποιητή στο βιβλίο. Στην εκδήλωση έγινε και απαγγελία ποιημάτων του Κορζή από μικρούς μαθητές μεταξύ των οποίων και τα δύο εγγόνια του, η Ιωάννα και ο Άγγελος. Πολύ αξιόλογες είναι και οι Εκθέσεις Φωτογραφίας του κ. Γεωργίου Ψυχογιού στο κτίριο Μπακή και Ζωγραφικής του κ. Κων/νου Ρασσιά στην πρώην ταβέρνα Διπλάρη, που είναι ανοικτές και μας περιμένουν. Πολλά ακόμη αξιόλογα θα μπορούσε κανείς να ειπή για το χωριό μας, αλλά αρκετά σας κούρασα. Τελειώνοντας εύχομαι να είμαστε όλοι οι συμπατριώτες ενωμένοι και αγαπημένοι και να αγαπάμε το χωριό μας. Σας ευχαριστώ.

Η Καστανιά ανά τους αιώνες

«Κασόρι (το, πρώην Καστανιά): ΚΕδρα κοινότητας εν τη επαρχία Λακεδαιμόνος του Νομού Λακωνίας, έχουσα ελληνικόν και δημοτικόν σχολείον, ειρηνοδικείον, τηλεγραφείον και 1501 κατοίκους (1928). Συνδέεται δι αμαξιτής οδού μετά της Σπάρτης, αφ' ης απέχει περί τα 20 χλμ. προς ΒΔ. Η κοινότης περιλαμβάνει και τα χωρία Καστρί, Μοσχινέικα, Μοσχοβιτέικα, Μπολανέικα, Νέα Λιβερά, Παρδάλι και Σερβέικα. Παράγει δημοτριακούς καρπούς και έλαιον».

Αυτά είναι τα μοναδικά στοιχεία για την Καστανιά που μπορεί κανείς να βρει αν ανοίξει το Λεξικό του Ελευθερουδάκη που εκδόθηκε λίγο πριν το 1930. Πέντε αράδες χαμένες μέσα στις πάνω από 15.000 σελίδες του λεξικού προφανώς και δεν συνιστούν κάποια αξιόλογη αναφορά.

Για όσους όμως σε όλη την ιστορική διαδρομή του σημερινού Καστορείου γεννήθηκαν, έζησαν, μόχθησαν και, οι περισσότεροι απ' αυτούς, πέθαναν εδώ, η Καστανιά αποτελεί το κέντρο του κόσμου. Είναι η πατρίδα. Και ίσως αυτό είναι ένας καλός λόγος ώστε να συμπληρώσουμε τις αράδες που λείπουν από την αναφορά του Λεξικού.

Ας ξεχωρίσουμε τρεις μεγάλες ιστορικές περιόδους μέχρι την Επανάσταση του 1821:

1. Αρχαιότητα μέχρι Ρωμαϊοκρατία.
2. Βυζάντιο.
3. Φραγκοκρατία-Τουρκοκρατία.

Αρχαιότητα μέχρι Ρωμαϊοκρατία

Είναι σχεδόν βέβαιο ότι εκείνη την εποχή δεν υπήρχε οργανωμένος οικισμός στην περιοχή μας, εκτός από την Μυκηναϊκή Πελλάνα με τους γνωστούς θολωτούς τάφους. Αργότερα, στην κλασική εποχή, το μόνο απομείνον εύρημα είναι τα ερείπια του Ιερού του Ασκληπιού, πολύ κοντά στην Μυκηναϊκή Πελλάνα. Αντιστοίχως, το μόνο εμφανές υπόλειμμα της Ρωμαϊκής εποχής είναι τμήμα του Υδραγωγείου προς την Σπάρτη που πρέπει να εμάστευε το νερό του Ευρώτα από κάποιο σημείο του κάμπου μας. Ο περιηγητής Πausanίας στον 20 αιώνα μ.Χ. κατά την διαδρομή του από την Σπάρτη προς την Τεγέα μέσω Σελλασίας και κατά μήκος του Ευρώτα δεν

αναφέρει κάποιον οικισμό στην περιοχή μας. Αντιθέτως, αναφέρει το Ιερό του Ασκληπιού και την Πελλάνα πηγή και στην συνέχεια την Βελεμίνα, "που αρδεύει την Λακωνική με τον Ευρώτα και τις άφθονες πηγές της". Φαίνεται ότι, επί πολλούς αιώνες, ο κάμπος της Καστανιάς ήταν αντικείμενο αγροτικής εκμετάλλευσης από τους κατοίκους της Πελλάνας, της Σπάρτης και αργότερα της Σελλασίας με πιθανή ύπαρξη αγροικιών, ή μικρών συστάδων αγροικιών που δεν άφησαν ίχνη.

Βυζάντιο

Η μετάβαση από την Ρωμαϊκή στην Βυζαντινή εποχή έγινε ομαλά με την μεταφορά της πρωτεύουσας της Αυτοκρατορίας από την Ρώμη στην Κωνσταντινούπολη, κατά τον τέταρτο μ.Χ. αιώνα. Τότε η περιοχή μας – και η Σπάρτη – ήταν σχεδόν κατεστραμμένη μετά τις συνεχείς βαρβαρικές επιδρομές. Η αίσθηση ότι «κάτι άλλαξε» και ότι υπάρχει οργανωμένη Διοίκηση και Εξουσία γεννήθηκε περίπου τετρακόσια χρόνια αργότερα, κατά τον 9ο αιώνα και συνοδεύτηκε από τον συστηματικό εκχριστιανισμό των Λακώνων από τον Όσιο Νίκωνα και τους συνεχιστές του.

Πάντως, στην περιοχή της Λακωνίας λειτουργούν χριστιανικές κοινότητες πριν από το τέλος του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα και οι ευρισκόμενοι στην Σπάρτη Χριστιανοί ανήκουν στη δικαιοδοσία του επισκόπου Κορίνθου. Από τις αρχές του 5^{ου} μ.Χ. αιώνα αναφέρεται η Επισκοπή Λακεδαιμονίας. Οι

Χριστιανοί ήταν μειοψηφία εκείνη την εποχή του πρώιμου Χριστιανισμού και προσπάθειες εκχριστιανισμού οδήγησαν πολλούς να εγκαταλείψουν τις πεδινές περιοχές και να καταφύγουν στον Ταύγετο. Εκεί, αργότερα, κατά τον 7ο-8ο αιώνα εγκαταστάθηκαν ειρηνικά και Σλάβοι νομάδες-κτηνοτρόφοι (Μηλιγγοί, Εζερίτες), οι οποίοι βαθμιαία εξελληνίσθηκαν από το ελληνικό στοιχείο και εκχριστιανίσθηκαν από την εποχή του Οσίου Νίκωνα κατά τον 10^ο αιώνα.

Από τη μεσαιωνική Λακεδαιμονία εξαπλώνεται ο Χριστιανισμός στην Λακωνική ύπαιθρο. Ατράνταχτη απόδειξη αποτελούν οι Παλαιοχριστιανικές Βασιλικές, τις οποίες έφερε στο φως η αρχαιολογική έρευνα. Στην δική μας περιοχή, δύο παλαιοχριστιανικά ευρήματα έχουν ειδικό ενδιαφέρον: ο Λουκάς είναι μικρός ναός μέσα σε δυσπρόσιτη σπηλιά στην αριστερή πλευρά της χαράδρας πάνω από τον Πισαγιάννη προς την πλευρά της Αλευρούς. Στο εσωτερικό του υπάρχουν τοιχογραφίες της Παλαιολόγειας εποχής του 14^{ου}-15^{ου} αιώνα. Η ύπαρξη αυτών των τοιχογραφιών δείχνει ότι ο τόπος ήταν σημαντικός για τους χριστιανούς από αρκετούς αιώνες πριν, όταν ο Χριστιανισμός δεν είχε ακόμη σταθεροποιηθεί στην Λακωνία και η άσκηση της χριστιανικής λατρείας δεν ήταν, ίσως, ασφαλής. Παρόμοια μπορεί να λεχθούν και για τον δεύτερο σπηλαιώδη τόπο λατρείας πάνω από την πηγή του Κάρδαρη κοντά στα Σερβέικα.

Γύρω στα 869 στον επισκοπικό θρόνο Λακεδαιμονίας ανέρχεται ο Θεόκλητος, Πολιούχος του χωριού μας, ο οποίος έλαβε μέρος στην Οικουμενική Σύνοδο που έγινε από τον Πατριάρχη Ιγνάτιο το 869-870 μ.Χ. Η τοπική παράδοση αναφέρει ότι ο Θεόκλητος ασκήτευε σε μικρό σπηλαιώδη ναό, την γνωστή μας «Μισοσορίτισσα».

Από το 970 και για τριάντα, περίπου, χρόνια (970-998 μ.Χ.) εγκαθίσταται στην Σπάρτη ο Όσιος Νίκων, από την Παφλαγονία του Πόντου, υποστηριζόμενος από τον Βυζαντινό στρατηγό Βασίλειο Απόκαυκο. Ο Νίκων απομακρύνει το Ιουδαϊκό στοιχείο και μεταξύ άλλων ιδρύει στην

Σπάρτη μεγάλο Ναό του Σωτήρος, της Θεοτόκου και της Αγίας Κυριακής, του οποίου τα ερείπια εντοπίζονται κοντά στην ακρόπολη της αρχαίας Σπάρτης. Η Καστανιά ως οικισμός, μάλλον, δεν υπήρχε. Υπάρχουν μόνον έμμεσες ενδείξεις ότι – πλην Σπάρτης και Πελλάνας – ονομασμένοι οικισμοί-τόποι είναι Σελλασία (Βουρλιάς ή Βρουλιάς), Βορδώνια, Καστρί και Βρύση (τουλάχιστον ως τοπωνύμιο). Μία πιθανή τοποθεσία της Βρύσης είναι τα σημερινά «Βρυσιώτικα» στην απέναντι (δεξιά) πλευρά της χαράδρας όπου βρίσκεται ο παλαιοχριστιανικός ναός του Λουκά.

Φραγκοκρατία-Τουρκοκρατία

Μετά την πρώτη Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους το 1204, η Βυζαντινή Αυτοκρατορία έχασε οριστικά την παλαιά ισχύ της. Ημιανεξάρτητοι τοπικοί Ηγεμόνες, Ορθόδοξοι (Βυζαντινοί) ή Καθολικοί (Φράγκοι) ασκούσαν την Εξουσία με κέντρο τον Μυστρά.

Το 1249, ο πρίγκιπας των Φράγκων Γουλιέλμος Β΄ Βιλλεαρδουίνος έκτισε στον Μυστρά, έξι χιλιόμετρα δυτικά από την Αρχαία Σπάρτη, ισχυρό τείχος και κάστρο στην ανατολική πλευρά του Ταυγέτου, στην κορυφή ενός υψώματος, με απότομη και κωνοειδή μορφή.

Η οχύρωση του βουνού και η μετεξέλιξη του Μυστρά, κατά τους επόμενους δύο αιώνες, 14ο και 15ο, (ύστερη βυζαντινή περίοδος), σε ισχυρό πολιτικό, στρατιωτικό, πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο, οδήγησε τους Φράγκους στην δημιουργία σειράς οχυρωμένων θέσεων (κάστρων), που εξασφάλιζαν την επικοινωνία του Μυστρά με το βόρειο τμήμα του «Δεσποτάτου του Μωρέως». Αυτά τα φράγκικα κάστρα ήταν στην Βορδώνια, στο Καστρί και στον Λογκανίκο. Κοντά στα κάστρα αυτά δημιουργήθηκαν αντίστοιχοι οικισμοί.

Το 1259, δέκα χρόνια μετά, οι Φράγκοι έχασαν τον Μυστρά από τον Βυζαντινό αυτοκράτορα Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο και η κατάσταση στην περιοχή σταθεροποιήθηκε. Η ύπαρξη τριών εικονογραφημένων βυζαντινών Ναών εκείνης της εποχής (Άγιος Γεώργιος στο Καστρί, Άγιος Δημήτριος στα Μεσονήσια και Άγιος Δημήτριος στον Λογκανίκο) υποδεικνύει την παρουσία σημαντικών οικισμών.

Η Βρύση, ίσως τα σημερινά Βρυ-

σιώτικα, δόθηκε στον φιλόσοφο και πολιτικό Γεώργιο Γεμιστό-Πλήθωνα και τους γιουούς του, ως Τιμάριο, με χρυσόβουλλα των Βυζαντινών Δεσποτών του Μυστρά από το 1428. Στο Τιμάριο αυτό πρέπει να ανήκε και η περιοχή της σημερινής Καστανιάς.

Διακόσια χρόνια αργότερα, ο Μυστράς κατακτήθηκε το 1460, επτά χρόνια μετά την Άλωση της Πόλης, από τον ίδιο τον Μωάμεθ τον Πορθητή. Μία από τις τελευταίες μάχες μεταξύ Βυζαντινών και Τούρκων δόθηκε εδώ με την ηρωική αντίσταση του Πρινοκοκκά στο Κάστρο του «Καστριτζίου», που βρίσκεται πάνω από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου στο σημερινό Καστρί. Έκτοτε, το Βυζάντιο έπαυσε να υπάρχει. Ούτε η Καστανιά, τότε, υπήρχε με το όνομα αυτό.

Μικρή διακοπή στη μακραίωνη τουρκική κατοχή αποτελεί η περίοδος 28 ετών της Ενετοκρατίας, από το 1687 έως το 1715, κατά την οποία όλη η Πελοπόννησος ήταν Ενετική. Τότε, για πρώτη φορά αναφέρεται το όνομα της Καστανιάς στην απογραφή του Βενετού Προβλεπτή Grimani το 1700, ως CASTAGNA της επαρχίας του Μυστρά, με πληθυσμό 309 κατοίκους. Η συνοικία της Παλιόχωρας πιο χαμηλά από τα Βρυσιώτικα, στο δρόμο προς το Νεκροταφείο, μπορεί να θεωρηθεί ως ο πρώτος πυρήνας της αρχικής κατοίκησης της σημερινής Καστανιάς.

Το 1770, μετά από συμφωνία της Τσαρίνας της Ρωσίας Αικατερίνης της Μεγάλης με τους Μανιάτες, ρωσικός στολίσκος με επί κεφαλής τον Ναύαρχο Ορλώφ, κατέπλευσε στην Μάνη και βοήθησε τους Μανιάτες να ξεσηκωθούν εναντίον των Τούρκων. Τα γεγονότα εκείνης της εξέγερσης έχουν μείνει με την ονομασία «Ορλωφικά». Τότε και άλλες περιοχές της Πελοποννήσου εξεγέρθηκαν, χωρίς προηγούμενη συνεννόηση ή βοήθεια από τους Ρώσους. Το Καστόρειον, με την ονομασία «Καστανιά» έλαβε μέρος στα Ορλωφικά με επί κεφαλής τις οικογένειες Τζωρτζάκη, Παπαδοπούλου και Νικολοπούλου. Η επανάσταση κατεπνίγη από τους Τούρκους και ο Μυστράς καταστράφηκε από τους Τουρκαλβανούς που τον ανακατέλαβαν. Τότε άρχισε η οριστική του πτώση. Στα «Ορλωφικά» ο Γεώργιος Τζωρτζάκης σκοτώθηκε σε μάχη με τους Τουρκαλβανούς που έγινε στην θέση

«Κυπαρισσάκι» στο βουνό στο δρόμο προς τον Αν-Γιάννη. Από την οικογένεια Παπαδοπούλου οι Τουρκαλβανοί κρέμασαν δύο παπάδες, ένα στο βράχο που είναι απέναντι από την «Μισσοπορίτισσα» και τον άλλο στο βράχο στην όχθη του ποταμού Κάστορα και κατέκαψαν το σπίτι αυτής της οικογένειας μέσα στο χωριό.

Μετά την Επανάσταση του 1770 όλοι οι κάτοικοι κατέφυγαν στο βουνό στην «Παλαιά» Καστανιά, στις περιοχές Λουσίνα-Μπρουσάκα. Ερείπια σπιτιών και εκκλησιών από το χωριό αυτό σώζονται μέχρι σήμερα ενώ η εκκλησία της Αποδόσεως της Κοιμήσεως της Θεοτόκου (23 Αυγούστου), το καθολικό του χωριού, σώζεται αέρινη μέχρι σήμερα, καθώς και το εκκλησάκι του Αν-Γιάννη (29 Αυγούστου) στην κορυφή του βουνού. Σώζονται επίσης ίχνη καλλιέργειών, πεζούλες και αυλάκια ποτισμού.

Στην σχετικά ήρεμη εποχή των 50 χρόνων από τα Ορλωφικά μέχρι την Επανάσταση του 1821, οι Καστανιώτες άρχισαν να ξανακατεβαίνουν σταδιακά προς την σημερινή θέση του Χωριού. Η ηρεμία αυτή αντικατοπτρίζεται και σε έγγραφο με ημερομηνία 22 Οκτωβρίου 1789, όπου 16 Δημογέροντες εννέα κοινοτήτων (Τρύπη, Βορδώνια, Καστρί, Καστανιά, Περιβόλια, Γεωργίτσι, Αγόριανη, Κοτίτσα και Λογκανίκος) συνέρχονται στο Καστρί και συμπράττουν στην αποστολή δύο «βεκύληδων» – δηλαδή επιτρόπων-αντιπροσώπων τους – στην Κωνσταντινούπολη, για την προώθηση των τοπικών συμφερόντων. Αξίζει να σημειωθεί πως, ήδη την περίοδο αυτή, 36 χωριά του Μυστρά υπάγονταν στην προστασία της βασιλομήτορας (βαλιδέ) αλλά μόνον ως προς την φορολογία και όχι την διοίκηση.

Είναι σημαντικό ότι, ακόμη, παραμένουν μερικά σπίτια με την χαρακτηριστική προεπαναστατική αρχιτεκτονική των μικρών τοξωτών παραθύρων σε σημεία αρκετά χαμηλότερα από τον Πύργο Τζωρτζάκη, ο οποίος προφανώς αποτελούσε σημείο αναφοράς του επεκτεινόμενου οικισμού.

Αυτά για την Ιστορία του Χωριού μας μέχρι την Επανάσταση του 1821. Πολλά πρέπει να ειπωθούν και να γραφούν ακόμη.

Το κείμενο παρουσιάστηκε από τον Γιάννη Ξυδιά στο Αντάμωμα 2018

Ομιλία του Γιώργου Κακούνη κατά την εκδήλωση του αλωνίσματος

Αγαπητοί πατριώτες, αγαπητοί φίλοι.

Σήμερα ήρθαμε εδώ για να αναβιώσουμε ένα πολύ σημαντικό γεγονός της ζωής των πατεράδων και των παππούδων μας, το αλώνισμα. Ήρθαμε να βγάλουμε στο σεργιάνι τις θύμψές μας, τις μνήμες μας, όσοι έχουμε, και όσοι δεν έχουμε να μάθουμε πώς οι παλιοί έβγαζαν το ψωμί τους, το ψωμί της φαμελιάς τους, μέσα από τη διαδικασία του αλωνίσματος του σιταριού. Το σιτάρι από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα τρέφει τους ανθρώπους, τα όνειρά τους, τον πολιτισμό τους και τα έθιμά τους. Μαζεύω τα πεσμένα στάχυα να σου στείλω λίγο ψωμί, έγραψε ο πατριώτης μας Νικηφόρος Βρεττάκος. Το σιτάρι είναι το χρυσάφι της γης που έχει συγκινήσει αμέτρητους ποιητές και έχει εμπνεύσει μεγάλους ζωγράφους. Ένας καρπός που έχει τις ρίζες του στη ανθρώπινη ανάσα και έχει διαμορφώσει ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής αλλά και της παγκόσμιας ιστορίας. Τα πρώτα ευρήματα καλλιεργούμενου σιταριού που ανακαλύφθηκαν αποθηκευμένα χρονολογήθηκαν μεταξύ 7.500 και 6.700 π.χ. Στον όμηρο υπάρχει μια περιγραφή θερισμού που απεικονίζεται στην ασπίδα του Αχιλλέα. Στην Αρχαία Ελληνική θρησκεία το πολύτιμο σιτάρι έχει τη θεά του, τη Δήμητρα. Είναι η θεά που χαρίζει στους ανθρώπους τους καρπούς της γης, τα δημητριακά. Στα χέρια της κράταγε πάντα ένα δρεπάνι, που συμβόλιζε τους γεμάτους στάχυα αγρούς.

Η σπορά ξεκινούσε τον Σεπτέμβριο, μετά το Γεννέσιο της Θεοτόκου στις 8 Σεπτεμβρίου. Γι' αυτό και την είχαν ονομάσει τη γιορτή αυτή γιορτή της Παναγίας της Αρχισπορίτισσας. Εξάλλου, ο λαός έλεγε: «Τον Σεπτέμβρη στάρι σπείρε και σε πανηγύρι σύρε». Στις 21 Νοεμβρίου (Εισόδια της Θεοτόκου) θα έπρεπε ο καλός αγρότης να έχει σπείρει τα μισά χωράφια (Παναγία Μισοσπορίτισσα). Κάποιες

άλλες παροιμίες μας προσδιορίζουν τη σημασία του χρόνου και τα χρονικά περιθώρια της σποράς. «Τον Οκτώβρη αν δεν έσπειρες, λίγο στάρι θα 'χεις». Τέλος, οι όψιμες βροχοπτώσεις κάνουν τα σπαρτά να μεστώσουν και ν' αποδώσουν πολύ καρπό, όπως το διατύπωσε ο λαός με τη σοφή παροιμία: αν βγάλει ο Απρίλης δυο νερά κι ο Μάης άλλο ένα, χαρά σ' τότε το γεωργό που 'χει πολλά σπαρμένα. Πριν από πολλά χρόνια η σπορά γινόταν με πρωτόγονους τρόπους, όπως και την αρχαία εποχή. Χρησιμοποιούσαν αλέτρι φτιαγμένο από ξύλο πλατάνου, για να είναι ελαφρύ.

Ο γεωργός φόρτωνε τα ζυγάλετρα του στο γαϊδούρι ή στο μουλάρι κι ότι άλλο του χρειαζότανε και ξεκινούσε πρωί-πρωί για το χωράφι. Με την ανατολή του ήλιου έπρεπε να είναι έτοιμος για το όργωμα. Ο ζευγάς όργωνε όλο το χωράφι, οδηγώντας τα καματερά του πέρα - δώθε. Νύχτα επέστρεφε στο σπίτι του ο ζευγάς, κατάκοπος, με λίγη ξηρή τροφή το μεσημέρι, αφού πρώτα περνούσε από τη βρύση να ποτίσει τα ζωντανά του και να τα παχιάσει μετά στον στάβλο. Την άλλη μέρα θα σηκωνότανε πάλι νύχτα, για να συνεχίσει την ίδια δουλειά.

Ο θερισμός. Ο θερισμός γινότανε τον Ιούνιο, τον θεριστή μήνα, όταν πια είχανε ξεραθεί τα στάχυα κι είχε ωριμάσει ο καρπός. Το έμπειρο μάτι του αγρότη δεν ξεγελιόταν, αν και ορισμένοι ήθελαν να δοκιμάζουν, βάζοντας σπόρο στο στόμα τους και μασουλώντας τον, για να δουν αν είχε μεστώσει. Αλλά ενώ στη σπορά ο ζευγολάτης δούλευε μόνος, βοηθώντας τον καμιά φορά η γυναίκα του, στο θέρο επιστρατεύονταν όλα τα μέλη της οικογένειας αλλά και οι συγγενείς. Ο λαός λέει: θέρος- τρύγος- πόλεμος. Οι οικογένειες τότε ήταν κατά κανόνα πολύτεκνες. Τα σχολιαρούδια, όταν σχόλαγαν από το σχολείο, δεν πήγαιναν στο σπίτι

αλλά στο χωράφι, να φάνε και να βοηθήσουν. Τα μικρότερα κάνανε ότι μπορούσαν, δηλαδή παίζανε ή τρέχανε στη βρύση για νερό. Και τα μωρά τα κοιμίζαν στην ανάποδη του σαμαριού ή τα βάζανε στη νάκα και τα κρέμαγαν από το κλαδί ενός δένδρου. Αχάραγα, αφώτηγα έπιαναν δουλειά για να προκάμουν, προτού πιάσει η δυνατή ζέστη. Όλη τη μέρα οι γυναίκες, σκυφτές, με τα μαντίλια και τα τσεμπέρια στο κεφάλι και με το δρεπάνι στο δεξί, θέριζαν τον ευλογημένο καρπό και συναγωνίζονταν ποια θα βγει πρώτη στην άλλη άκρη. Απλώνονταν σε απόσταση δύο σχεδόν μέτρων μεταξύ τους και τραβούσαν καθεμιά τη δική της αράδα. Συνήθως στο θέρισμα δυο και τρεις οικογένειες αλληλοβοηθιούνταν και μαζεύονταν πολλοί στο δύσκολο αγώνα και κάνανε τις λεγόμενες δανεικαριές. Θέριζαν και οι άνδρες.

Συνήθως οι γυναίκες, που ήτανε πιο ευλύγιστες και επιδέξιες, τους ξεπερνούσαν και τους κορόιδευαν. Όταν, όμως, δούλευαν πολλοί μαζί, έκαναν κέφι, τραγουδούσαν καμιά φορά ή λέγανε πολλά αστεία. Έτσι ξεγελούσαν το λιοπύρι και την κούραση. Το μεσημέρι τρώγανε με κέφι κάτω από τη σκιά κάποιου κοντινού δένδρου. Συνήθως, όταν οι θεριστές ήταν πολλοί, η οικοδέσποινα φρόντιζε από τη νύχτα για το φαΐ και το πήγαινε στο χωράφι με τη βεδούρα που την κρέμαγε από το κλαδί ενός δένδρου, δίπλα από τη νάκα με το μωρό. Το θερισμένο χωράφι το λεγότανε αποθεριά. Φτωχοί άνθρωποι που δεν είχαν χωράφια για να σπείρουν, γύρναγαν στις αποθεριές και μάζευαν τα σπασμένα και πεσμένα στάχυα για να βγάλουν λίγο σιτάρι. Τους ανθρώπους αυτούς τους λέγανε ασταχολόγους. Γνωστή εικόνα από τη Σταχομαζώχτρα του Παπαδιαμάντη.

Αλώνισμα - λίκνισμα. Τα αλώνια τα έφτιαχναν στις κορφές λόφων και στα μικρά υψώματα, όπου φυσάει

αεράκι τις απογευματινές ώρες. Όταν τελείωνε ο θέρους κι είχανε κουβαληθεί τα γεννήματα έξω από το αλώνι, σε χωριστές θημωνιές για κάθε δημητριακό (σιτάρι, κριθάρι, βρόμη), άρχιζε το αλώνισμα. Ήταν η εποχή του Αλωνάρη μήνα, του Ιούλη. Οι αλωνιστές έλυναν τα δεμάτια της θημωνιάς, πετούσαν μακριά τα δεματικά και σκορπούσαν τα στάχυα σ' όλη την κυκλική επιφάνεια του αλωνιού. Τα ζα, αγελάδες, γαϊδούρια – ζεμένα ερχόντουσαν γύρω-γύρω πεντέξι ώρες, στη φούρια της ζέστης -Ιούλης μήνας- για να ποδοπατήσουν τα γεννήματα. Συνήθως έζευαν δύο ζώα και σπανιότερα τρία. Κατά διαστήματα τα καματερά έπρεπε να αλλάζουν φορά, για να μη ζαλίζονται και πέσουν χάρω, δηλαδή το δεξιόστροφο γύρισμα με την αλλαγή γινότανε αριστερόστροφο και το αντίθετο. Ένας άλλος αλωνιστής, ανακάτευε με το δικράνι τα γεννήματα, ώστε να έρχονται τα επάνω κάτω ή έριχνε κι άλλα από τη θημωνιά. Το δικράνι, ένα ξύλινο εργαλείο, ελαφρύ, με 3 – 4 δόντια, όπως το πιρούνι που τρώμε. Μετά από κάποιες ώρες αλωνίσματος έζευαν τα άλογα, τα οδηγούσαν για τάισμα με καρπό στο ντορβά, πότισμα στη γράνα και μετά ξανά ζέψιμο. Ήταν πολύ κουραστική αυτή η δουλειά για τους ανθρώπους, αλλά πιο πολύ για τα ζώα. Οι αλωνιστές είχαν τη δυνατότητα να αλλάζουν μεταξύ τους, να ξεκουράζονται στον ίσκιο της διπλανής ελιάς, να λαγοκοιμούνται λίγο, να πίνουν κρύο νερό από τη στάμνα. Τα ζώα, όμως, δεν είχανε άλλη επιλογή από εκείνη της άχαρης γυροβολιάς. Η φοράδα φορούσε το χαλινάρι της και οι αγελάδες τις μουςούντες τους (φίμωτρα), για να μην τσιμπολογούν.

Λίχνισμα. Ύστερα άρχιζε η διαδικασία του λιχνίσματος. Όλο το αλώνισμα το στοίβαζαν στο βορινό ημικύκλιο του αλωνιού. Στη συνέχεια με τα δικράνια πετούσαν ψηλά το αλώνισμα, ο αέρας έπαιρνε το ελαφρύ άχυρο και το πήγαινε μακριά, ενώ ο καρπός σωριαζόταν στα πόδια των λιχνιστών. Οι λιχνιστές ήταν δύο, που ξεκινούσαν από τις δύο άκρες και προχωρώντας αντάμωναν στη

μέση. Η διαδικασία του λιχνίσματος κρατούσε αρκετή ώρα, ανάλογα κι από την ένταση του αέρα. Αν υπήρχε πλήρης άπνοια, περιμένανε και τη νύχτα. Δε γινότανε να εγκαταλείψουν τη δουλειά στη μέση. Ύστερα κοσκίνιζαν τον καρπό, για να φύγουν τα σκύβαλα, που δεν τα έπαιρνε ο αέρας. Με το κοσκίνισμα ο καρπός έπεφτε χάρω σ' ένα πανί, ενώ τα άχρηστα αντικείμενα τα πετούσαν μακριά. Τελευταία δουλειά ήταν το σάκιασμα του καρπού, στα σακιά της ρήγας, όπως τα λέγανε, που τα είχαν φτιάξει οι νοικοκυρές στον αργαλειό και η μεταφορά του με τα ζα στο σπίτι. Τα σακιά ήταν καλό να είναι στενά γιατί δουλευόντουσαν καλύτερα εφ ενός και αφετέρου το γέννημα φαινότανε περισσότερο. Στενό σακί, χαρά φτωχού, λέγανε. Πηγαίνοντάς το στο σπίτι το βάζανε σε μεγάλα ξύλινα κασόνια και από εκεί τους ακολουθούσε σε όλη την κοινωνική και θρησκευτική ζωή τους. Με αυτό, αφού το πήγαιναν στο μύλο, θα έφτιαχναν τα γλυκά τους, κουραμπιέδες κατά βάση, τα λεγόμενα ζαχαρωτά, για να γιορτάσουν τις χαρές τους (ονομαστικές εορτές, γάμους, βαπτίσεις) και με αυτό θα αποχαιρετούσαν τα προσφιλή τους πρόσωπα που έφευγαν από τη ζωή φτιάχνοντας τα κόλλυβα. Με αυτό θα φτιάχνουν τα πρόσφορα, που θα τα πάνε στην εκκλησιά για τις λατρευτικές τους ανάγκες και φυσικά θα έφτιαχναν τα καρβέλια του ψωμιού. Μετά ακολουθούσε η μεταφορά του άχερου στον αχερώνα. Αυτή γινότανε με τα χαράρια που τα φόρτωναν στα ζα. Τα άχυρα ήταν τροφή των ζώων το χειμώνα.

Η δουλειά αυτή, σάκιασμα στο αλώνι και ξεσάκιασμα στον αχυρώνα, αν και φαίνεται εύκολη, ήταν και δύσκολη και μπελαλίδικη, γιατί άνθρωποι αναπνέανε το μπουχό του άχυρου και πνιγόντουσαν. **Αλωνιστική μηχανή.** Το αλώνισμα με τον τρόπο που περιγράψαμε γινότανε μέχρι που **εμφανίσθηκαν στη περιοχή μας, τη δεκαετία του 1960, οι αλωνιστικές μηχανές.** Στα χωριά μας τις μηχανές αυτές τις έφεραν ο Φασαριάς, ο Μίχος και ο Τσίχλης. Οι αλωνιστικές μηχανές απάλλαξαν

τους αγρότες από το βασανιστικό αλώνισμα. Τώρα πια οι μηχανές αυτές έχουν αποσυρθεί, γιατί η τεχνολογία μας προσέφερε τις θεριζοαλωνιστικές, οι οποίες απάλλαξαν τους αγρότες και από το θέρους. Όπου δεν έχει πρόσβαση η θεριζοαλωνιστική, οι άνθρωποι έπαψαν πια να σπέρνουν και να βασανίζονται. Έτσι φτάνουμε στο τέλος μιας εποχής. Η απόδοση ανά στρέμμα ήταν μικρή, πενήντα με εξήντα οκάδες. Οι άνθρωποι βασανιζόντουσαν πάρα πολύ για να βγάλουν το ψωμί τους και πολλές φορές δεν το καταφέρνανε. Όταν η παραγωγή σιταριού ήταν μικρή και το γέννημα λίγο, ανακάτευαν το σιτάρι με αραποσίτι και με αυτό φτιάχνανε ψωμί, τη λεγόμενη μπομποτά

Αυτή, αγαπητοί πατριώτες και φίλοι, είναι η ιστορία του αλωνίσματος και γενικότερα του ψωμιού, όπου ο κόσμος με πολλή τουραγνεία και κόπο έβγαζε, αν έβγαζε όλες τις φορές, το ψωμί του. Γι αυτό ο κόσμος πήρε των ομματιών του και έφυγε στην ξενιτειά και ο τόπος μας ερήμωσε. Θα ήθελα από καρδιάς να σας ευχαριστήσω έναν- έναν ξεχωριστά που μας τιμήσατε με την παρουσία σας και να ζητήσω την επιεικεία σας για τα όποια λάθη, οργανωτικά και όχι μόνον κάναμε, που είναι αποτέλεσμα απειρίας, διότι πρώτη φορά κάνουμε κάτι τέτοιο. Του χρόνου πιστεύουμε να διοργανώσουμε στον ίδιο χώρο μια πληρέστερη γιορτή. Τελειώνοντας θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου σε όσους στήριξαν και ενθάρρυναν την προσπάθεια αυτή. Τον Πολιτιστικό Σύλλογο «Πολυδεύκης», την ομάδα των θεριστών, που με τα δρεπάνια πήγαμε στο χωράφι και θερίσαμε την προηγούμενη Πέμπτη το σιτάρι. Ιδιαίτερα όμως πρέπει να σταθώ στους:

**Θόδωρα Αλαφόγιαννη
Μπάμπη Αλαφόγιαννη
Γιώργη Λιακόπουλο
Άβα Μπασκουρέλου
Βαρβάρα Κεμερίδου**

Κώστα Μπιστόλα και την ομάδα του (Τα πανέμορφα άλογα Ντορή και Κούλα)

Χωρίς αυτούς το δρώμενο αυτό δεν θα μπορούσε να γίνει.

Ο χαιρετισμός της Κάρεν-Καλίσας Χιώτη στο Αντάμωμα του 2018

Αγαπητοί φίλοι και μέλη της Οργανωτικής Επιτροπής,

Πάλι θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ευγενική πρόσκληση και να σας συγχαρώ για την εξαιρετική πρωτοβουλία, η οποία θα συμβάλει στη διατήρηση της ιστορίας και του πολιτισμού του Καστορείου, και της φιλίας μεταξύ των αποδήμων και ντόπιων Καστανιωτών. Δυστυχώς δεν θα μπορέσω να βρεθώ ανάμεσά σας, αλλά με τη σκέψη μου θα είμαι κοντά.

Το Καστόρι και τα χρόνια που πέρασα εκεί, μου έχουν αφήσει αμέτρητες όμορφες αναμνήσεις.

Δεν υπερβάλλω όταν λέω, ότι αυτά τα χρόνια ήταν ανάμεσα στα πιο σημαντικά της ζωής μου. Με «μπαγκράουντ» εντελώς διαφορετικό, καθώς είχα γεννηθεί και μεγαλώσει στη Δανία, βρέθηκα μετά από μία βραχυχρόνια διαμονή στην Αθήνα στην ελληνική επαρχία, όπου το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο εκείνη την εποχή (1970 - 1981) είχε ως αποτέλεσμα ιδίως οι νέοι να ονει-

ρεύονται μία καλύτερη ζωή στη μεγαλούπολη ή στο εξωτερικό.

Εάν η ζωή στο χωριό χαρακτηριζόταν από έλλειψη σύγχρονων ανέσεων είχε όμως άλλα πλεονεκτήματα, και προπάντων την ανθρώπινη ζεστασιά, τη φιλοξενία, την αξιοπρέπεια, την εγκάρδιότητα και τη φιλοτιμία. Αξίες, οι οποίες συχνά περνάνε σε δεύτερη μοίρα στη σύγχρονη βιομηχανοποιημένη και λαχανιασμένη καθημερινότητα.

Η αγάπη και η αλληλεγγύη που μου έδειξαν οι Καστανιώτες, ήταν μοναδική, και ποτέ δεν αισθανόμουν μοναξιά, έστω κι αν δεν είχα συγγενείς στο χωριό. Τα καθημερινά προβλήματα ξεπεράστηκαν παρ' όλα αυτά εύκολα και γρήγορα με τη βοήθεια και τη συμβολή των γειτόνων και άλλων συγχωριανών.

Η μοναξιά έχει γίνει θλιβερό φαινόμενο στη σύγχρονη κοινωνία, ιδίως στις λεγόμενες αναπτυγμένες χώρες. Στη Μεγάλη Βρετανία το πρόβλημα έχει πάρει τέτοιες διαστάσεις, ώστε η πρωθυπουργός διόρισε υπουργό μοναξιάς!

Σύμφωνα με τις κοινωνικές και ηθικές

αρχές του ελληνικού χωριού κάτι τέτοιο είναι αδιανόητο.

Οι παραδόσεις, τόσο ανθρώπινες όσο θρησκευτικές, μας έχουν μάθει να μεριμνούμε για τον πλησίον μας.

Στα χωριά οι γιατροί δεν δέχονται ασθενείς, οι οποίοι τους επισκέπτονται κυρίως γιατί αισθάνονται μοναξιά, ούτε πεθαίνουν οι άνθρωποι τελείως μόνοι τους στο σπίτι μέσα στη μοναξιά τους, κάτι που συμβαίνει κάθε μέρα στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Αυτές είναι οι βασικές αξίες, οι οποίες είναι μέρος της πνευματικής και ηθικής μας κληρονομιάς.

Αξίες που πρέπει να μας κάνουν περήφανους για το παρελθόν μας, και τις οποίες πρέπει να διαφυλάξουμε και να ενισχύσουμε για τις ερχόμενες γενιές, γιατί αυτές είναι η ψυχή του τόπου μας, του όμορφου και αξέχαστου Καστορείου, και όπως είπε ο Έλληνας ποιητής και νομπελίστας Γεώργιος Σεφέρης: «Σβήνοντας κανείς ένα κομμάτι από το παρελθόν είναι σαν να σβήνει κι ένα κομμάτι από το μέλλον».

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΣΤΟ ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ: Από τον Ευθύμιο Γυλοπίδη

Επέστρεψα πρόσφατα από ένα ταξίδι μου στην Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια της παραμονής μου εκεί, μου δόθηκε η ευκαιρία να παρακολουθήσω ένα τριήμερο πολιτιστικών εκδηλώσεων, που οργανώθηκε από μια δεκαμελή ομάδα Καστανιωτών, που είχε σκοπό μεταξύ άλλων, να δοθεί η ευκαιρία σε Καστανιώτες που διαβιούν σε χώρες του Εξωτερικού να συναντηθούν και να θυμηθούν παλιές, ωραίες αναμνήσεις από τα παιδικά μαθητικά τους χρόνια.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν την Παρασκευή 27 Ιουλίου, εορτή του Αγίου Παντελεήμονα, με Θεία Λειτουργία στο θαυμάσια διατηρημένο εκκλησάκι του Αγίου Μάμα, στην ομώνυμη περιοχή, και την τέλεση μνημόσυνου για τους Καστανιώτες συμπατριώτες μας, που πέθαναν στο Εξωτερικό. Τη Λειτουργία και το μνημόσυνο τέλεσε ο π. Νεκτάριος, νέος ιερέας στο Καστόρι, ένας εξαιρετικός ιερωμένος με πλήρη επίγνωση της αποστολής του, που με τη συμ-

περιφορά του τιμάει το λειτουργήμα της ιεροσύνης. Με εντυπωσίασε πραγματικά. Το απόγευμα έγινε στο παλιό αλώνι, που βρίσκεται στη Νέα Λιβερά του Καστρίου, αναπαράσταση του παραδοσιακού αλωνίσματος.

Ήταν μια πάρα πολύ επιτυχημένη αναπαράσταση, που την παρακολούθησαν και την απόλαυσαν όλοι όσοι παραβρέθηκαν - και ήταν αρκετοί. Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια σε όλους, όσοι με οποιοδήποτε τρόπο συνέβαλαν

στην επιτυχία του. Το βράδυ στην Πλατεία της Καστανιάς, ντόπιοι τραγουδιστές τραγούδησαν τραγούδια του τόπου μας και γυναίκες του χωριού πρόσφεραν σπιτικούς μεζέδες. Τη δεύτερη μέρα έγιναν στην Πλατεία δύο ομιλίες από δύο διακεκριμένα άτομα: Ο κ. Γιάννης Ξυδιάς μίλησε με θέμα: Η Καστανιά ανά τους Αιώνες. Δεύτερος ομιλητής ο κ. Ευάγγελος Ανδριανός με θέμα: Η Καστανιά μετά το 1821. Εκεί μου δόθηκε η ευκαιρία να απευθύνω κι εγώ ένα χαιρετισμό από μέρους του Συλλόγου Καστανιωτών της Μεμβούρνης. Ευχαριστώ τον κ. Νίκο Ανδριανόπουλο, παρουσιαστή των εκδηλώσεων, που μου έδωσε αυτή την ευκαιρία. Την Τρίτη ημέρα έγιναν διάφορες άλλες εκδηλώσεις (επίσκεψη στα Αρχαία της Πελλάνας, παραδοσιακοί χοροί και τραγούδια, απαγγελία ποιημάτων από ερασιτέχνες ποιητές κ. λ π.

Κλείνοντας αυτό το σημείωμα θα ήθελα να αναφέρω δύο πράγ-

ματα, που με εντυπωσίασαν ευχάριστα. Το πρώτο είναι η συμμετοχή πολλών εθελοντών που πρόσφεραν πολύ έργο σε απόλυτη συνεργασία. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να γίνουν διάφορα βελτιωτικά έργα, όπως τα έργα στον Αϊ Μάμα που έκαναν το χώρο αγνώριστο. Οι προσπάθειές τους συνεχίζονται, ώστε να ολοκληρωθεί το έργο. Το δεύτερο αφορά σ' έναν ακούραστο, ανιδιοτελή εργατή που η προσφορά του στην περιοχή είναι τεράστια. Ότι να γράψει κανείς για τον Θόδωρο Αλαφόγιαννη είναι λίγο. Στην εθελοντική προσφορά του οφείλεται η συντήρηση, ο καθαρισμός και η διατήρηση σε άριστη κατάσταση των μικρών εξωκκλησιών που βρίσκονται στην περιοχή. (Άγιος Κωνσταντίνος, Αγία Τριάδα, Άγιος Δημήτριος κ. ά.) Είναι βέβαιο ότι χωρίς τη δική του φροντίδα θα είχαν όλα καταρρεύσει προ πολλού. Οι κάτοικοι της περιοχής μας του οφείλουν πολλά. Ελπίζω να του το αναγνωρίζουν.

ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΤΟΥ 1953-1956 ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

Θυμάμαι ήταν το 1953 – 1956, ο εμφύλιος είχε τελειώσει και στο χωριό μας είχαν πάθει μανία φυγής. Τότε η Καστανιά είχε πολύ ωραία κορίτσια, από εξαιρετικές οικογένειες και οι περισσότερες απόφοιτες Γυμνασίου. Πολλές παντρεύτηκαν στην Αμερική, γιατί τον πρώτο λόγο στο γάμο είχε η προίκα. Όσο ωραίο και να ήταν ένα κορίτσι, μορφωμένο και από καλή οικογένεια, δεν επρόκειτο να παντρευτεί, αν δεν είχε προίκα. Τότε τα κορίτσια μέχρι τα είκοσι έπρεπε να έχουν παντρευτεί, το πολύ μέχρι τα 25. Μετά θεωρούντο γεροντοκόρες και οι γονείς πάθαιναν πανικό.

Το πρόβλημα ήρθαν να λύσουν οι γαμπροί από το εξωτερικό που δεν ζητούσαν προίκα. Πιο πολύ από την Αμερική, λιγότερο από την Αυστραλία. Αυτές οι δυο χώρες ήταν τότε της μόδας.

Έρχονταν οι γαμπροί με το ωραίο τους κουστούμι και μια φανταχτερή γραβάτα, έλεγαν ότι στην Αμερική είχαν «business» και ουρά τα προ-

ξενιά και έπαιρναν όποιο κορίτσι τους άρεσε.

Οι γονείς ήταν χαρούμενοι, γιατί το κορίτσι τους θα πήγαινε στην Αμερική για μια καλύτερη ζωή.

Όταν όμως πήγαιναν εκεί, τα πράγματα ήταν τελείως διαφορετικά από ότι τα περιμεναν. Και εκεί ίσχυε το: «κοντό σου κόπικε φόρα το, μακρύ σου κόπικε λιώσε το»

Το τι αισθανόντουσαν τα κορίτσια που παντρεύτηκαν σε ξένες χώρες και οι τόσο άλλοι που έφυγαν τότε, το

είπε στη συγκινητική ομιλία του στο Αντάμωμα της 28ης Ιουλίου, που μίλησε σαν αντιπρόσωπος των ομογενών της Αυστραλίας, ο συμμαθητής μου στο Δημοτικό Ευθύμιος Γυλοπίδης: «το σώμα μας είναι εκεί, η καρδιά μας είναι εδώ».

Ευτυχώς, η μετανάστευση των κοριτσιών δεν κράτησε πολύ, η Πατρίδα μας βρήκε ξανά τον δρόμο της, τα κορίτσια μας σπουδάζουν, εργάζονται, η προίκα καταργήθηκε και οι γονείς δεν επεμβαίνουν

στα προσωπικά των κοριτσιών τους, αφού βρίσκουν μόνες τους το σύντροφό τους.

Περίμενα στο Αντάμωμα ότι θα συναντούσα κάποια από τα ωραία εκείνα κορίτσια. Δυστυχώς δεν είδα καμία. Άλλες έχουν φύγει από τη ζωή και άλλες είναι μεγάλες και δεν αντέχουν τα μακρινά ταξίδια. Το Αντάμωμα ήταν μια πολύ συγκινητική εκδήλωση και συχαρητήρια σε αυτούς που το οργάνωσαν.

Υ.Γ. Τότε γίνονταν και εδώ γάμοι με παιδιά από το ίδιο χωριό και με πολύ άγριο τρόπο, υπήρχαν όμως κοντά οι γονείς, οι συγγενείς και επενέβαιναν σε μια δύσκολη στιγμή, στην ξενιτιά κανείς.

Γνωστή μου έλεγε, όπως ήρθε από τον κάμπο, κατέβηκε η μάνα της, ξεφόρτωσαν το άλογο και της είπε:

-πήγαινε επάνω, νίψου, άλλαξε γιατί σε παντρέψαμε και το βράδυ θα έρθει ο γαμπρός με τους συμπεθέρους.

-Και ποιον μου δίνετε;

-Θα τον ιδείς... Έτσι απλά.

Γεωργία Ξενογιαννη-Κορζή

Στην Μπουρσάκα και στην Ξεροβούνα

Η Καμπάνα της Παναγίας στη Μπουρσάκα στις 23/08/2018 μας κάλεσε και φέτος να τιμήσουμε και να εορτάσουμε τα εννιάμερα της Παναγίας. Η εκκλησία και το δροσερό της προαύλιο ήταν κατάμεστα από κόσμο. Ο Εφημέριος μας πατέρας Νεκτάριος τέλεσε τη Θεία Λειτουργία με την καθιερωμένη αρτοκλασία και μετά την απόλυση ο Σύλλογος φίλων του Βουνού «Λουσίνα» διέθεσε σουβλάκια και κρασί.

Στη συνέχεια, σχεδόν όλοι και κατά παρέες είτε φιλοξενήθηκαν σε σπίτια του βουνού, είτε εκάθησαν στην πηγή της Λουσίνας για κολασιό

απολαμβάνοντας την ομορφιά και τη δροσιά του βουνού μας.

Στις 29/08/2018 οι προσκυνητές του Αϊ Γιάννη και ο ιερέας μας πατέρας Νεκτάριος μαζί με τον ιερέα των Περιβολίων πατέρα Νίκωνα ανηφόρυσαν το μονοπάτι από το Σταυρούλι της Λουσίνας μέχρι την κορυφή του βουνού στην πανέμορφη πλέον εκκλησία, που κάθε χρόνο περιμένει τους πιστούς της να γιορτάσει. Εκεί ήταν διαθέσιμα και τα άλογα του Κώστα Μπιστόλα για όποιον ήθελε να μεταφερθεί στην κορυφή πιο ξεκούραστα. Πολλοί είχαν ανέβει αποβραδίδες και διανυ-

κτέρευαν στο προαύλιο, όπως, λόγω απόστασης γίνονταν τα παλαιότερα χρόνια, που δεν υπήρχαν αυτοκίνητα για να καλύψουν τη διαδρομή μέχρι τη Λουσίνα, απολαμβάνοντας το νυχτερινό φυσικό τοπίο. Οι ιερείς μαζί με τους ιεροψάλτες τέλεσαν τη Θεία Λειτουργία και ακολούθησε μετά οι αρτοκλασία, επτά προσφορές άρτων μετρήσαμε, που ανέβασαν στον ώμο τους οι προσφέροντες. Αγνώριστη η εκκλησία μετά τις επεμβάσεις που έγιναν με οικονομική ενίσχυση και εθελοντική εργασία - προσφορά πολλών συμπατριωτών μας, αρμολογημένη η εξωτερική τοιχοποιία, και-

νούργια σκεπή και παράθυρο καθώς και σταυρός εναρμονίσθηκαν απόλυτα με το περιβάλλον. Ο ιερέας μας πατέρας Νεκτάριος ευχαρίστησε ονομαστικά έναν, έναν όλους όσους εργάστηκαν και πρόσφεραν οικονομικά στην επισκευή της εκκλησίας των οποίων τα ονόματα αναφέρουμε σε άλλη στήλη.

Μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας κατηφόρισαν όλοι προς τις δροσιές της Λουσίνας, 120 προσκυνητές μέτρησε ο Χρίστος Κορτζής, που όπως κάθε χρόνο κάνει και όλοι ευχήθηκαν του χρόνου ραντεβού πάλι στον Αϊ Γιάννη.

E.B.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ – ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η Αλόνησος είναι ένα όμορφο νησί των Σποράδων το οποίο βρίσκεται σε φάση τουριστικής ανάπτυξης. Αυτό σημαίνει ότι αναπτύσσονται πολύ καλές τουριστικές υποδομές οι οποίες πλαισιώνουν την πανέμορφη Χώρα, το Παλιό Χωριό Αλοννήσου ΧΩΡΑ. Το Παλιό Χωριό ή αλλιώς Λιαδρόμια είναι χτισμένο στην κορυφή ενός λόφου. Έτσι η θέα στη θάλασσα και από τις δύο πλευρές του νησιού είναι ανυπέβλητη. Εκτός όμως από αυτό τα μαγαζιά είναι προσεγμένα και εξαιρετικά, παρέχοντας υψηλής ποιότητας υπηρεσίες.

Δε θα ασχοληθούμε με την ομορφιά του νησιού αλλά με ένα γεγονός που είναι εντυπωσιακό και δείχνει ότι οι κάτοικοι των νησιών μας έχουν μεταβεί σε ένα ψηλότερο επίπεδο κατανόησης και πράξης του τι έχει πραγματική αξία. Παρότι οι εύκολες «αρπαχτές» είναι ελκυστικές επέλεξαν το ουσιαστικό και επίπονο. Υπάρχει μια σημαντική δραστηριότητα στην ανάδειξη των τοπικών προϊόντων και συνταγών. Ακόμη και στα μπαράκια της παραλίας μπορείς να φας μια τοπική πίτα φτιαγμένη με φύλλο που ανοίγεται εκείνη την ώρα, εξάλλου οι πίτες της Αλοννήσου είναι ονομαστές για τη νοστιμιά και τα αυθεντικά υλικά

τους ή σάντουιτς με παραδοσιακά προϊόντα. Ο τόπος Αλοννήσου είναι πασίγνωστος και βρίσκεται και στα Αθηναϊκά καταστήματα.

Στην καρδιά της πρωτοβουλίας για την ανάδειξη των τοπικών προϊόντων βρίσκεται ο Γυναικείος Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Αλοννήσου – «ΙΚΟΣ». Ο Γυναικείος Αγροτουριστικός Συνεταιρισμός Δήμου Αλόνησου ΙΚΟΣ είναι δίκτυο της Κοινωνικής, Αλληλέγγυας και Συνεργατικής Οικονομίας. Σε ένα σύγχρονο χώρο παρασκευής και πώλησης οι γυναίκες της Αλοννήσου έχουν δραστηριοποιηθεί και παράγουν και πωλούν, με σεβασμό στην Αλοννησιώτικη παρά-

δοση, τοπικά προϊόντα του νησιού, γλυκά κουταλιού, γλυκά ταψιού, μαρμελάδες, ζυμαρικά, παραδοσιακές πίτες, λικέρ, σαπούνια, αρωματικά φυτά και άλλα.

Λίγε γραμμές για την κοινωνική αλληλέγγυα οικονομία, ορίζεται ως το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

Η συνεταιριστική οικονομία μέσα στην κρίση ανθίζει δίνοντας νέες προοπτικές. Με ευρωπαϊκά στοιχεία του 2016 η κοινωνική οικονομία έχει δημιουργήσει τα τελευταία χρόνια πάνω από 14 εκατομμύρια ποιοτικές θέσεις εργασίας και αποτελεί το 10% της συνολικής απασχόλησης. Στο Βέλγιο ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας αυξήθηκε κατά 8,5% σε αντίθεση με 1,5 της οικονομίας γενικά. Στην Ισπανία εν καιρώ κρίσης, δημιουργήθηκαν εννέα χιλιάδες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και 170 χιλιάδες θέσεις απασχόλησης. Στην Ελλάδα έχουν αναπτυχθεί τέτοιου τύπου πρωτοβουλίες σε αρκετές περιοχές.

«ΜΟΝΑΧΟΣ ΣΟΥ ΧΟΡΕΥΕ ΚΙ ΟΣΟ ΘΕΛΕΙΣ ΠΗΛΑ»

Λέει μια παλιά λαϊκή ρήση, και όταν φτάσει το θέμα σε οικονομικές σχέσεις στα μέρη μας την εφαρμόζουμε με συνέπεια.

Η Λακωνία και η περιοχή μας χαρακτηρίζεται από εντυπωσιακό φυσικό κάλλος, πρωτεύουσα ιστορική και αρχαιολογική αξία και επιτέλους καλή πρόσβαση. Έτσι αρχίζουν να αναπτύσσονται τουριστικές επενδύσεις υψηλού επιπέδου στην περιοχή μας. Εντυπωσιακές είναι οι δύο επενδύσεις στον Μυστρά, έχουμε ξαναγράψει γι' αυτό.

Παράλληλα η Λακωνία παραμένει μια περιοχή με σημαντική αγροτική και παραδοσιακή παραγωγή τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα προϊόντων, η οποία αποδεδειγμένα μπορεί να ωφεληθεί από τον τουρισμό. Το παρθένο ελαιόλαδο εξαιρετικής ποιότητας είναι περιζήτητο, τα κηπευτικά αξιοσημείωτα και τα παρασκευάσματα με τη χρήση τοπικών συνταγών σε γευστικό επίπεδο συγκρίσιμο με άλλες περιοχές αλλά και άλλες χώρες. Το παστό – ο παλιός χοιρός- σε εμάς ή σύγλινο στη Μάνη έχει τύχει εξαιρετικής αποδοχής στο κοινό εκτός

Λακωνίας και είναι πλέον «σήμα κατατεθέν». Βέβαια δεν έχει σκεφτεί κανείς να προχωρήσει σε ενέργειες ώστε να κατοχυρωθεί ως «ονομασία προέλευσης» για το προϊόν που παράγεται με τη συγκεκριμένη συνταγή και στη συγκεκριμένη περιοχή της Ελλάδας. Αν κοιτάξουμε στη στενή περιοχή μας και μιας και εκδίδεται από τον Πολυδεύκη το βιβλίο για τις παραδοσιακές συνταγές, θα δούμε πολλές, το αποτέλεσμα των οποίων είναι αξίας αν προωθηθεί κατάλληλα.

Και δε μιλάω για τα τσιγαρολάχανα και τον καγιανά που έχουν βρει τη θέση τους στα μαγαζιά μας αλλά για προϊόντα που μπορούν να υποστούν τυποποίηση όπως, η κηραλοιφή, το σαπούνι, τα σουρτά μα-

καρόνια, το βαλσαμόλαδο κ.ά. έχουν γίνει συλλογικές προσπάθειες, παλιότερα του Πολυδεύκη, χωρίς επιτυχία, και του Συλλόγου της Λουσίνας που κρατά μέχρι σήμερα, όμως η δραστηριότητα αυτή δεν πήρε μια παραπέρα διάσταση ώστε να αποτελέσει συλλογική ή ατομική επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η Λακωνία ήταν μια συντηρητική περιοχή και δεν εννοώ πολιτικά αλλά σχετικά με την αντίληψη και υιοθέτηση καινοτομιών και σε συλλογικό επίπεδο, όμως τα τελευταία χρόνια φαίνεται να γίνεται μια κινητοποίηση. Όμως σε συνεταιριστικές δράσεις κωλαίνουμε. Όταν η κουβέντα φτάσει στη μοιρασιά αρχίζει η καχυποψία.

Δεν αφορά στους μη κερδοσκοπικούς συλλόγους και σωματεία οι οποίοι στο χωριό μας είναι πολλοί και παραγωγικοί αλλά σε κάτι που αν παράγει προϊόν, όπως οι συνεταιρισμοί στο δίκτυο της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Εδώ υστερούμε, δεν έχω βρει σχετική δραστηριότητα στη Λακωνία. Ελπίζω να έχω κάνει λάθος.

Ο κουμπάρος είχε υποσχεθεί στον παπά να τον βοηθήσει στο θέρο. Όταν, λοιπόν ήρθε ο καιρός, ξεκίνησαν ένα πρωί για το χωράφι. Ακράτητος ο κουμπάρος, μόλις έβλεπε ένα χωράφι, ρώταγε τον παπά:

-Κουμπάρε παπά, δικό σου είναι να το κάνω γριτς; (κάνοντας και τη χαρακτηριστική κίνηση με το δρεπάνι του).

Παρακάτω το ίδιο, μέχρι που έφτασαν στο χωράφι του παπά.

-Εδώ είμαστε, κουμπάρε.

Περίμενε ο παπάς ότι ο κουμπάρος του θα ριχνόταν με τα μούτρα στη δουλειά. Δεν είχε περάσει ούτε μια ώρα και λέει στον παπά.

-Κουμπάρε παπά, άδειο σακί στέκει ορθό;

Ο δόλιος ο παπάς κατάλαβε ότι ο κουμπάρος του ήθελε να φάει. Ας του βάλω να φάει, σκέφτηκε, για να δουλέψει μετά. Έφαγε καλά-καλά ο κουμπάρος, αλλά άδικα περίμενε ο παπάς να σηκωθεί ο κουμπάρος να θερίσει και όταν του ζήτησε να σηκωθεί, τεμπέλικα και βαριεστημένα του απάντησε:

-Κουμπάρε παπά, γεμάτο σακί λυγίζει;

Είμαστε στον καιρό του τρύγου.

«Θέρος, τρύγος, πόλεμος» έλεγαν οι γονείς μας. Τα σταφύλια τα πάταγαν στο ληνό για να βγει μούστος. Ο ληνός ήταν μια δεξαμενή κτιστή, φτιαγμένη από αυτοδίδακτους τεχνίτες που εξασφάλιζαν εκπληκτική στεγανοποίηση επιστρώνοντας με κο(υ)ρασάνι. Το κορασάνι ήταν τοιχοδομικό κονίαμα από άμμο, τριμμένο κεραμίδι, ασβέστη και μερικές φορές ασπράδι αυγού.

Οι καμπίσιοι λοιπόν που δούλευαν ολημερίς και ολοχρονίς στον κάμπο φύλαγαν κρασί σε δεξαμενούλες κτισμένες μέσα στη γη και επιχρισμένες με κορασάνι (σύμφωνα με αφήγηση του Β. Λ.).

Και σύμφωνα με αφήγηση του Γ. Π. όταν ρωτήθηκε, γιατί η περιοχή που έχει τα ζωντανά του, ονομάζεται Παλιολήνη, αυτός απάντησε «Παλιά, που είχαν εδώ αμπέλια, οι άνθρωποι μάζευαν τα σταφύλια και έβγαζαν το

μούστο στα Ληνά. Όσος μούστος πέρσε τον έριχναν μέσα σ' ένα λαγήνι, θαμμένο στο χώμα και το Χειμώνα, που έρχονταν για δουλειές- παράδειγμα να μαζέψουν ελιές- έπαιρναν από εκεί μέσα και έπιναν».

Το κορασάνι το χρησιμοποιούσαν οι τεχνίτες στις γέφυρες, στις ξύλινες μεσοτοιχίες (τσατουμάδες), σε στέρνες, ληνούς και μυλόστερνες αλλά και στην επίστρωση δωματίων.

Για μικρές επιφάνειες το ασπράδι αυγού, αποδεικνυόταν πολύ αποτελεσματικό. Στη δεκαετία του '50 όταν οι νοικοκυρές έβαφαν τις γλάστρες τους (που συνήθως ήταν γκαζοτενεκέδες), με ασβέστη ή μπογιές υδατοδιαλυτές, έβαζαν για σταθεροποίηση ασπράδι αυγού.

Ο αγιογράφος Φ. Κόντογλου μας δίνει την πληροφορία πως με το ασπράδι αυγού εξασφάλιζε τη σταθερότητα και στιλπνότητα των χρωμάτων. Επίσης οι πρακτικοί γιατροί στα στραμπουλήγματα έφτιαχναν ένα μίγμα από στομπισμένο κρεμμύδι, αλεύρι και ασπράδι αυγού, το οποίο όταν στέγνωνε έσφιγγε και γινόταν σαν γύψος.

Πριν από κάνα-δυο χρόνια, επειδή πέθαναν δυο-τρεις ηλικιωμένοι, ο θυμόσοφος Καστανιώτης, είπε στην κόρη του.

Βρε τσούπα, δεν κλείνεις την πόρτα μη βρει ανοιχτά ο Μιχάλης και μπει μέσα;

Μιχάλης είναι ο αρχάγγελος Μιχαήλ με το μεγάλο δρεπάνι του ή απλούστερα ο Χάρος με την κόσ(ι)α. Ήταν συνηθισμένο να αποκαλούν Μιχάλη τον Χάρο οι απλοί άνθρωποι. Ο Κορύλλος ταξίδευε με το ατμόπλοιο «Μυκάλη» και ανάμεσα στους επιβάτες ήταν ένας ναύτης που θα ταξίδευε στη Σύρο με ατμόπλοιο της ίδιας εταιρείας.

Το βράδυ που αγκυροβόλησαν στην Πύλο, τον κάλεσαν σε δείπνο οι συνά-

δελφοί του της Μυκάλης και όταν ένας ναύτης τον ρώτησε σε ποιο πλοίο υπηρετεί, αυτός απάντησε στην «Πηνειώ».

Α! καμμένε σε άτιμο καράβι είσαι γιατί το λένε «Πηνειώ» σαν εκείνον που πρόδωσε τους δικούς μας στην Κούτρα.

Ο ναύτης όταν άκουσε την εξήγηση, απάντησε με πικρία.

-Αμ, εσύ που είσαι με το Χάρο.

-Με ποιον Χάρο είμαι; του απάντησε ο πρώτος.

-Να, με το καράβι που το λένε Μιχάλη. Έτσι δε λένε το χάρο που παίρνει τις ψυχές;

Οι ναύτες γέλασαν με την ερμηνεία του ονόματος της Μυκάλης και σκορπίστηκαν άλλοι στα καθήκοντά τους και άλλοι για ύπνο.

Στα μισά της δεκαετίας του '50 ο μικρός Θεωδωρής γράφτηκε στην πρώτη τάξη και μάθαινε να συλλαβίζει. Η μάνα του δυσκολευόταν να τον βάλει σε σειρά γιατί και η ίδια δεν ήξερε γράμματα. Ήταν ο καιρός που μαζεύανε ελιές και είπε στη «γραμματιζόμενη» συγγενισιά της.

-Κουμπαρίτσα, διάβασε εσύ τον Θεωδωρή και θα πάω εγώ στο πόδι σου για ελιές. Άρχισε λοιπόν το μάθημα.

-Ζου και ω;

-Ζω λέει ο Θεωδωρής.

-Νου και η,

-Νη ξαναλέει.

-Όλο μαζι;

-Λουρίδα ανεφώνησε ο Θεωδωρής και τα «ιδιαίτερα» μαθήματα, σταμάτησαν πριν καλά- καλά αρχίσουν.

Ανεβαίνει ο Βλάχους καλή ώρα στην Αθήνα, ξεμένει από τσιγάρα και μαθημένος από το χωριό πάει στο περλίπτερο.

-Δώσε μια κούτα τσιγάρα και γράφτα του λέει.

-Μα τι λέτε κύριε απαντάει ο περιπτεράς εδώ δεν γράφουμε και ο Βλάχους με έκπληξη.

-Ρε, μπράβο σας, θυμητικό! (από το Χρήστο το Λαμπράκη).

Ανεβαίνει άλλος γερο-Βλάχους στην Αθήνα, περιμένει στο διάδρομο της πολυκατοικίας και βλέπει για μια στιγμή να ανοίγει μια πόρτα (του ασανέρ) και να μπαίνει η γριά που καθόταν μπροστά και να εξαφανίζεται, πριν καλά- καλά να συνέλθει ο γέρος, ξανά ανοίγει η πόρτα και βγαίνει μια δίμετρη ΚΟΥΚΛΑΡΑ. Την κοιτάζει με έκπληξη ο γέρος και μονολογεί.

Ρε κοίτα τι έπαθα να μη φέρω και εγώ τη γριά μου σε τούτο το μπάνημα.

Μια σειρά κειμένων που προσπαθεί να προσεγγίσει λεξιλογικά τοπωνύμια αλλά και λέξεις που χρησιμοποιούμε στον καθημερινό μας λόγο. Ως πηγές έχουν χρησιμοποιηθεί κυρίως: Τα λεξικά της κοινής νεοελληνικής του Μπαμπινιώτη και του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη. Το ετυμολογικό λεξικό του Ν. Ανδριώτη, το λεξικό των Liddell-Scott Α. Κωνσταντινίδη, αλλά και δημοσιεύσεις του Δ. Καλλιάνη στον παλιό ΒΟΡΕΙΟΔΗΜΟΤΗ. Ευπρόσδεκτη και επιθυμητή κάθε κριτική, διόρθωση ή επισήμανση.

Ασκούλα λένε στην Καστανιά τη φουσκάλα στο δέρμα. Είναι προφανές πως προέρχεται από την αρχαία λέξη ασκός, από το υποκοριστικό της οποίας ασκίον προήλθε η λέξη ασκί. Ο ασκός ήταν σάκος από δέρμα γδαρμένου ζώου και χρησίμευε κυρίως για τη μεταφορά και φύλαξη υγρών. Με τον ασκό, σε όλη την αρχαία Ελλάδα και ιδίως στην Αττική έπαιζαν στα κατά αγρούς Διονύσια τα «ασκώλια», ένα παιχνίδι που λεγόταν ασκωλιασμός. Φούσκωναν καλά ένα ασκί από δέρμα τράγου το άλειφαν με λάδι και το τοποθετούσαν στη μέση των θεατών. Οι παίκτες έφταναν τρέχοντας στον ασκό πηδούσαν πάνω και προσπαθούσαν να ισοροπήσουν με το ένα πόδι. Έπεφταν συνήθως και προκαλούσαν τα γέλια των θεατών. Όποιος κατόρθωνε να κρατηθεί πάνω στον ασκό και να χορέψει, ανακηρυσσόταν νικητής και έπαιρνε σαν έπαθλο έναν ασκό γεμάτο κρασί. Αυτό το παιχνίδι το γνώριζαν και οι Ρωμαίοι. Κατά συνεκδοχή ασκωλιασμός λεγόταν και το παιχνίδι «κουτσό» όπου τα παιδιά πηδούσαν με το ένα πόδι ενώ το άλλο το κρατούσαν λυγισμένο. Από την ίδια ρίζα προέρχεται η λέξη ασκώ και άσκηση, που σημαίνει επίμονη εργασία, επειδή το δέρμα του γδαρμένου ζώου απαιτούσε επίμονη επεξεργασία με ειδική τεχνική, για να γίνει ασκός.

Λύκορδα, κοινή ονομασία αλίου του αγριόπρασου (Ελευθερ.). Κατά τον Γενάδιο λύκορδα λέγεται το κρόμμυον το υπόδαση,

το αγριόπρασο το οποίο πιθανόν είναι το ελαφοσκόροδο του Διοσκουρίδη. Το αγριόπρασο είναι η πρασουλίδα ή αλλιώς σκορδόπρασο. Από τη ρίζα της αρχαίας λέξης πράσο, προέρχεται η πρασοκουρίς, ο πρασάγγουρας κοινώς κρεμμυδολόγος και κρεμμυδοφάγος. Η πρασιά που σημαίνει τμήμα καλλιεργημένης γης και το πράσινο, το χρώμα που έχουν τα φύλλα του δέντρου και το νωπό χορτάρι. Επίσης η πρασόπιτα, το πρασόρυζο το πρασόφυλλο, το επίθετο πρασάδες που αποδίδεται στους Αργείους και η πρασού. Στην Ειρήνη του Αριστοφάνη ο Πόλεμος ρίχνει πράσα στο γουδί απειλώντας τις Πρασιές και ρίχνοντας σκόρδα απειλεί τα Μέγαρα πως θα γίνουν σκορδοστούμπι. Στην Καστανιά όταν κάποιος ανασκελώνεται ή πεθαίνει, λένε έπεσε τα λύκορδα. Παρεμφερής είναι η κοινότητα έκφραση «βλέπει τα ραδίκια ανάποδα».

Φτιάχνω το ρήμα προέρχεται από τη μεσαιωνική λέξη ευθειάζω, η οποία με τη σειρά της προέρχεται από το αρχαίο επίθετο ευθεία θηλ. του ευθύς. Γι αυτό και σε αρκετά λεξικά το ρήμα και τα παράγωγα γράφονται με ει. Φτειάχνω, φκειάχνω, φτειασιδώνω, φκειασιδώνω, φκειάνω. Στην τρέχουσα νεοελληνική γλώσσα απλοποιήθηκε η ορθογραφία και γράφεται με ι αντί ει, π.χ. φτιάνω, φτιάχνω φτιασιδώνω, φτιασίδια, φτιασιδώματα. Το ευθειάζω σημαίνει ισώνω, διορθώνω. Διατηρεί αυτή τη σημασία και σήμερα αλλά επιπλέον σημαίνει

δημιουργώ κάτι από την αρχή. Στον προφορικό λόγο ακούγεται το φ από το ευ (εφ), ευθεία. Υπάρχει και ο τύπος θιάχνω, θα θιάξω, έθιαξα όπου ακούγεται το θ από ευθεία. Αξιοσημείωτο είναι πως με την ίδια ακριβώς σημασία, υπάρχει ο τύπος σιάχνω, θα σιάξω, -ουμε, έσιαξα, σιάξαμε από σύμφυση με το ισώνω. Ο Π. Βλαστός γράφει άσιαχτος (άσιαστος =ασυγύριστος).

Όγειος και όγειος που σημαίνει όποιος και όποιος. Στο χωριό, όταν ήθελαν να πουν πως κάποιος έχει αξία και δεν είναι τυχάρπαστος, έλεγαν «δεν είναι όγειος κι όγειος». Τη λέξη καταγράφει ο Κοραΐς στα «Ατακτα» όπου γράφει συγκεκριμένα πως το όγειος και όγειος είναι συνώνυμο του όποιος, όστις, όστις και προέρχεται από το οίος της Ιωνικής γλώσσας διαλυμένο στο οίος. Το δε οίος εκφωνούμενο ως δισύλλαβο, γέννησε πρώτα το όγιος και έπειτα τις άλλες βάρβαρες γραφές.

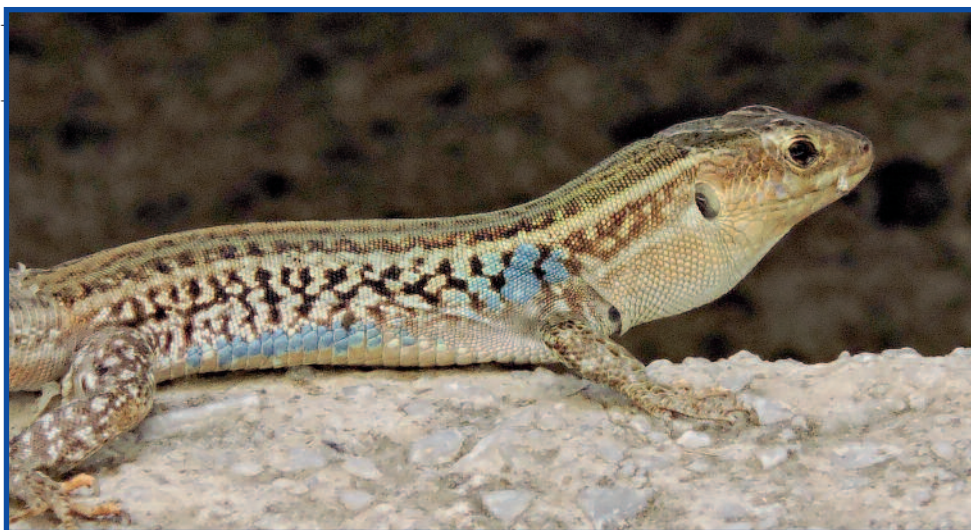
Αναχαλαγιά είναι το χαλάρισμα, ο ελεύθερος χρόνος από ασχολίες καθορισμένες. Για παράδειγμα τις βροχερές μέρες που δεν μπορούν οι άνθρωποι να εργαστούν στην ύπαιθρο έλεγαν «έχουμε αναχαλαγιά» για άλλες ασχολίες ή και ανάπαυση. Η λέξη προέρχεται από το αρχαίο ρήμα αναχαλάω που σημαίνει χαλαρώνω, παραλύω. Ο Φαίδων Κουκουλές στο βιβλίο του «Βυζαντινών Βίος και πολιτισμός» στον Γ' τόμο σελ. 278 αναφέρει τη λέξη ανάχλια

και δίνει ετυμολογική ερμηνεία. Στην Αχλληίδα οι εταίροι του Αχιλλέα είχαν ννάχλια χρυσοπράσινα επανωφόρια Η λέξη ννάχλια και ανάχλια κατά τον Κουκουλέ προέρχεται από την άχνη, αχνός και σημαίνει φορέματα λεπτά σαν αχνός, αραινοϋφαντα. Αναχλός στην Αρκαδία λέγεται ο χαλαρός και ανάχλιος στη Λακωνία ο αραιός. Το επίρρημα ανάχλια στην Κάρπαθο και αναχλά στη Λακωνία σημαίνει ελαφρώς, εξ επιπολής (επιφανειακά). Τα αναχλά μέρη στη θάλασσα είναι τα ρηχά αλλά και τα πιάτα τα διακρίνουμε σε βαθειά και αναχλά (ρηχά). Μην ξεχνάμε και την παλιά μαγειρική έκφραση «ανάχλα, ανάχλα λάχανα και πλακωτά κουκάκια».

Μαζεύω σημαίνει αθροίζω και προέρχεται από το ρήμα ομαδεύω με μετατροπή του δ σε ζ όπως στις λέξεις διαβολιά -ζαβολιά, διάγκυλον -ζάγκλα. Κατά τον Ανδριώτη το μαζεύω προέρχεται από το μεταγενέστερο ομαδεύω με παρετυμολόγηση προς το μάζα- μαζώνω. Κατά τον Τσοπανάκη προέρχεται από τον δωρικό Αόριστο άμασα του αρχαίου ρήματος αμάω (=θερίζω, κατακόπτω), αμήσω, ήμισα, αμπτός. Στο χωριό λένε μάσαμε, θα μάσουμε, έμασα, μάστα και φύγε. Η πρώτη έννοια της λέξης ήταν το τέμνειν και δευτερεύουσα η της συγκομιδής, του μαζώματος δηλαδή. Οι θεριστές κατακόπτουν με το δρεπάνι τα στάχυα σε μάτσα, χερόβολα.

Θεοδώρα Πελεκάνου-Δαρειώτη

ΜΕ ΤΗΝ
ΚΑΜΕΡΑ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
Υ Χ. ΜΟΥΤΗ

Συνταγή

«το αλάτι λυεί το λάχανο και τα κουκιά το λάδι»

Αμυγδαλωτά Χαρούλας

- 4 κούπες αμυγδαλόψυχα
- 1 κούπα ζάχαρη ψιλή
- 3 ασπράδια αυγών
- 3 κουταλιές της σούπας κοφτές σιμιγδάλι ή φρυγανιά κοπανισμένη
- 2 χαρτάκια βανίλια
- ανθόνερο
- ζάχαρη άχνη για το πασάλισμα

Ασπρίζουμε τα μύγδαλα, τα στεγνώνουμε και τα κοπανίζουμε λίγα-λίγα σε γουδί, προσθέτοντας τη ζάχαρη. Τοποθετούμε σε λεκάνη και προσθέτουμε τα ασπράδια καλά χτυπημένα ώστε να γίνουν σφικτή μαρέγκα. Προσθέτουμε το σιμιγδάλι (ή τη φρυγανιά), τη βανίλια, ζυμώνουμε το μίγμα και πλάθουμε σε μικρά

στρογγυλά μπισκότα. Τα τοποθετούμε σε καλά βουτυρωμένο ταψί και τα ψήνουμε σε μέτριο φούρνο για 20 λεπτά. Όταν τα βγάλουμε από τον φούρνο τα ραντίζουμε με λίγο ανθόνερο και τα πασπαλίζουμε με ζάχαρη άχνη.

(Τώρα είναι ο καιρός που μαζεύουν τα μύγδαλα που αλλιώς λέγονται και θάσσια. Από την αρχαία λέξη θάττον ή θάσσον που σημαίνει γρηγορότερα και αυτό γιατί η τρελή αμυγδαλιά ανθίζει στο καταχείμωνο, γρηγορότερα από τα άλλα καρποφόρα. Με την ευκαιρία να αναφέρουμε πως με τα φύλλα της μυγδαλιάς παλιά έβαφαν υφάσματα σε χρώμα κίτρινο).

Ελένη Χ.

Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου

Μια ανέξοδη μάσκα για λαμπερά μαλλιά

Μέσα στο παλιό τετράδιο της Παριζιάνας γιαγιάς, βρίσκουμε συνταγές ομορφιάς που δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από τα πολύπλοκα και ακριβά σκευάσματα του εμπορίου. Το πρόσωπό μας χρειάζεται καθημερινά καθάρισμα με κρέμα που μπορούμε να φτιάξουμε εύκολα και φτηνά. Η κρέμα πρέπει να είναι ανάλογη με την ποιότητα του δέρματός μας. Θα πρέπει όμως κατά διαστήματα να την αλλάζουμε.

Αν έχουμε κανονικό δέρμα, χρησιμοποιούμε λάδι ελιάς. Λίγο ξιδόνερο ή χτυπημένο ασπράδι αυγού κάνει καλό στα λιπαρά δέρματα, γιατί βοηθάει να κλείσουν οι πόροι. Λίγη λανολίνη ή αμυγδαλόλαδο μαλακώνει τα ξηρά δέρματα.

α) Κρέμα καθαρισμού για όλα τα δέρματα

Υλικά: 15 γραμμ. φυσικό κερί, 26 γραμμ. λανολίνη, 85 γραμμ. αμυγδαλόλαδο, 25 γραμμ. αφέψημα από βότανα, 2 σταγόνες εσάνς της προτίμησής μας. Εκτέλεση: Λιώνουμε σε μπεν μαρί το κερί με τη λανολίνη και όταν ομογενοποιηθούν προσθέτουμε το ελαιόλαδο. Απομακρύνουμε από τη φωτιά και προσθέτουμε το αφέψημα βοτάνων και την εσάνς (μυρωδικό λάδι).

Ανακατεύουμε να αραιώσει το μίγμα. Φυλάμε την κρέμα σε καλά κλεισμένο βάζο. Κάθε φορά που θέλουμε να καθαρίσουμε το πρόσωπό μας, απλώνουμε λίγη κρέμα παντού και σκουπίζουμε απαλά με βαμβάκι.

β) Εύκολος και δροσερός τρόπος καθαρισμός προσώπου για λιπαρά δέρματα. Απλά και μόνο προσθέτουμε λίγο λεμόνι σε γάλα ή σε κρέμα γάλακτος.

Κομμωτήριο
Μαρία Σταυροπούλου
τηλ. 693 494949
27310 57567

Κήπος και βεράντα

Φωτιά (ή Σάλβια)

Είναι από τα κοινότερα καλοκαιρινά λουλούδια και φυτεύεται σε κήπους, παρτέρια και μεγάλες ζαρντινιέρες. Ονομάζεται φωτιά από το κατακόκκινο χρώμα και τη διάταξη των λουλουδιών. Πολλαπλασιάζεται με σπόρους και ευδοκιμεί σε εύκρατα κλίματα. Μένει ανθισμένη όλο το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Τα άνθη έχουν σχήμα σωληνοειδές με έντονο κόκκινο χρώμα. Εμφανίζονται πολλά μαζί σε ταξιανθίες που ονομάζονται στάχεις και μοιάζουν με φλόγες. Είναι φυτό χωρίς πολλές απαιτήσεις και η καλλωπιστική της αξία, οφείλεται στην πλούσια ανθοφορία της.

Αναμνήσεις

Στρατιώτες 12-13 στο Καστόρι, από Γιάννη Ρεξίνη

ΝΟΣΤΑΛΓΗΣΑ ΤΗΝ ΚΑΣΤΑΝΙΑ

Γύρω στο '51 ξαναάνοιξαν τα Ξένα.
Φύγαν απ' την Καστανιά μας τα περισσότερα παιδιά μας.
Πήγανε σε ξένα μέρη με τον μπόγο τους στο χέρι.
Δίχως Γλώσσα και πτυχία μ' οδηγό την Παναγία.
Δουλέψανε, παλέψανε και όλα τους προκόψανε,
πόθος τους και νοσταλγία ήταν να 'ρθουν στην Πλατεία.
Παναγιά μας, Παναγιά μας ήρθανε στην Καστανιά μας,
το ρολόι να χτυπήσει, αναμνήσεις να ξυπνήσει.

Στο σπιτάκι μας, στις ρίζες με τις κεφαλές μας γκρίζες.
Καστανιά μου, Καστανιά μου, δεν σε βγάζω απ' την καρδιά μου.
Στ' άγια τούτα χώματά μας να βρε-

ΚΑΣΤΑΝΙΑ. Πλατεία

θούν και τα παιδιά μας.
Καστανιά μας, Καστανιά μας, είσαι η παρηγοριά μας.
Καστανιά μου, Καστανιά μου, σ' έχω μέσα στην καρδιά μου.

Το συνέθεσε και το τραγούδησε ο Ντίνος Αλεξάκος την πρώτη ημέρα του Καστανιώτικου Ανταμώματος, 27 Ιουλίου 2018, στην Πλατεία του χωριού.

ΓΕΝΗΚΑΝ ΤΑ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑ

Ορέ γενήκαν τα γεννήματα,
αχ και πάντα μες το θέρο,
η Ελενίτσα η Ντερμπεντέρω.
-Πού πας Ελένη και Μαριώ;
-Βιολιά λαλούν και πάω να δω.
Πήρα το δρεπανάκι μου,
αχ και πάω να θερίσω,
μαύρα μάτια να φιλήσω.
Στον αργαλειό είναι η πλύστρα σου,
με μούρλανε η χωρίστρα σου.
Πήραν τον έργο τον πλατύ
και θερίζουν το σιτάρι,
σαν εσένα δεν είν' άλλη.
Στην κεντημένη σου ποδιά
λαλούν απδόνια και πουλιά.
Και η Λενιώ καθότανε
μες τη μέση στο ποτάμι
που είναι ίσκιος και πλατάνοι.
Στα κατσαρά σου τα μαλλιά
λαλούν απδόνια και πουλιά.
Το τραγούδησε η Ελπινίκη Παρασκευοπούλου
στο θέρισμα και το παραδοσιακό αλώνισμα
στις 27 Ιουλίου 2018.

Ο πόθος του ξενιτεμένου

Έχω έναν πόθο, πόθο στην ψυχή μου
πότε θα γυρίσω στη γη την πατρική μου,
μες τα πλατάνια και τα ελάτια, στα κρυστάλλινα
νερά,
ν' ακούς τ' απδόνι που ξεφαντώνει μες τη ρε-
ματιά.
Ν' ανέβω πάνω στο παλιό ξωκλήσι
και στην Παναγιά μου να προσευχηθώ,
λίγο λιβάνι κι ένα τρισάγιο στον Εσπερινό
για τους γονείς μου που έχουν φύγει απ' τον
κόσμο αυτό.
Να περπατήσω στα παλιά λημέρια
και μες τα καρτέρια για να κυνηγώ
μες τα πλατάνια και τα ελάτια στα κρυστάλλινα
νερά,
ν' ακούς τ' απδόνι που ξεφαντώνει μες τη ρε-
ματιά.

Το τραγούδησε ο π. Νεκτάριος εφημέριος στην
Καστανιά στο Αντάμωμα των Ομογενών
(27/07/2018)

ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ 2018

Το τριήμερο του Ανταμώματος στο Καστόρι πλαισίωσαν τρεις σημαντικές εικαστικές εκθέσεις που διήρκεσαν επί 15 ημέρες. Η μία του Οδοντιάτρου κ. Γιώργου Ψυχογιού, που με την δεύτερή του ιδιότητα του καλλιτεχνικού φωτογράφου, εξέθεσε φωτογραφίες με θέμα «Περιδιαβάζοντας το Άγιο Όρος» στον 1^ο όροφο του Πολιτιστικού Κέντρου ΜΠΑΚΗ-ΚΑΠΗ. Σε αυτές μετέφερε εικόνες από τη ζωή στην ιερή κοινωνία του Αγίου Όρους με έμφαση στην ιερότητα του χώρου, στην ασκητική ζωή και στην εντυπωμένη υπέρβαση της ανθρώπινης φύσης πάνω και πέρα από τα εγκόσμια.

Η άλλη έκθεση του συμπατριώτη Πελλανιώτη Ντίνου Ρασσιά, αξιόλογου και διακεκριμένου ζωγράφου, με ωραιότατους πίνακες εμπνευσμένους από τη ζωή και τη φύση είχε στεγασθεί στο οίκημα της Παλιάς Αγοράς στην πλατεία του χωριού μας.

Έκθεση φωτογραφίας πραγματοποιή-

ήθηκε και από τον Βασίλη Λαγανά στο Γραφείο του Συλλόγου «Λουσίνα» με φωτογραφίες-εικόνες από το χωριό μας, από τα όμορφα τοπία που το περιβάλλουν και από την χλωρίδα-πανίδα

του τόπου μας.

Το Καστόρι έζησε μια σημαντική καλλιτεχνική δραστηριότητα.

Ε.Β.

Φωτο: Β. Λαγανάς

Άνεμος πολιτισμού στη βόρεια Λακωνία

Γιορτάστηκαν για δεύτερη χρονιά τα ΥΑΚΙΝΘΕΙΑ στο Αμφιθέατρο Σπαντίδου. (Οι Λάκωνες τελούσαν τη γιορτή των ΥΑΚΙΝΘΕΙΩΝ προς τιμή του Υάκινθου, του ωραίου νέου από τις Αμύκλες, εραστή του Απόλλωνα). Το Αμφιθέατρο βρίσκεται στην κορυφή ενός λόφου, λίγο έξω από το Γεωργίσι.

Ο χώρος είναι συγκλονιστικός, μαγευτικός, «μια ψηφίδα του σύμπαντος κόσμου» είπε ο Λουδοβίκος. Το Σάββατο 18 Αυγούστου 2018 στις 7 μ.μ. ο κ. Μπάμπης Πλαϊτάκης, συγγραφέας και σκηνοθέτης, μίλησε με θέμα: «Ο Αλκιβιάδης στη Σπάρτη». Προλόγισε η κυρία Μαρία Αλιφέρη. Ο κ. Πλαϊτάκης παρουσίασε τον ιδιοφυή, αλλά χωρίς αρχές Αθηναίο πολιτικό, ο οποίος έδρασε υπέρ της Σπάρτης δίνοντας χρήσιμες συμβουλές στους εχθρούς της πόλης που τον γέννησε. Παρέμεινε έκλυτος και ασύ-

στολος με αποτέλεσμα οι Λακεδαιμόνιοι να άρουν την εμπιστοσύνη τους προς το πρόσωπό του.

Μετά την ομιλία ακολούθησε συναυλία με τον Λουδοβίκο των Ανωγείων, ο οποίος με τα μουσικά του παραμύθια, τις μουσικές του διηγήσεις μας κράτησε συντροφιά. Μαζί του τετραμελής ορχήστρα από ταλαντούχους και

σεμνούς μουσικούς. Η γλυκύτατη Ειρήνη Μπαρδάνη τραγούδησε, σε πρώτη εκτέλεση, το τραγούδι που συνέθεσε ο αγαπητός τραβαδούρος με αφιέρωση στην Ωραία Ελένη.

Κόρη του κύκνου ρόδο στο φράχτη, από τη ρόκα ως το αδράχτι. Όλα γυρίζουν σε μίαν ανέμνη, για την αγάπη πόσοι πολέμοι.

Κόρη του Δία ρόδο στο φράχτη, από την Τροία ως τον Ευφράτη. Κανένας τόπος δεν τη χορταίνει, την ομορφιά σου ωραία Ελένη.

Κανένας χρόνος δεν τη σωπαίνει, την ομορφιά σου ωραία Ελένη. Ήταν μια βραδιά ψυχικής ανάτασης. Τέτοια εγχειρήματα ανεβάζουν την ποιότητα της ζωής μας και μας κάνουν να νιώσουμε περισσότερο άνθρωποι.

Η είσοδος για το κοινό ήταν ελεύθερη και η βραδιά έκλεισε με δεξίωση στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο με πλούσια εδέσματα.

Ευχαριστούμε τον καθηγητή κ. Δημήτρη Σπαντίδο, ο οποίος εμπνεύστηκε αυτόν τον πολυχώρο πολιτισμού και ας αξιοποιήσουμε την ευκαιρία που μας δίνεται για γνώση.

Β. Κ.

Φώτο: Γιάννης Αρφάνης

Έκθεση ζωγραφικής Γιώργου Γιαννακάκη στο Λογκανίκο

Την Κυριακή 5 Αυγούστου 2018 και ώρα 8 μ. μ., στο Δημοτικό Σχολείο Λογκανικού, έγιναν τα εγκαίνια της έκθεσης ζωγραφικής του Γιώργου Γιαννακάκη με θέμα: Λακωνίας Τόπος: Μνημεία, Άνθρωποι, Τοπία- ο Λογκανικός και οι κοινότητες του βόρειου Ταΰγετου. Τα αρχαία και βυζαντινά μνημεία της Λακεδαίμονος». Διοργανωτές ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λογκανικού και η Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας. Την έκθεση χαιρέτησαν: ο βουλευτής Λακωνίας -και Υπουργός σήμερα Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - κ. Σταύρος Αραχωβίτης, ο Αντιδήμαρχος Σπάρτης κ. Βασίλειος Σκρουμπέλος και η Αντιπεριφερειάρχης

κυρία Αδαμαντία Τζανετέα. Το έργο του ζωγράφου παρουσίασαν η ιστορικός Τέχνης κυρία Γεωργία Κακούρου-Χρόνη, ο αρχαιολόγος κ. Λεωνίδας Σουκλέρης και ο αρχιτέκτων -μηχανικός κ. Γουλιέλμος Ορεστίδης, ο οποίος αναφέρθηκε στον πίνακα του ζωγράφου: Αρχαίο Θέατρο Σπάρτης.

Ο Γιώργος Γιαννακάκης ζωγραφίζει δέντρα, θάμνους, λουλούδια, κτίσματα, βράχους και βουνά, αλλά και τους ελεύθερους και ανυπότακτους κατοίκους της περιοχής. Σκύβει με μια συμπνευτική αγάπη προς τον άνθρωπο και απαθανατίζει όχι μόνο τους γονείς του, τον ιερέα, τους φίλους του, τον ντελάλη, αλλά και τον «Γιαννάκη

τον Λυκάνθρωπο», όπως τον αποκάλεσε ο Κώστας Πασαγιάννης («Ιωάννης Μπαρλαβέζης»), που τον θεωρούσε προνομιούχο, γιατί ανάσπασε τον Μεγάλο Πάνα στον Ταΰγετο που τον έκανε σπιτικό του. Αυτοδίδακτος καλλιτέχνης ο κ. Γιαννακάκης ασχολήθηκε με τη ζωγραφική από νεαρή ηλικία (τη «σπούδαζε» σαράντα χρόνια) και αφοσιώθηκε σ' αυτή μετά από τη συνταξιοδότησή του από τα ΕΛ.ΤΑ., το 2004. Το έργο του χαρακτηρίζουν οι έντονες επιρροές από τα προσωπικά του βιώματα, κυρίως από το Λογκανίκο των παιδικών του χρόνων.

Β. Κ.

Επειδή, πολλά κοινωνικά θέματα, αλλά και άλλες εκδηλώσεις, μάς διαφεύγουν ή δεν τα μαθαίνουμε έγκαιρα, παρακαλούμε τους αναγνώστες μας και τα μέλη μας, να μας ενημερώνουν για τα συμβαίνοντα, είτε μέσω των ανταποκριτών μας, είτε, απευθείας, σε μας τους ίδιους.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Από Αμερική ήλθαν: ο Τάκης Μουτής του Κωσταντίνου, η αδελφή του Ποτούλα με τον σύζυγό της, ο αδελφός του Γιώργος Μουτής με τη σύζυγό του Κασάνδρα και τις κόρες του Βασιλική με τον σύζυγό της Γιάννη, Νικολέτα και Δόμνα, ο Κώστας Τσίχλης του Ηλία με την σύζυγό του Αγγελική, ο γιός του Ηλίας Τσίχλης με την σύζυγό του Ελένη και τις κόρες τους Αγγελική και Παναγιώτα, ο Καλλιάνης Κώστας του Δημητρίου, ο Γιάννης Συκαράς του Κωνσταντίνου και η αδελφή του Ποτούλα Συκαρά με τον σύζυγό της Παναγιώτη Πάντζα, ο Παναγιώτης Σταυρόπουλος του Πολυζών με την σύζυγό του Καίτη, ο Γιώργος Κουτρομπής του Πανάγου με την σύζυγό του Ευθυμία και ο γιός τους Πανάγος με τη σύζυγό του Σπυριδούλα και τα παιδιά τους Ευθυμία, Γεώργιο και Χρήστο, η Σταυρούλα Κάντζα του Σπύρου η κόρη της Αγγελική και ο γιός της Χρήστος με τη σύζυγό του Τρέισου και τον γιό τους Αλέξανδρο, ο Γεώργιος Νικολόπουλος με τη σύζυγό του Αγγελική-Gale, ο Θανάσης Δημητρακόπουλος του Δημητρίου με την σύζυγό του Τέρρυ, η Χριστίνα Δημητρακοπούλου του Δημητρίου με τον σύζυγό της Δημήτριο Γομάτο, ο Μαζαράκος Κώστας, ο Γεώργιος Μενίδης του Νικολάου και η κόρη του Δωροθέα, ο Λεωνίδας Κουμούτσος με τη σύζυγό του Άννα και τα παιδιά τους Παναγιώτη και Κωνσταντίνο, η Δέσποινα Ρεζίνη και ο σύζυγός της Κώστας Νιργιανάκης, η Βασίλική Χίου του Νικολάου με τον σύζυγό της Παναγιώτη Μπαλέση και η κόρη τους Μαρία, ο Κωνσταντίνος Τουφανίδης, η Αλέκα Μελά - Βαλάση, οι κόρες του Ανδρέα και της Γεωργίας Φρουτζή Ευθαλία με τον σύζυγό της Παναγιώτη Περγάρη την κόρη τους Αικατερίνη - Γεωργία και τον γιό τους Μακάδρου και η Ασημίνα Lighthall με την συμπεθέρα της Roberta Tackett. ο Γιάννης Γεωργόπουλος του Σταύρου με την σύζυγό του Μαρία και την αδελφή του Λόλα και η Μαρία Τσίχλη-Γιαννακάκη.

Από Καναδά: ο Παναγιώτης Μουτής του Θεοφάνους, ο Ντίνος Αρβάνης με την συζυγό του Χριστίνα και τις κόρες τους Μαρία

και Γεωργία, ο Παναγιώτης Χίος και η σύζυγός του Μαρία το γένος Τσάκωνα. ο Θεόδωρος Λιακόπουλος του Παναγιώτη με τη συζυγό του Ειρήνη, η Ελένη Δερνεζού-Λιακοπούλου με την κόρη της Μαρία.

Από Αυστραλία: ο Γυλοπίδης Ευθύμιος με τη σύζυγό του Αντωνία το γένος Γεωργαντά τα τρία παιδιά τους και ο δισεγγονός τους Λεωνίδα, ο Γιάννης Σπυριδάκης, η Μαρία Νικ. Κακαφλίκα με τον σύζυγό της Παναγιώτη Τριαντάφλαρο, η Χάρη Κακαφλίκα του Δημητρίου, η Αντωνία Κακαφλίκα του Χρήστου, ο Νικήτας Μουτής του Νικολάου και η αδελφή του Χάρη Μουτή με τον σύζυγό της και τα εγγόνια τους, ο Γιάννης Σταυρόπουλος του Βασιλείου, η Δέσποινα Κουλιανίδου με τον σύζυγό της, ο Γεώργιος Κορτζής του Δημοσθένη, ο Αντώνης Μαντούκος του Αθανασίου και της Κατίνας Κορτζή και η σύζυγός του Ευγενία, η Αναστασία Μενίδου του Παναγιώτη, ο Ηλίας Αλειφέρνης του Δημητρίου, ο Γιώργος Καλαβρυτινός του Αριστοφάνη, η Κική Λάζαρη με τον σύζυγό της Denis Σκιαδόπουλος,

ΓΑΜΟΙ

• Ο Θεόδωρος Λιακόπουλος του Παναγιώτη και της Αργυρώς και η Ειρήνη Αντωνοπούλου του Αθανασίου και της Νικολέτας παντρεύτηκαν στις 09/06/2018 στο Montreal του Καναδά.

• Η Μαρία Μουτή του Γεωργίου και της Γεωργίας και ο Αλέξανδρος Βουνάσης του Γεωργίου παντρεύτηκαν στις 07/07/2018 στον Ι.Ν. της Αγίας Σιών Βέργας στην Καλαμάτα.

• Ο Ηλίας Βορδούσης του Παναγιώτη και η Ηλιάννα-Παναγιώτα Σκιαδά παντρεύτηκαν στις 21/07/2018 στον Ι. Ν. της Ζωοδόχου Πηγής στη Μαγούλα Σπάρτης.

• Ο Δημήτριος Λαγανάς του Γεωργίου και της Κωνσταντίνης και η Δικαία Καγκέλη του Μιλτιάδη και της Πηνελόπης παντρεύτηκαν στις 21/07/2018 στον Ι.Ν. του Αγίου Γεωργίου στο Αλιβέρι.

• Η Ελένη Καραγιάννη του Παντελή και της Αγλαΐας και ο Χάρης-λαμπος Καραμπάς του Νικολάου και της Θεοδώρας παντρεύτηκαν στις 28/07/2018 στον Ι.Ν. Αγίας

Κυριακής στο Ναύπλιο.

• Η Σεμίραμις Ζακάκη του Παντελή και της Γεωργίας Μάρκου και ο Στέφανος Βλαχάκος του Παναγιώτη και της Ελευθερίας Μουτζουρίδη παντρεύτηκαν στις 25/08/2018 στον Ι.Ν. του Αγίου Σπυριδώνος στο Μυστρά.

• Η Ελένη Σταυροπούλου του Παναγιώτη και της Δήμητρας και ο Δημήτριος Καλογερόπουλος του Ευαγγέλου παντρεύτηκαν στις 10/08/2018 στο Δημαρχείο Καστορείου.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε να ζήσουν εντυχιμένοι με καλούς απογόνους.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η Αθηνά και ο Δημήτρης Βισβής του Παναγιώτη απέκτησαν στις 05/03/2018 το τρίτο τους παιδί ένα κοριτσάκι.

• Η Γιάννα Αγγελοπούλου του Ευαγγέλου και ο Μιχάλης - Ερρίκος Χαλδούπης απέκτησαν στις 30/06/2018 ένα αγοράκι.

• Η Έρρικα-Γεωργία και ο Nathan King (εγγονή της Γεωργίας και του Ανδρέα Φρουτζή) απέκτησαν στις 5/11/2016 ένα κοριτσάκι και το ονόμασαν Macie.

• Η Ali και ο Patrik (εγγόνια της Γεωργίας και του Ανδρέα Φρουτζή) απέκτησαν στις 24/7/2017 ένα αγοράκι και το ονόμασαν Ελι (Ηλία).

• Η Αγγελική Μουτή του Παναγιώτη και της Γεωργίας και ο Παντελής Κατσώλης απέκτησαν στις 16/09/2018 δίδυμα ένα κοριτσάκι και ένα αγοράκι.

• Η Παναγιώτα Μαϊμώνη και ο Γεώργιος Οικονομάκης του Ιωάννη απέκτησαν στις 17/09/2018 το τρίτο τους παιδί ένα αγοράκι.

• Η Μαρία Σταυροπούλου του Παναγιώτη και ο Πέτρος Ζαΐμης του Παναγιώτη απέκτησαν στις 17/08/2018 το δεύτερο παιδί τους ένα αγοράκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα και να είναι καλότυχα και εντυχιμένα στη ζωή τους.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Η Ρόνε Λαμπή του Κωνσταντίνου και ο Γεώργιος Σκαφιδάς του Κωνσταντίνου βάπτισαν το κοριτσάκι τους στις 22/07/2018 στον Ι.Ν. της Γεννήσεως τη Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσαν το όνομα Άννα.

• Ο Ιερέας μας πατέρας Νεκτάριος Παπαδόπουλος και η πρεσβυτέρα Αγγελική βάπτισαν στις 25 Αυγούστου το αγοράκι τους στον Ι.Ν. της Γεννήσεως της Θεοτόκου στο Καστόρειο και του έδωσαν το όνομα Χριστόφορος. Το μυστήριο της βάπτισης τελέστηκε από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη κ.κ. Ευστάθιο ταυτόχρονα με το μυστήριο της Θείας Λειτουργίας, όπως ετελείτο τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Αυτή την ιδιαίτερη ιεροτελεστία της βάπτισης τέλεσε ο Σεβασμιότατος για πρώτη φορά καθ' όλη τη διάρκεια της ιεροσύνης του στην περιφέρεια της Μητροπόλεως μας στην ενοριακή μας εκκλησία, προς έκπληξη όλων όσων παρευρέθηκαν και παρακολούθησαν με θρησκευτική κατάνυξη τα δύο μυστήρια. Μας εξήγησε ότι με τον ίδιο τρόπο προτίθεται να τελέσει και πάλι βάπτισμα εφόσον το ζητήσουν οι γονείς. *Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν και στα νεοφώτιστα να εντυχήσουν στη ζωή τους.*

ΠΕΝΘΗ

• Ο Κωνσταντίνος - Δημήτριος Γιαννόπουλος του Παναγιώτη πέθανε τον Μάρτιο του 2018 στην Αθήνα και κηδεύτηκε στο Καστόρειο σε ηλικία 85 ετών.

• Η Αγγελική Αμανατίδου του Παναγιώτη πέθανε στις 12/04/2018 στην Γκοριτσιά σε ηλικία 89 ετών.

• Ο Απόστολος Γενοβέζος του Χρήστου πέθανε στις 10/05/2018 στα Σερβέικα σε ηλικία 83 ετών.

• Η Τρισεύγενη (Νίτσα) Αλειφέρνη του Σταμάτη πέθανε στις 10/07/2018 στο Καστόρειο σε ηλικία 89 ετών.

• Η Γεωργία Γιαννίτσα του Νικολάου πέθανε στις 12/07/2018 στην Αθήνα σε ηλικία 87 ετών.

• Ο Κώστας Παπαθανασόπουλος του Ηλία πέθανε στις 26/07/2018 στο Γεωργίτσι σε ηλικία 67 ετών.

• Η Ντίνα Μενίδου του Νικολάου πέθανε στις 06/08/2018 στο Καστόρειο σε ηλικία 65 ετών.

• Η Ελένη Γενοβέζου του Σπυριδώνος πέθανε στις 19/08/2018 στην Αυστραλία σε ηλικία 88 ετών.

• Η Τριαντάφυλλη Λαμπράκη του Νικολάου πέθανε στις 28/08/2018 στο Καστόρειο σε ηλικία 95 ετών.

Συλλυπούμαστε τους οικείους και τους ευχόμαστε την από Θεό παρηγοριά.

E.B.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ
στο Καστόρι οικόπεδο 400 τμ. πλησίον της αγοράς
με ημιτελές κτίσμα 86 τμ. Τιμή ευκαιρίας.
Πληροφορίες στο τηλέφωνο 6938257512

BILL'S HOUSE
KAFE - BAR

ΚΑΣΤΟΡΕΙΟ
Τηλ: 27310 57918
Κιν: 693 634 4073

ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ home
Είδη οικιακής χρήσεως • Φωτιστικά
Είδη δωριών • Επίπλη εξοπλισ

Δαμασπίπου 35 - Άνω Ιλίσια
Τηλ./fax: 210 7757337
e-mail: karagiannishome@hotmail.com
Καραγιαννης home, www.karagiannishome.gr

Λαμπής Κωσ/νος

Ζυγάνηποις
καφενείο • ψητοπωλείο

Κασόρειο Λακωνίας
Τηλ.: 27310 57278, Κιν.: 6942642258

ΥΛΙΚΑ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΧΩΜΑΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΜΟΥΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΚΑΣΤΟΡΙ ΛΑΚΩΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: 27310 57286 ΚΙΝ.: 6942461314

ΜΕΖΕΔΟΠΩΛΕΙΟ

Πηρονο
Πενιές

Καστόρι Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 27310 57034/697/6734593

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ
Τηλ. 2731057218

SUPER MARKET
ΣΙΔΗΡΙΚΑ - ΧΡΩΜΑΤΑ
ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ - ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ
«Η ΚΑΣΤΑΝΙΑ»
ΧΩΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΞΙΜΑΔΙ 70%

ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗ
ΚΑΣΤΟΡΕΙΟΝ ΣΠΑΡΤΗΣ
Τηλ. 2731057571, 6944504728

ΟΙ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΥΞΑΝΟΥΝ
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ
ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ

SUPER MARKET
ΛΑΓΑΝΑΣ

Μέλος Ομίλου
Νικόλαος Δ. Λαγανάς
Καστόρι Λακωνίας
Τηλ. 2731057468

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΑ
ολικούδης
Σπάρτης

Εργοστάσιο Μανωτών 17 τηλ.27310 29254

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

1. Πλατείο Δούκο	τηλ.27310 27180
2. Καστόρι	τηλ.27310 57758
3. Γεράσι	τηλ.27310 71705
4. Μολόσι	τηλ.27320 22306
5. Ασιπός	τηλ.27320 83040

ΚΑΦΕΝΕΙΟ
ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΗΛ. ΓΑΡΥΦΑΛΗΣ

☎ 27310 57221

Ευαγγελία Νικολοπούλου
Καστόρειο Δήμου Πελλάνας
Λακωνία - Σπάρτη
TK 23100
τηλ: 27310 57118, 6909482756
fax: 27310 57205
www.kastorihotel.com
www.focusgreece.gr
email: info@kastorihotel.com

• Φυσικοθεραπεία
• Σπονδυλοθεραπεία
• Βελονισμός
• Ηλεκτροβελονισμός
• Αγιουρβέδικη μάλαξη
• Rejouvance
• Λεμφική μάλαξη

Βασιλική Βισβή
Τηλ: 6937219636

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΤΑΪΓΕΤΟΥ «Η ΛΟΥΣΙΝΑ» Δράσεις γ' τριμήνου 2018

Υποδομές – Κοινωνική προσφορά

- Με την οικονομική χορηγία πολλών μελών αλλά και φίλων του συλλόγου έγινε καθαρισμός του χώρου από τις πηγές της Βάγιας προς τον Μύλο και την νεροτριβή, καθώς επίσης και του υδραγωγείου του Μύλου.
- Συνεχίζοντας την παρέμβασή μας στον Άγιο Μάμα, κατασκευάσαμε και τοποθετήσαμε 4 πάγκους πικ-νικ βαρέως τύπου, στο χώρο μπροστά στα μπεζεστάνια. Θερμές ευχαριστίες σε όλους, μέλη και φίλους που βοήθησαν και ιδιαίτερα στο φίλο Γιώργη Λιακόπουλο για τη βοή-

νώσαμε το γλέντι του Ανταμώματος στο χώρο του Σχολείου.

- Έγινε καθαρισμός, από μέλη του Συλλόγου, του γύρω χώρου στην Παναγία στη Μπρουσάγκα για τη γιορτή της 23ης Αυγούστου, καθώς και του μονοπατιού από Λουσίνα - εκκλησία της Παναγίας στην Μπρουσάγκα - Αϊ - Λιά (Λάτα) μέχρι τον Άγιο Μάμα.
- Πλήθος φίλων και προσκυνητών συμμετείχε στον εορτασμό της Παναγίας στις 23 Αυγούστου στην καλοκαιρινή γιορτή του Συλλόγου στην Μπρουσάγκα. Ο σύλλογος φρόντισε και προσέφερε σουβλάκια και κρασί.
- Συμμετείχαμε στον καθαρισμό

- Στις 8 Σεπτεμβρίου συμμετείχαμε στην συνδιοργάνωση, με τον Εμποροεπαγγελματικό Σύλλογο Καστορείου, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πολυδεύκη και το Φιλόπρωχο Ταμείο της Εκκλησίας, γλεντιού με το παραδοσιακό συγκρότημα «Δωρικός» που σημείωσε μεγάλη επιτυχία.

Εξορμήσεις

- Το Σάββατο το 28/7/2018 διοργανώσαμε πεζοπορία από Μαρμαρογέφυρο - Γέφυρα - φαράγγι Μύλων - δεξαμενή - Πισαγιάννης - εκκλησάκι Αγ. Λουκά - μονοπάτι από δεξαμενή προς Καμάρι - πλατεία, με τη συμμετοχή πολλών φίλων.
- Στις 7 Αυγούστου μικρή ομάδα μελών και φίλων από την Ολ-

λανδία ανεβήκαμε στον Προφήτη Ηλία Ταυγέτου, την ψηλότερη κορυφή της Πελοποννήσου.

- Στις 23 Αυγούστου, ημέρα της γιορτής της Παναγίας, πραγματοποιήσαμε την πατροπαράδοτη πεζοπορία από Άγιο Μάμα στην Μπρουσάγκα καθώς επίσης και στις 29 Αυγούστου από Σταυρούλη στον Αγιάννη και Αγιάννη-Λουσίνα.

Ο Σύλλογος παρακαλεί και προσκαλεί όσους φίλους εθελοντές θέλουν να βοηθήσουν στις δράσεις του συλλόγου να επικοινωνούν με τον Κώστα Λαγανά στο τηλ. 6974098419.

Για το Σύλλογο Φίλων Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ».

Κων. Χ. Λαγανάς

θεια και τις τεχνικές του οδηγίες.

- Ομάδα μελών του συλλόγου καθάρισε το φαράγγι των Μύλων μέχρι το Μαρμαρογέφυρο. Απομακρύνθηκαν τα ξερά πεσμένα πλατάνια που δυσκόλευαν τη διαδρομή.
- Στα πλαίσια της συμμετοχής μας στο Καστανιώτικο Αντάμωμα την Κυριακή 29/7/2018 διοργα-

και βαφή της εκκλησίας του Αγιάννη του Νηστευτή στην Ξεροβούνα.

- Συμμετείχαμε στη «2η γιορτή δίπλας» που διοργάνωσαν το βράδυ της παραμονής της Παναγίας 7/9/2018, συντοπίτες φίλοι του βουνού, προσφέροντας παραδοσιακές δίπλες που κατασκευάστηκαν στην κεντρική πλατεία του χωριού.

Εικόνες από τη φύση μας

ΠΑΡΕΝΤΟΥΚΕΛΛΙΑ Η ΙΞΟΔΗΣ

Αδενώδης τριχωτή πόα με βλαστό όρθιο, άνθη σε επάκριο, επίμηκες σιάχυ, κίτρινα με μεγάλο τρίλοβο κάτω χείλος. Σε υγρές τοποθεσίες, όχθες ρυακιών, χωράφια.

Φωτο, Κείμενο: Β. Λαγανάς